

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STOPNICA

OPRACOWANIE PRZEDSIĘBIORSTWA PROJEKTOWANIA I LS&UO INWESTYCYJNYCH
"ABAKIS" W KIELCACH

EGZEMPLARZ ARCHIWALNY INWESTORA

STOPNICA

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY

ZESPÓŁ AUTORSKI:

MGR INŻ..ARCH. JANUSZ BŁAŻEJCZAK - upr. urb. Nr 1398/94 MGR
INŻ.ARCH. WITOLD KOWALSKI MGR ZBIGNIEW BORCHULSKI DR JAN
POLSKI
MGR INŻ.JANUSZ WARSZEWSKI
MGR INŻ.BOŻENA PULKA INŻ.
ZYGMUNT WIRECKI MGR INŻ. ADAM
DZIEWIĘCKI MGR INŻ. ARCH SYLWIA
BARCZAK DR JERZY BANAŚ DR
WIESŁAWA STYKA MARCIN
KOWALSKI

WSPÓŁPRACA:

ERNEST ŁYSAK
MIROŚŁAWA KOWALSKA
GRZEGORZ ZARZYCKI

Załącznik tekstowy do Uchwały Rady Gminy
w Stopnicy nr 25/2000 z dnia 5 X 2000 r.

SPIS TREŚCI:

I. INFORMACJE OGÓLNE	4
I.1. Wprowadzenie	4
I.2. Podstawa formalno – prawna opracowania studium	8
II. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE	9
II.1. Rola i miejsce gminy Stopnica w strukturach ponadlokalnych	9
II.2. Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju a studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	9
III. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE	12
III.1. Podstawowa charakterystyka gminy	12
III.2. Szanse i zagrożenia wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego	12
III.3. Szanse i zagrożenia środowiska kulturowego	29
III.4. Uwarunkowania wynikające ze stanu układu komunikacyjnego, jego walorów, barier i konfliktów	32
III.5. Poziom obsługi gminy przez infrastrukturę komunalną – szanse i zagrożenia	35
III.6. Uwarunkowania wynikające ze stanu gospodarki	48
III.7. Uwarunkowania wynikające z przesłanek demograficznych, wyposażenia w infrastrukturę społeczną oraz zasobów mieszkaniowych	50
IV. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STOPNICA	60
IV.1. Prognoza demograficzna	60
IV.2. Kierunki rozwoju wynikające z uwarunkowań środowiskowych	61
IV.3. Priorytety i bariery rozwoju wynikające z uwarunkowań kulturowych	73
IV.4. Priorytety wynikające z uwarunkowań komunikacyjnych	74
IV.5. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej	79
IV.6. Priorytety rozwoju infrastruktury społecznej	82
IV.7. Priorytety i bariery rozwoju wynikające ze stanu gospodarki	84
IV.8. Aspekty obronne	84
V. POLITYKA PRZESTRZENNA GMINY	85
V.1. Polityka osiągania celów ekologicznych	86

V.2. Polityka aktywnej gospodarki nieruchomościami	86
V.3. Studium a problematyka Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego	87
V.4. Polityka zabezpieczenia ponadlokalnych celów publicznych określonych strategią rozwoju i zagospodarowania województwa	89
V.5. Polityka przestrzenna gminy dla stref struktury gminy	90
V.6. Polityka przestrzenna dla wyodrębnionych jednostek struktury przestrzennej gminy	94
VI. Załączniki graficzne	108

I. INFORMACJE OGÓLNE.

1.1. Wprowadzenie.

Pojęcie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” wprowadzone zostało ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 89, poz. 415 z późniejszymi zmianami).

Przyjmując zasady ekorozwoju za podstawę działań w sferze zagospodarowania przestrzennego ustawa obliguje do uwzględnienia:

- wymagań ładu przestrzennego, urbanistyki i architektury,
- walorów architektonicznych i krajobrazowych,
- wymagań ochrony środowiska przyrodniczego, zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia,
- wymagań ochrony dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury,
- walorów ekonomicznych przestrzeni i prawa własności,
- potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa.

Odnosząc powyższe ustalenia do obszaru gminy ustawa w art. 6 i art. 7 stanowi, że:

- w celu określenia polityki przestrzennej gminy, rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwanego dalej „Studium”,
- Zarząd gminy sporządza studium uwzględniając uwarunkowania, cele i kierunki polityki przestrzennej państwa na obszarze województwa,

- Zarząd gminy przedkłada studium do zaopiniowania organom właściwym do uzgadniania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i innym jednostkom określonym w ustawie.
- W studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z:
  - dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
  - występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych,
  - stanu funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej.
  - prawa własności gruntów,
  - jakości życia mieszkańców,
  - zadań służących realizacji i ponadlokalnych celów publicznych.
- W studium określa się w szczególności:
  - obszary objęte lub wskazane do objęcia ochroną na podstawie przepisów szczegółowych,
  - lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego i zagrożenia środowiskowe,
  - obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym wyłączone z zabudowy,
  - obszary zabudowane, z wskazaniem w miarę potrzeby, obszarów przewidzianych do zorganizowanej działalności inwestycyjnej,
  - obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, wynikającą z potrzeb zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej,
  - kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym obszary, na których będą stosowane indywidualne i grupowe systemy oczyszczania ścieków, a także tereny niezbędne do wytyczania ścieżek rowerowych,
  - obszary, dla których sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów szczególnych lub ze względu na istniejące uwarunkowania,
  - obszary przewidywane do realizacji zadań i programów wynikających z polityki, o której mowa w ust. 2.
- Studium uchwała rada gminy,
- Studium nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydania decyzji o warunkach P.P. i U.I. „ABAKUS”, Kielce, ul. Świerkowa 24/23

zabudowy i zagospodarowania terenu.

Studium zarówno w problematyce jak i w toku opracowania, uwzględnia przepisy powołanej na wstępie ustawy oraz ustaw z nią związanych. W szczególności dotyczy to:

- ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 89, poz. 415 z 1994 r. z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz. U. Nr 49, poz. 194 z 1994 r. z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414 z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 26 października 1991 roku o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 414, poz. 492 z 1991 r. z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury (Dz. U. Nr 10, poz. 48 z 1962 r. z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78 z 1995 r. z późniejszymi zmianami),
  - ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach (Dz. U. Nr 101 poz. 444 z 1991 r. z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (Dz. U. Nr 14, poz. 60 z 1985 r. z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. % z 1994 r. z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 27 czerwca 1997 roku o odpadach (Dz. U. Nr %, poz. 592 z 1997 r.),
- ustawy z dnia 24 października 1974 roku - Prawo wodne (Dz.U. Nr 38, poz. 230 z 1974 r. z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 13, poz. 74 z 1990 r z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r, o gospodarce komunalnej (Dz. U. Nr 9, poz. z 1997 r. z późniejszymi zmianami),

- ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. Nr 115, poz. 741 z 1997 r.),
- ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. Nr 133, poz. 884 z 1997 r. z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348 z 1997 r. z późniejszymi zmianami).

Ponadto w „Studium” uwzględniono następujące przepisy prawa miejscowego:

- Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego z dnia 29 września 1995 roku w sprawie Wielkoprzestrzennego Systemu Obszarów Chronionego Krajobrazu (Dz. Urzędowy Woj. Kieleckiego Nr 21 z 6 listopada 1995 roku),
- Rozporządzenie Nr 14/94 Wojewody Kieleckiego z dnia 14 września 1994 roku w sprawie Zespołu Parków Krajobrazowych Gór Świętokrzyskich i Ponidzia (Dz. Urzędowy Woj. Kieleckiego Nr 9 z 23 września 1994 roku),
- Rozporządzenie Nr 2/97 Wojewody Kieleckiego z dnia 5 marca 1997 roku w sprawie zatwierdzenia planów ochrony Zespołu Parków Krajobrazowych Gór Świętokrzyskich i Zespołu Parków Krajobrazowych Ponidzia (Dz. Urzędowy Woj. Kieleckiego Nr 8 poz.29 z 14 marca 1997 roku).

oraz pomocniczo:

- miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Stopnica , uchwalony uchwałą Nr 67/91 Rady Gminy w Stopnicy z dnia 15 września 1991 r. (D
- Aneks do miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Stopnica, uchwalony uchwałą nr 7/94 Rady Gminy w Stopnicy z dnia 30 kwietnia 1994 r. (opublikowana w dzienniku Urzędowym Województwa Kieleckiego)
- publikacje dotyczące obszaru gminy,
- literaturę przedmiotu i publikacje metodyczne, w tym:
- „Poradnik - gospodarka przestrzenna gmin”, Tom III - „Miejscowe planowanie przestrzenne”, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej Oddział w Krakowie, Llewelyn - Davies. London.,

Fundusz Współpracy - Brytyjski Fundusz Know How, 1996,

- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy - Poradnik metodyczny”, MGPIB Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej Oddział w Krakowie.

1.1. Podstawa formalno - prawna opracowania studium.

Realizując ustalenia ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z 1994 r., Rada Stopnica podjęła uchwałę o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

W drodze przetargu, Zarząd Gminy zlecił na podstawie umowy z dnia 06.10.1998 r. opracowanie studium zespołowi z Przedsiębiorstwa Projektowania i Usług Inwestycyjnych „ABAKUS” w Kielcach, działającemu pod kierunkiem głównego projektanta mgr inż. arch. Janusza Błazejczaka, legitymującego się uprawnieniami urbanistycznymi nr ewid. 1398/94.

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

11.1. Rola i miejsce gminy Stopnica w strukturach ponadlokalnych:

1. położenie gminy w strefie intensywnej produkcji rolnej województwa świętokrzyskiego.
2. znaczący wpływ procesów urbanizacyjnych na kształtowanie przestrzeni gminy zdeterminowany przebiegiem drogi krajowej Kielce -Tarnów umożliwiającym dogodne powiązania komunikacyjne.
3. położenie gminy na obszarze objętym Wielkoprzestrzennym Systemem Obszarów Chronionych w województwie kieleckim, w znacznej części w Solecko - Pacanowskim Obszarze Chronionego krajobrazu i niewielkich fragmentów w obrębie Szanieckiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny .
1. Położenie gminy w zlewni rzeki Wschodniej, która łącząc się z Czarną Staszowską stanowi lewy dopływ Wisły.
2. słabo wypromowaną atrakcją gminy Stopnica jest jej położenie w regionie obfitującym w cenne obiekty zabytkowe świadczące o okresie świetności cywilizacyjnej w wiekach minionych.
Bliskie sąsiedztwo wielu zabytków kultury materialnej zlokalizowanych w gminie i okolicy stwarza szansę rozwoju bazy turystycznej w gminie.
3. Atrakcje turystyczne stanowią wyjątkowo ciekawe i dobrze zorganizowane szlaki turystyczne i ścieżki dydaktyczne

II.2. Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju a studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego aminy:

1. Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju - Polska 2000 Plus
- wykonana przez zespół ekspertów w Centralnym Urzędzie Planowania

(Warszawa 1995 r.) stanowi podstawowy materiał studialno - planistyczny kształtujący poglądy na politykę przestrzenną w skali kraju i na dynamikę zmian w jej organizacji.

Podobną wartość poznawczą posiada materiał pod takim samym tytułem z lipca 1997 r.

Opracowany przez Rządowe Centrum Studiów Strategicznych.

2. Z szeregu informacji w tych materiałach można w sposób pośredni wydedukować opinie o aktualnym miejscu danego regionu i subregionu w strukturze funkcjonalno-przestrzennej kraju oraz o przewidywanych zmianach.
3. W opracowaniu „Studium” oceny i zarysowane tendencje dotyczące obszaru, w którym funkcjonuje gmina Stopnica uznaje się za elementy uwarunkowań zewnętrznych, które należy rozważyć przy kształtowaniu koncepcji rozwojowych (pomimo bardzo ogólnego ich charakteru). Wpłynęły one i dalej wpływają znacząco na zasięg polityki wojewódzkiej stanowiącej uściślenie polityki państwa w stosunku do danego regionu. Według wymienionych „Koncepcji...” rejon, w którym jest położona gmina Stopnica charakteryzowany jest w następujący sposób:
  - ze względu na posiadany potencjał do transformacji dawne województwo kieleckie i tarnobrzesckie zakwalifikowane zostało do trzeciego (najliczniejszego) typu województw, w którym:
    - restrukturyzacja jest konieczna i możliwa
    - struktura społeczno- ekonomiczna - zróżnicowana

- stopień rozwoju - średni
  - dostępność kapitału - zła
  - gmina Stopnica położona jest w bliskim sąsiedztwie krajowego ośrodka uzdrowiskowego, za jaki uznane zostało miasto Busko-Zdrój.¹
  - gmina położona jest w obszarze aktywizacji wynikającej głównie z potrzeby restrukturyzacji rolnictwa i niezbędnych przemian na obszarach wiejskich..
2. W zapisanych w „Koncepcji...” celach i kierunkach polityki przestrzennego zagospodarowania kraju woj. kieleckiego zostało zaliczone do regionu południowo-wschodniej części kraju charakteryzującego się dość gęstą siecią miast małych i średnich z rozdrobnionym rolnictwem, cechującym się dwuzawodowością „chłopo-robotników”.
3. Jednym z naczelných celów strategii społeczno-gospodarczej rozwoju i przestrzennego zagospodarowania jest zahamowanie regresu środowiska oraz osiągnięcie odczuwalnej poprawy jego stanu. Cel ten ma być realizowany przez:
- promowanie ekologicznych kierunków i form w wybranych dziedzinach i na wybranych obszarach,
  - stopniowe rozszerzenie i utrwalenie dobrej kondycji ekologicznej obszarów objętych ochroną prawną ze względu na walory przyrodnicze,
  - zahamowanie procesów degradacji, a następnie wykonanie stopniowej poprawy jakości środowiska na obszarach ekologicznie zagrożonych, a także skuteczne przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się procesów degradacji środowiska na inne obszary.

III. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE:

111.1. Podstawowa charakterystyka gminy.

Gmina Stopnica położona jest w południowo - wschodniej części województwa świętokrzyskiego w powiecie buskim i graniczy z gminami : Busko - Zdrój, Gnojno, Tuczępy, Oleśnica, Pacanów, Solec Zdrój.

W strukturze województwa świętokrzyskiego gmina Stopnica stanowi jednostkę administracyjną powiatu buskiego.

Powierzchnię 125 km² zamieszkiwało 8398 mieszkańców (wg. stanu na dzień 31.12 1998 r.).

Cały obszar gminy podzielony został na 30 sołectw: Stopnica, Białoborze, Bosowice, Czyżów, Dzieszawice, Falęcín Nowy, Falęcín Stary, Folwarki, Jatsrzębiec, Katy Nowe, Klępie Dolne, Klępie Górne, Konary, Kuchary, Mariampól, Mietel, Nowa Wieś, Podlasek, Prusy, Skrobaczów, Smogorzów, Strzałków, Suchowola, Szczeglin, Szczytniki, Szklanów, Topola, Wolica, Zaborze, Żerniki Dolne.

Funkcję gminnego ośrodka administracyjno - usługowego pełni Stopnica.

111.2. Szanse i zagrożenia wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego:

W celu zapewnienia (także przez politykę przestrzenną) realizacji zasady zrównoważonego rozwoju społeczno- gospodarczego, odpowiedzialnego gospodarowania zasobami przyrody, w „Studium” przedstawia się identyfikację i analizę istniejących zasobów, walorów i zagrożeń środowiska w zakresie i formie odpowiadającej zadaniom, jakie „Studium” ma do spełnienia.

Warunkiem społecznego i gospodarczego rozwoju gminy jest zachowanie przyrodniczych podstaw rozwoju, a szczególnie zasobów wód, gleb, krajobrazu oraz elementów przyrody ożywionej.

111.2.1. Litosfera

111.2.1.1. Geologia

Gmina Stopnica w całości położona jest w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego, w jego północno - zachodniej części. Forma geologiczna wypełniona jest osadami górnomioceniowymi (trzeciorzęd) o zmiennej miąższości. Na terenie gminy występują mniejsze jednostki geologiczne, które mają genezę tektoniczną.

Są to:

- Niecka Połaniecka, na wschodzie i północnym wschodzie gminy,

- Wał Smogorzewski - typowa struktura zrębowa, będąca skrajnym wschodnim fragmentem Wału Wójczo - Pińczowskiego, obejmuje zachodnią i południowo zachodnią strefę gminy.

Najstarszymi osadami na powierzchni są margle i opoki górnokredowe w strefie Strzałków

- Prusy-Wolica Mariampol.

Osady starsze: prekambryjskie i paleozoiczne znane są jedynie z wierceń wykonanych w sąsiedztwie gminy. Na powierzchni terenu dominują jednak utwory czwartorzędowe; reprezentują go osady plejstocenu i holocenu.

Najstarsze osady plejstocenu to gliny zwałowe i ich rezydua - pochodzą ze zlodowacenia południowopolskiego lub środkowopolskiego. Wykształcone są jako gliny piaszczyste, rzadziej piaski ze żwirem i głazami skał północnych. Występują w północnej części gminy (koło Bozowca), w środkowej - w rejonie Szczytnik, a także na południu w okolicach Białoborza, Smogorzowa i Suchowoli.

Na wysoczyznach występują pokrywy lessowe, które występują niemal zwartą powierzchnią w południowej części gminy. Jest to less w stropie odwapniony, niżej pionowo spękany.

Miękkość lessu jest zróżnicowana, co wynika z rzeźby powierzchni, na której zdeponowane zostały utwory lessowe, osiągając maksymalnie 20 m.

Holocen reprezentują osady rzeczne, namuły torfiaste i torfy.

Osady rzeczne to piaski strefy korytowej z wkładkami torfów w stropie; największy zasięg powierzchniowy zajmuje w dolinie Wschodniej.

Większość dolin rzecznych wypełniają piaski i żwiry, miejscami przewarstwione mułkami i namułami torfiastymi. W obrębie starorzeczy, obniżeń międzywymowych i dnach obniżeń - występują typowe namuły torfiaste. Torfy na terenie gminy występują w rejonie Jastrzębca, Żernik, Topoli i Bosowic.

III.2.1.2. Rzeźba terenu.

Według podziału fizjograficznego Polski J. Kondrackiego omawiany obszar położony jest w regionie Niecki Nidziańskiej i wchodzi w obręb dwóch subregionów: Garbu Pińczowsko - Wójczańskiego (południowo - zachodnia i zachodnia część) i Niecki Połanieckiej - północna, północno - wschodnia i wschodnia strefa gminy. Tak więc w rzeźbie zaznacza się bardzo czytelna dwudzielność; północny i centralny skrawek gminy ma nizinny a południowy i południowo - zachodni - wyżynny charakter.

Garb Pińczowsko - Wójczański stanowi wyraźnie wyróżniające się pasmo, strefę wyniesioną lokalnie 100m nad równiną Niecki Połanieckiej. Garb opada kierunkiem północno - zachodnim dość stromym stokiem o charakterze erozyjno - denudacyjnym, który porozcinany jest suchymi dolinami, rzadziej wąwozami. Płaska wierzchowina urozmaicona jest pojedynczymi, wyizolowanymi wzgórzami. Garb Pińczowsko - Wójczański na terenie gminy rozcięty jest głęboką i długą doliną w rejonie wsi: Konary, Topola, Wolica i mniejszymi suchymi dolinkami. Lokalnie doliny te o charakterze odwadniającym rozcinają osady lessowe aż do kredy; rozcięciom dolinnym często towarzyszą wypływy wód podziemnych - najczęściej źródła. Niecka Połaniecka jest rozległym obniżeniem, którego wysokości bezwzględne wahają się w przedziale 180 - 220mnpm. Geomorfologicznie jest to płaska lub lekko falista równina denudacyjna. Na powierzchni występują łagodne wyniesienia i garby, opadające konsekwentnie do doliny Wschodniej.

Oprócz naturalnych form mikrorzeźby w obszarze gminy występują formy antropogeniczne: rowy melioracyjne, stawy, groble, nasypy drogowe, wały przeciwpowodziowe oraz wyrobiska poeksploatacyjne.

111.2.1.3. Pokrywa glebowa

Występujące w gminie gleby, to w większości gleby I - IV klasy bonitacyjnej. Wśród typów i rodzajów gleb przeważają gleby brunatne, brunatne właściwe powstałe na lessach, glinach, piaskach gliniastych, łąkach zdeponowanych na płaskiej i łagodnej powierzchni. Typ gleb brunatnych jest charakterystyczny dla południowej i centralnej części gminy. Występują tu również czarnoziemy i czarnoziemy zdegradowane (zaliczane do kompleksu pszennego bardzo dobrego i dobrego) a lokalnie rędziny wytworzone na wapieniach i marglach kredowych.

Na wschodzie i północy, gdzie skałą macierzystą są osady polodowcowe, wytworzyły się gleby bielcowe, czarne ziemie zdegradowane na glinach i piaskach gliniastych, gdzie problemem jest stały lub okresowy nadmiar wilgoci w profilu glebowym.

W obniżeniach terenu, na obrzeżach dolin rzecznych i zbiorników wodnych procesy glebotwórcze doprowadziły do wytworzenia gleb hydrogenicznych, murszowych i glejowych, zajętych pod użytki zielone.

111.2.1.4. Potencjały i szanse rozwojowe.

Zróżnicowanie stratygraficzne utworów przypowierzchniowych jest podstawą różnorodności surowców mineralnych.

Na terenie gminy - jak podają autorzy inwentaryzacji złóż surowców mineralnych i możliwości ich wykorzystania na potrzeby lokalne w gminie Stopnica - występują następujące złoża o zasobach zarejestrowanych i zatwierdzonych w kat. C₂:

- złoża iłów trzeciorzędowych „Stopnica” o zasobach bilansowych w ilości 93 tys.m³ (187 tys. Mg) przeznaczone dla potrzeb cienkościennej i grubościennej ceramiki budowlanej, @42@
- złoża piasków „Zaborze” o zasobach zarejestrowanych w ilości 470 tys. m³ (800 tys. Mg) dla potrzeb drogownictwa. W chwili obecnej nie podjęto jeszcze eksploatacji, ustalono jednak teren i obszar górniczy dla złoża. @42@ @43@
- złoża piasków „Jastrzębiec” o zasobach bilansowych w ilości 2 500 tys.m³ (4 254 tys. Mg) na potrzeby budownictwa,@43@ @44@
- złoża piasków „Żerniki” położone częściowo również w gminie sąsiadującej z gminą Stopnica o zasobach bilansowych w ilości 4 261 tys. m³ (7 243 tys. Mg) dla potrzeb budownictwa (złoża w całości zawodnione).@44@

Zainteresowanie mogą w przyszłości budzić następujące rozpoznane i perspektywiczne złoża:

- wapieni trzeciorzędowych „Kików - Smogorzów” o zasobach perspektywicznych w ilości P.P. i U.I. „ABAKUS”, Kielce, ul. Świerkowa 24/23

950 tys. ton; możliwości eksploatacji tego złoża ogranicza położenie w granicach Szanieckiego Parku Krajobrazowego, gdzie obecnie istnieje zakaz eksploatacji kopalin na skalę przemysłową,

- położone na pograniczu gmin Stopnica i Tuczepy złoża piasków budowlanych „Dolina Wschodniej” o zasobach szacunkowych w ilości 52 500 tys. m³,
- piasków budowlanych „Bosowice” o zasobach szacunkowych w ilości 2 000 m³; obydwa złoża piasków mają mało korzystne warunki geologiczno - górnicze (np. zawodnienie, przewarstwienia) co dotychczas warunkuje negatywną ocenę ich eksploatacji.

Uwzględniając przyrodnicze, planistyczne i gospodarcze determinacje eksploatacji, to na skalę przemysłową można będzie prowadzić wydobywanie łącznie piasków czwartorzędowych ze złóż: „Stopnica” (w części), „Jastrzębiec”, „Żerniki” (w części) i „Zaborze” (w części).

- Większa część powierzchni gminy (poza otokiem Garbu Pińczowsko - Wójczańskiego i wzgórz ostańcowych jego wierzchołki) stanowi rzeźba korzystna dla użytkowania rolniczego zaś urozmaicona geomorfologia na południowo - zachodnim skrawku gminy stanowi podstawowy, wysoki walor fizjonomii krajobrazu, a więc decyduje o możliwościach turystycznego wykorzystania w programie turystycznej aktywizacji gminy Stopnica.
- Pokrywa glebowa gminy - to największe bogactwo środowiska abiotycznego; gleby chronione I - IV klasy bonitacyjnej zajmują około 75% powierzchni gminy i jest to podstawa do rozwoju i intensyfikowania rozwoju wysokotowarowego rolnictwa.

111.2.1.3. Zagrożenia i problemy.

- Perspektywiczne zasoby surowców mineralnych, częściowo złoża rozpoznane w kategorii C₂ ze względu na uwarunkowania środowiskowe i przyrodnicze nie będą mogły stanowić bazy surowcowej przemysłu materiałów budowlanych.

- Południowa, „lessowa” część gminy, szczególnie w strefach zboczowo - stokowych Garbu Pińczowsko - Wójczańskiego, nachylonych powierzchni wierzchwinowych oraz ze względu na użytkowanie rolnicze i sposób agrotechniki - podlegają intensywnej a nawet silnej erozji wodnej (rozcięcia erozyjne, spłukiwanie, zmywy itp.), powodującej degradację gleb; proces erozji jest zjawiskiem niekorzystnym, obniżającym walory rolniczej przestrzeni produkcyjnej i wymagającym opracowania i wdrożenia programu przeciwoerozyjnego.
- W przyszłości może nasilać się konflikt pomiędzy pozyskiwaniem glin i itów a pokrywą glebową.
- Dotychczasowa, niekontrolowana eksploatacja surowców powoduje z jednej strony degradację złóż, a z drugiej pozostawia zdegradowaną powierzchnię terenu: wyrobiska poeksploatacyjne wykorzystywane są do niezorganizowanego składowania odpadów. Najczęściej spotykane nieprawidłowości w eksploatacji kopalin to:
  - chaotyczna eksploatacja złoża w różnych punktach, głównie stropowej (wierzchniej) partii złoża,
  - brak planowej rekultywacji wyrobisk nieczynnych i bieżącej rekultywacji w okresie eksploatacji,
  - pozostawianie surowca w złożu,
  - „dzikie” wysypiska śmieci, które stanowią zagrożenie dla wód i walorów estetyczno - krajobrazowych.

III.2.2.Hydrosfera.

III.2.2.1. Charakterystyka ogólna

Gmina Stopnica niemal w całości położona jest w zlewni Wschodniej, rzeki peryferyjnie płynącej do omawianego obszaru, która jest naturalną bazą drenażu wód. W gminie zdecydowana większość cieków naturalnych i sztucznych odprowadza wody do rzeki Pęczniak (w górnym biegu zwanej Sanicą) i jej dopływów.

Cechą charakterystyczną sieci rzecznej jest jej zróżnicowana gęstość. Obszary północne i wschodnie zlewni - położone w bezpośrednim sąsiedztwie Sanicy i Wschodniej - cechują się średnią gęstością wód powierzchniowych, wynoszącą I km/km^2 (co oznacza 1km długości cieku na powierzchni 1km^2 zlewni), podczas gdy tereny południowe, w obszarze Garbu Pińczowsko - Wójczańskiego mają trzykrotnie mniejszą gęstość sieci rzecznej - 0,3 km/km^2 . Środowisko wodne gminy uzupełniają niewielkie zbiorniki wodne (rzędu kilkunastu - kilkudziesięciu arów) pochodzenia krasowego (w okolicach wsi Skrobaczów, Szczytniki, Miel) oraz powstałe jako martwe zakola, starorzecza. Zdecydowanie ważniejszym elementem hydrosfery są stawy. Oprócz znaczenia gospodarczego, należy podkreślić ich rolę w zwiększaniu szczupłych zasobów wodnych gminy oraz korzystnym oddziaływaniu na bioróżnorodność. Stawy zgrupowane są w dwóch kompleksach położonych w dolinach rzecznych koło wsi Falencin i Jastrzębiec. Pierwszy ma łączną powierzchnię około 55 ha, drugi ponad 90 ha.

Spore znaczenie w gospodarce wodnej i turystyce oraz rekreacji gminy ma zrealizowany niedawno pierwszy zbiornik retencyjny w Wolicy. W przyszłości zasadnicze znaczenie mieć będą projektowane zbiorniki małej retencji:

II zbiornik w Wolicy i przewidziany do realizacji w ramach wojewódzkiego programu małej retencji zbiornik „Przybynów” o pow. zalewu 1418 000 m^2 oraz o objętości 1250 000 m^3 .

W zboczach wielu suchych dolin Garbu Pińczowsko - Wójczańskiego, na kontakcie skał trzeciorzędowych i lessowych występują liczne wysięki wód i źródła. Te ostatnie w większości należą do typu wywierzykowego, który najpełniej reprezentuje wypływ w okolicach wsi Prusy, gdzie zmierzona wydajność wynosi 0,6 m^3/s ; źródło daje początek niewielkiej strudze.

Dla olbrzymiej większości terenu gminy wody powierzchniowe nie stanowią szczególnych zagrożeń powodziowych. Na obszarze tej gminy nie wystąpiły znaczące szkody w zainwestowaniu terenu tak licznie występujące w związku z zaistniałymi powodziami ostatnich lat w wielu gminach sąsiadujących z gminą Stopnica.

Zgodnie z załącznikiem graficznym do rozporządzenia nr 11/92 Wojewody Kieleckiego z dnia 21.XII. 1992 r. w sprawie określenia nie obwałowanych obszarów narażonych na niebezpieczeństwo (Dz. Urzędowy Woj. Kieleckiego Nr 18/92) tereny narażone na niebezpieczeństwo wystąpienia „wody stuletniej” znajdują się na niewielkim fragmencie pogranicza z gminą Tuczępy i zostały wrysowane na planszach graficznych studium.

Wody podziemne występują w utworach: kredy, trzeciorzędu i czwartorzędu. Kredowy poziom wodonośny na terenie gminy należy do najzasobniejszych. Związany jest z utworami kredy górnej: margle, opoki i wapienie. Są to wody typu szczelinowego, w zasadzie o swobodnym lustrze wody, tworzące jeden poziom wodonośny. Występuje w przedziale głębokości: 40 - 95m poniżej powierzchni terenu. Eksploatowane studnie tego poziomu świadczą o dużej zmienności przestrzennej wydajności - pośrednio więc zasobności - wahającej się od $5\text{m}^3/\text{h}$ do $40\text{m}^3/\text{h}$. Oprócz studni wierconych wody poziomu kredowego ujmowane są przy pomocy źródeł w Wolicy, Prusach, Topoli i Smogorzowie. Są to źródła w dużej mierze krasowe, zasilane wodami z utworów kredowych (opoki i margle) oraz wapieni trzeciorzędowych. Największą wydajność zanotowano w źródle „Wolica” - $110\text{m}^3/\text{h}$.

Wody trzeciorzędowego poziomu wodonośnego związane są przede wszystkim z wapieniami. Są to wody warstwowo - szczelinowe, co oznacza, że nie tworzą jednego poziomu wodonośnego a kilka poziomów o niewielkiej zasobności. Wody trzeciorzędowe zalegają na dużej głębokości, pod łami krakowieckimi, a więc są wodami napiętymi. Cechą charakterystyczną jest silna mineralizacja wód.

Wody zalegające w utworach trzeciorzędowych położonych przypowierzchniowo, gdzie woda gromadzi się w zwietrzelinie i cienkich przewarstwieniach piaszczystych, nie mają znaczenia gospodarczego. Ten poziom reaguje na brak zasilania atmosferycznego. Susze hydrologiczne powodują jego całkowity zanik.

Wody w utworach najmłodszych - czwartorzędowych - mają charakter porowych. Wykazują zróżnicowanie przestrzenne i pionowe, w obrębie profilu skał czwartorzędowych.

W gminie generalnie występują dwa typy wód czwartorzędowych: dolinny i wierzchowinowy.

W dolinach rzecznych wody tego poziomu występują w piaskach i utworach piaszczysto - żwirowych. Związane są hydraulicznie z wodami w korytach. Głębokość ich występowania silnie uzależniona jest od poziomu wód w rzekach. Zwierciadło układa się do głębokości 2m ppt. Na obszarach wierzchowinowych (pozadolinnych) wody gruntowe występują w utworach przepuszczalnych, zdeponowanych na nieprzepuszczalnym podłożu ilasto - gliniastym. Są to wody płytkie: 1 - 5m ppt.

1 zmiennych w roku (i wieloletniu) zasobach i dużym zanieczyszczeniu chemicznym
2 bakteriologicznym.

Specyficzny rodzaj wód czwartorzędowych stanowią poziomy zalegające na kontakcie spągu lessów i podścielających je piasków. Tam gdzie brak jest nieprzepuszczalnego podłoża (pod piaskami) wody infiltrują niżej, do warstw wapienno - marglowych. Generalnie wydajność studni ujmujących czwartorzędowy poziom wierzchowinowy jest więc zróżnicowana i raczej mała. Wierchówki - wody położone do 1 - 2m ppt. - są zanieczyszczone, nie nadają się do gospodarczego wykorzystania. Pozostałe, zalegające do 20m ppt. nie tworzą zasobnego zbiornika wód podziemnych.

Zestawienie studni wierconych i źródeł przedstawiamy poniżej:

Oznaczenie na mapie	Wykonawca i rok wykonania	Miejscowość użytkownik	Zgeneralizowany profil litologiczny - stratygraficzny m	Zwierciadło wody		Zasoby m ³ /h	Depresja m
				Nawier. m ppt	Ustabiliz m ppt		
1	Wodrol Kielce 1976	Podlasek Wieś	Czwartorzęd: 0,0 - 16,0 lessy Trzeciarzęd: 16,0-38,0 wapienie detrytyczne Kreda: 38.1 -48,0 wapienie 48.1 - 54,0 opoki 54.1 - 70,0 margle	44,0	44,0	37,0	10,0

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stopnica

2	1	Podlasek Wieś	Czwartorzęd: 0,0 - 15,0 lessy Trzeciorzęd: 15.1 - 37,0 wapienie detrytyczne Kreda: 37.1 - 55,0 wapienie 55.1 - 80,0 margle	45,0	45,0	37,0	10,0
studnia av	Wodrol Kielce 1976 varyjna						1
3	Zakład prywatny 1988	Kuchary Wieś	Czwartorzęd: 0,0-16,4 pyły Trzeciorzęd: 16,4-50,6 ility i ilitupki 50,6-68,0 łupki Kreda: 68,0 - 99,0 margle 99,0- 100,0 ility	I. 10,0 II. 68,0	I. 10,0 II. 18,0	24,3	16,0
4	Sp. Prod. Warszawa 1962	Strzałków Wieś	Czwartorzęd: 0,0 - 8,0 lessy Kreda: 8,0-111,0 margle	95,0	67,0	32,0	3,3
5	PRWiG Kielce studnia awary	Strzałków Wieś jna	Czwartorzęd: 0,0 - 6,0 lessy Kreda: 6,0 -110,0 margle	85,0	64,0	36,9	8,0
6	Zakład prywatny 1985	Czyżów Wieś	Czwartorzęd: 0,0 - 11,5 piasek drobnoziarnisty 11,5-17,0 piasek drobno i średnioziarnisty z kamieniami Trzeciorzęd: 17,0-18,0 ility	1,2	1,2	21,0	4,0

7	Elwod Kielce 1973	Wolica Wieś	Źródło - samoczynny wypływ wody z margli górnjej kredy	-	-	110,0	
8		Prusy Wieś	Źródło - samoczynny wypływ wody z margli górnjej kredy	-	-	110,0	

III.2.2.2. Potencjały i szanse rozwojowe

- Trójpoziomowość i wielopiętrowość wód podziemnych, a także zróżnicowanie przestrzenne jest korzystnym dla środowiska biotycznego aspektem hydrosfery; mozaika głębokości występowania wód podziemnych tworzy mozaikę siedlisk i ekosystemów.
- Wyraźnie wyróżniająca się pod względem ilości zjawisk wodnych wschodnia i północna część gminy odpowiada dużej bioróżnorodności, ma decydujące znaczenie dla zasobów i gospodarki wodnej w omawianym obszarze.
- Cechą niezmiernie korzystną uwarunkowań gospodarki wodnej, a szczególnie kontroli i poprawy jakości wód powierzchniowych - jest położenie gminy w obrębie jednej zlewni; cecha ta, zwana zwartością hydrograficzną obszaru pozwala na stosunkowo łatwe wdrożenie zasad systemowej gospodarki wodnej.
- Istnieją hydrologiczne możliwości rozbudowy retencji powierzchniowej w dolinach rzecznych.

III.2.2.3 Zagrożenia i problemy

- W gminie Stopnica występuje zróżnicowany reżim wód podziemnych i na znacznych obszarach, gdzie występują niekorzystne warunki hydrologiczne, a szczególnie nieprzepuszczalne podłoże, brak jest dolinnych i wydajnych zbiorników wód podziemnych. Podobnie niekorzystne warunki hydrogeologiczne występują w obrębie Garbu Wójczańsko - Pińczowskiego, gdzie rozległe obszary mają głęboko występujące wody podziemne, o niewielkich zasobach. Wody w utworach czwartorzędowych są narażone na zanieczyszczenia, reagują bardzo szybko na brak zasilania atmosferycznego a w utworach spągowych pokrywy lessowej tworzą zbiorniki o niewielkich zasobach. Stwarza to trudności w zaopatrzeniu w wodę użytkowników komunalnych

w obszarach nie zwodociągowanych. Proces niedoboru wody będzie się

powiększał wraz ze zwiększaniem poboru. Wyklucza to ponadto możliwość lokalizacji ujęć wysokowydajnych.

- „Naturalna” gospodarka ściekowa: odprowadzanie ścieków bezpośrednio do cieków powierzchniowych lub do gruntu (szamba) a ponadto spływy powierzchniowe z terenów zielonych i gruntów ornych - decyduje o niskiej jakości wód powierzchniowych. Zjawisko ma tendencję wzrostową i wymaga długofalowego programu realizowanego w dziale „gospodarka wodno - ściekowa”.

111.2.3. Atmosfera

III.2.3.1. Charakterystyka ogólna Według najczęściej stosowanego podziału klimatycznego gmina położona jest w regionie klimatycznym Śląsko - Krakowskim i dzielnicy Częstochowsko - Kieleckiej (w jej wschodnim fragmencie).

Warto przedstawić główne cechy klimatu tego regionu.

Średnia temperatura roczna zawiera się pomiędzy 7,5 - 8° C. Najcieplejszym miesiącem - jak w całym kraju - jest lipiec, którego średnia wieloletnia temperatura wynosi 17,6°C.

Najzimniej jest w styczniu, gdy średnia temperatura spada poniżej - 3°C.

Opady atmosferyczne wykazują rozkład roczny jak w całym kraju, zaś ich suma roczna - wyższa jak w Polsce a niższa niż w sąsiednich Górach Świętokrzyskich - wynosi 600mm.

Największe opady miesięczne notowane są w lipcu a najmniejsze w styczniu i lutym.

Średnio w roku notuje się 150- 160 dni z opadami.

Przeważają wiatry zachodnie i północno zachodnie. Są to wiatry słabe - o średniej rocznej prędkości 5m/s. Wiatry umiarkowane i silne występują głównie w zimie i stanowią do 15% wszystkich wiatrów w roku.

Średnio w roku notuje się 62 dni bezchmurnych i 122 dni całkowicie zachmurzonych. Największe zachmurzenie obserwowane jest w miesiącach zimowych, najmniejsze w letnich (sierpień i pierwsza połowa września).

Warunki agroklimatyczne w gminie bardziej sprzyjają uprawom roślin ciepłolubnych, szczególnie w części centralnej i południowej obszaru. Topoklimaty kształtowane są głównie przez rzeźbę: mikroformy rzeźby wklęsłe, płaskie i wypukłe oraz lokalne stosunki wodne. Dominują topoklimaty form płaskich

z głębokim zaleganiem wód gruntowych i użytkowaniem rolniczym oraz form wypukłych z roślinnością zielną i agrocenoz.

Na terenie gminy nie występuje skoncentrowana emisja wysoka pyłów i gazów do atmosfery. Większe znaczenie ma natomiast rozproszona tzw. emisja niska: komunikacyjna i ze spalania w piecach węglowych.

111.2.3.1. Potencjały i szanse rozwojowe.

W skali regionalnej warunki agroklimatyczne w gminie są korzystniejsze od terenów sąsiednich. Notuje się tu o 7 dni dłuższy okres wegetacyjny, w którym ponadto występuje wyższa o 2,5°C średnia temperatura. Korzystne warunki agroklimatyczne potwierdza syntetyczny wskaźnik bonitacji agroklimatu wg punktacji IUNG, który wynosi 11,4 pkt (średni w województwie kieleckim - 10,4 pkt).

W południowej i centralnej części gminy klimat lokalny (topoklimat) wykazuje korzystne właściwości bioklimatyczne: ciepłe, stosunkowo suche lata, duża ilość pogód słonecznych i bezwietrznych - należące do typu pogód terenów wypukłych i płaskich, o dużym komforcie i oddziaływaniu na warunki życia mieszkańców.

W gminie nie występują obecnie emitory zanieczyszczeń do atmosfery tzw. emisji zorganizowanej.

111.2.3.2. Zagrożenia i problemy

W części wschodniej i północnej, w obszarach zagłębień i wklęsłych (doliny rzeczne), dodatkowo z płytkim występowaniem wód gruntowych - występują niekorzystne topoklimaty i warunki bioklimatyczne.

Wyjątkowo mała lesistość w gminie oddziałuje niekorzystnie na lokalne warunki mikroklimatu: cyrkulację powietrza, erozję wietrzną i wiążące się z nią zapylenie powietrza w obszarach lessowych.

III.2.3. Biosfera

Diagnoza środowiska i przyrody wymagała uwzględnienia wybranych elementów biotycznych, które stanowią - wg jednej z koncepcji - system składający się li tylko

z żywych organizmów i występujący poza i obok atmosfery, hydrosfery i litosfery.

W takim ujęciu w niniejszym studium występuje pojęcie „biosfery” .

III.2.3.1 .Charakterystyka ogólna

W obszarze gminy Stopnica - przekształconym przez wielowiekowe użytkowanie rolnicze przestrzeni - walory i zasoby środowiska żywego są średnie w skali województwa, choć lokalnie są to wartości regionalne i ponad regionalne. Dwudzielność środowiska abiotycznego, przejawia się również w strefowości biosfery; w gminie więc występuje na południu pas roślinności ciepłolubnej, północ to rejon występowania biotopów dolinnych i wierzchowinowych Niecki Połanieckiej.

Najbardziej czytelnym przejawem i składnikiem biosfery w gminie są - choć w ilości mocno ograniczonej - lasy. Zajmują one około 10% powierzchni gminy i grupuje się w trzech rejonach. Na południu kompleks „Świątnica” ,na północ od Szklanowa „Las Borek” ,na wschód od Suchowoli i „Na Górkach” koło wsi Konary. Na zachód od Jastrzębca, na wierzchowinie rozciąga się strefa lasów (w kierunku północno - zachodnim) wzdłuż doliny Sanicy. To największy obszarowo teren niemal zwartego lasu w gminie, który jest fragmentem większego kompleksu leśnego.

W północnym skrawku gminy znajduje się niewielki fragment strefy leśnej wzdłuż doliny Wschodniej.

Lasy państwowe grupują się głównie na południu i w części północnej w rejonie wsi Jastrzębiec, zaś lasy prywatne liczniejsze są na terenach północnych gminy. Na południu są to lasy mieszane, lasy świeże i bory świeże. Uzupełniają je: las wilgotny i bór mieszany świeży. Wśród drzewostanów przeważa dąb, sosna i brzoza. W północnym fragmencie gminy obserwuje się przewagę boru mieszanego świeżego, uzupełnionego siedliskami boru świeżego, boru wilgotnego i olsów. W drzewostanie dominuje sosna. Niepokojącą cechą szaty leśnej jest młody wiek drzewostanów. W lasach państwowych przeważają wydzielania leśne w klasie 40 - 50 lat, całkiem sporadycznie 80 letnie. Jeszcze gorzej przedstawia się sytuacja w lasach prywatnych, gdzie dominują drzewa w wieku 20 - 40 lat. Tylko w rejonie wsi Topola Wolica, Jastrzębiec spotyka się drzewostany w wieku 55 - 80 lat.

Garb Wójczańsko - Pińczowski to bardzo cenne biotopy wzgórz i ostańców denudacyjnych zajętych przez roślinność stepową i kserotermiczną. Występuje tu szereg gatunków rzadkich i chronionych.

W dolinie Sanicy, Wschodniej oraz bezimiennych cieków spod Konar i Nowej Wsi występują mocno zróżnicowane zbiorowiska dolinne.

Na obszarze gminy - w ramach Wielkoprzestrzennego Systemu Obszarów Chronionych województwa - znajdują się następujące formy ochrony wyodrębnione na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

Szaniecki Park Krajobrazowy z otuliną ustanowiony rozporządzeniem wojewody kieleckiego Nr 14/94 z dnia 14 września 1994r., który w omawianej gminie stanowi południowo wschodni fragment liczącego 10 358ha parku krajobrazowego. Park stanowi element Zespołu Parków Krajobrazowych Ponidzia. Sz PK utworzono w celu ochrony nie zalesionych wzgórz wapiennych i gipsowych, na których wytworzyły się unikalne w skali ponadregionalnej murawy kserotermiczne - zespół murawy ostnicowej i omonu wąskolistnego. Środowisko muraw stepowych sprzyja występowaniu wielu ciepłolubnych owadów. Park krajobrazowy cechuje się wieloma cennymi zabytkami kultury materialnej, a urozmaicona rzeźba i wielość typów i form morfologicznych na niewielkim obszarze decyduje o wysokich walorach estetycznych krajobrazu. Jest to więc zespół P.P. i U.I. „ABAKUS”, Kielce, ul. Świerkowa 24/23

cech środowiska, krajobrazu i przyrody, który stanowi naturalne „zaplecze” rozwoju turystyki kwalifikowanej.

Solecko - Pacanowski Obszar Chronionego Krajobrazu, który zajmują pozostałą- poza Sz PK wraz otuliną część gminy Stopnica. Został utworzony rozporządzeniem wojewody kieleckiego Nr 12/95 z dnia 29 września 1995r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie kieleckim. W Wielkoprzestrzennym Systemie Obszarów Chronionych spełnia on rolę buforową przed zagrożeniami zewnętrznymi obiektów najwyższej rangi odnowy i utrzymania w tych ostatnich równowagi biologicznej i ekologicznej. Dotyczy to Szanieckiego Parku Krajobrazowego (poza terenem gminy również Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego).

III.2.3.1. Potencjały i szanse rozwojowe

- Stan i rola środowiska gminy w Wielkoprzestrzennym Systemie Obszarów Chronionych został oceniony stosunkowo wysoko. Należy podkreślić, że najwyższą rangą ochrony objęto w gminie tereny o unikatowych walorach florystycznych i krajobrazowych. SzPK jest stabilnym ekosystemem muraw kserotermicznych o prawidłowym gospodarowaniu środowiska i niewielkim oddziaływaniu wewnętrznym na biotopy Garbu Wójczańsko - Pińczowskiego, a więc i również biosferę.
- Rejon Szanieckiego Parku Krajobrazowego z otuliną jest terenem 1 predyspozycjach do rozwoju turystyki kwalifikowanej, przyrodoznawstwa 2 dydaktyki z zakresu geologii, geomorfologii i botaniki. Te funkcje powinny stanowić jeden z filarów strategii zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska w planie ochrony parku i tego fragmentu gminy.
- W gminie o niewielkiej lesistości, szczególnie cennym elementem biosfery są lasy - pomimo generalnie młodych drzewostanów. Należy usankcjonować prawem ich rzeczywiste funkcje ochronne.
- Szczególnie cenne dla biosfery gminy są doliny rzeczne i ekotony, czyli obszary z pogranicza środowisk wodnych stawów, małych zbiorników i oczek wodnych z ekosystemami leśnymi

(rejon Falencina Starego) i agrocenozami (rejon Jastrzębca). Wysoką wartość ekologiczną mają lessowe wąwozy i suche doliny - szczególnie z zespołami muraw i zarośli kserotermicznych (w okolicach wsi Prusy, Rakowy Łan, Strzałków).

III.2.3.1. Zagrożenia i problemy

- Lesistość gminy poniżej 10% powierzchni ogółem jest trzykrotnie mniejsza od zalecanej dla terenów wyżynnych; jest to stan, który negatywnie odbija się na zasobach wodnych i ich jakości, obniża w wielu obszarach komfort bioklimatyczny a w obszarach wierzchwinowych negatywnie oddziałuje na fizjonomię krajobrazu.

W rejonie SzPK i otuliny odbywa się niekontrolowane pozyskiwanie wapieni, powstało wiele wyrobisk poeksploatacyjnych (rejon Konarów, Topoli, Smogorzowa), które zamieniane są na dzikie składowiska odpadów komunalnych.

III.2.4. Ochrona prawna środowiska przyrodniczego :

111.2.4.1. Tereny prawnie chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

Szaniecki Park Krajobrazowy z otuliną ustanowiony rozporządzeniem wojewody kieleckiego Nr 14/94 z dnia 14 września 1994 r., który w omawianej gminie stanowi południowo wschodni fragment liczącego 10 358 ha parku krajobrazowego. Park stanowi element Zespołu Parków Krajobrazowych Ponidzia. Sz PK utworzono w celu ochrony niezalesionych wzgórz wapiennych i gipsowych, na których wytworzyły się unikalne w skali ponadregionalnej murawy kserotermiczne - zespół murawy ostnicowej

i omonu wąskolistnego. Środowisko muraw stepowych sprzyja występowaniu wielu ciepłolubnych owadów. Park krajobrazowy cechuje się wieloma cennymi zabytkami kultury materialnej, a urozmaicona rzeźba i wielość typów i form morfologicznych na niewielkim obszarze decyduje o wysokich walorach estetycznych krajobrazu. Jest to więc zespół cech środowiska, krajobrazu i przyrody, który stanowi naturalne „zaplecze” rozwoju turystyki kwalifikowanej.

Solecko - Pacanowski Obszar Chronionego Krajobrazu, który zajmuje pozostałą- poza Sz PK wraz otuliną część gminy Stopnica. Został utworzony rozporządzeniem wojewody kieleckiego Nr 12/95 z dnia 29 września 1995r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w P.P. i U.I. „ABAKUS”, Kielce, ul. Świerkowa 24/23

województwie kieleckim. W Wielkoprzestrzennym Systemie Obszarów Chronionych spełnia on rolę buforową przed zagrożeniami zewnętrznymi obiektów najwyższej rangi odnowy i utrzymania w tych ostatnich równowagi biologicznej i ekologicznej. Dotyczy to Szanieckiego Parku Krajobrazowego (poza terenem gminy również Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego).

III.2.4.2. Tereny prawnie chronione na podstawie innych

unormowań prawa ekologicznego.

- a) Gleby chronione - na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, które są chronione przed zmianą użytkowania, w tym szczególnie przed intensywną zabudową.
- a) Strefa ochrony uzdrowiskowej „C” - wyznaczona na podstawie ustawy o uzdrowiskach, która zajmuje w gminie niewielki skrawek na południu. Oznacza zaniechanie działań, które mogą doprowadzić do zmiany stosunków wodnych, w tym szczególnie ochrony wód podziemnych, mineralnych.
- b) Lasy chronione na podstawie ustawy o lasach.
- c) Strefy ochrony ujęć wód podziemnych - na podstawie ustawy „prawo wodne”.

III.3. Szanse i zagrożenia środowiska kulturowego:

III.3.1. Podstawowe dobra środowiska kulturowego tworzą zespoły i obiekty zabytkowe podlegające ochronie prawnej oraz tradycje gminy stanowiące jej tożsamość i atrakcyjność.

2. Kalendarium z dziejów gminy:

XI - XII w. ~ gród ulokowany na obronnym wzniesieniu I poł. XII w. - dwóch proboszczów stopnickich zostaje biskupami krakowskimi.

XIII w. - postój w Stopnicy Bolesława Wstydlwego i nadanie przywilejów cystersom wąchockim.

1350 - budowa zamku przez Kazimierza Wielkiego.

1362 - z rąk króla Kazimierza Wielkiego osada Stopnica otrzymuje średzkie prawa miejskie. Otoczono miasto murami obronnymi. Budowa kościoła Św. Piotra i Pawła

1498 - urodził się w tym mieście słynny Jan ze Stopnicy, filozof, przyrodnik i geograf, profesor Akademii Krakowskiej. Jako pierwszy umieścił w swoim „Wstępie do kosmografii Ptolomeusza” mapę Ameryki. 1574 - zmarł Franciszek Stankar z Mantui, profesor języka hebrajskiego w Krakowie, słynny reformator

XV - XVII wiek - siedziba starostwa

P.P. i U.I. „ABAKUS”, Kielce, ul. Świerkowa 24/23

XVI - przejście starostwa przez Zborowskich , później przez Tarnowskich

1639 - Krzysztof Ossoliński wojewoda sandomierski funduje klasztor księży sercanów (wcześniejsza nazwa ojców reformatorów). Główną motywacją tej fundacji jest nawracanie arian licznie zamieszkujących okolice .

1661 - prace renowacyjne na zamku stopnickim wykonane przez starostę stopnickiego, marszałka koronnego Jana Klemensa Branickiego.

XVII w. - okres wojen i upadek miasta

1787 .06. 11. - wizyta króla Stanisława Augusta Poniatowskiego

XIX w.- siedziba powiatu stopnickiego

1869 - utrata praw miejskich mimo wyraźnie korzystnych wskaźników gospodarczych 1915 - przeniesienie siedziby powiatu do Buska.

VIII .1944 - I. 1945 rejon jednej z największych bitew wojsk 1 frontu ukraińskiego na ziemiach polskich .

Zatrzymanie przeciwuderzenia wojsk hitlerowskich zmierzających do zlikwidowania przyczółka sandomierskiego.Strefa przyfrontowa przyczółka baranowsko - sandomierskiego W wyniku działań niemal całkowite zniszczenie wsi w tym kościoła Św. Piotra i Pawła , zespołu klasztornego z kościołem św. Marii Magdaleny 1959 - Odbudowa kościoła z zachowaniem stylu

1983 - budowa dzwonnicy przed kościołem Św. Piotra i Pawła i wmurowanie tablicy upamiętniającej 300 setną rocznicę odsieczy wiedeńskiej

III.3.2 Do obiektów objętych ochroną konserwatorską należą (wg aktualnie obowiązującego rejestru zabytków i ewidencji.

STOPNICA

1. XIV- XIX wieczny UKŁAD URBANISTYCZNY
2. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO P.W. ŚŚ.PIOTRA I PAWŁA

a).kościół murowany z 1362 r.,dobud. Kaplicy św. Anny XV/XVI, kruchty XVI, kaplicy MB Różańcowej 1645, -

- b) .ogrodzenie, mur, 1 połXIXw.,
- c) .stara plebania, murowana, ok. poł. XIX w.,
- d) .nowa plebania, mur,1893

1. ZESPÓŁ KLASZTORNY REFORMATÓW:

- a).pozostałości kościoła p.w. św. Marii Magdaleny,mur 1639 r.
- b).klasztor, murowany, 1639, restaurowany ok. 1970
- c).kaplica murowana 1638
- d) . ogrodzenie klasztoru z bramą, murowane po 1639
- e) . ogród klasztorny,
- f) . Ogrodzenie ogrodu z pozostałościami kapliczek, murowane XVII w.

1. KAPLICA, murowana, ok. XVIII w.

P.P. i U.I. „ABAKUS”, Kielce, ul. Świerkowa 24/23

2. KAPLICA, ul. Wolicka, obok domu nr 2, murowana 1911
3. KAPLICA ul. Wolicka, obok domu nr 21, murowana, początek XX w.
4. KAPLICA CMENTARNA, murowana , k. XIX w.
5. OBIEKTY STAREGO CMENTARZA GRZEBALNEGO:
- 9.ZAMEK, obecnie magazyn, murowany, 2 poł. XIV w.,
ul.Doktora Piotrowskiego
10. DOM NR 8, murowany, początek XX w. ul.
Kościuszki
11. DOM NR 39, murowany, początek XX w.
pl.Piłsudzkiego
12. DOM, obecnie sklep, murowany, ok. 1900
13. MŁYN WODNY, właściciel A.Chmielewski, murowany 1827 BOSOWICE
14. DOM NR 33, XX w., drewn., l. 20 XX w.
15. DOM NR 46, XX w., drewn., l. 20 XX w.
16. STODOŁA, XX w., drewn., l. 20 XX w.
17. ZESPÓŁ DWORU
- a\ DWÓR, XIX w., mur., nr rej. 1100, ok. 1840, zniszczony 1944, cz. odbud. l. 50 XX w.
- b\ OGRÓD, XIX w., nr rej. 1100, poł. XIX w.

JASTRZĘBIEC

18. PARK, XIX w., k. XIX w.

KŁĘPIE DOLNE

19. DOM NR 12, XX w., drewn., l. 20 XX w.
20. DOM NR 34, XX w., mur. - drewn.,ok. 1940 KONARY
21. DOM NR 7, XX w., mur. - drewn., l. 20 XX w.
22. DOM NR 14, XX w., mur., i. 20 XX w.

NOWA WIEŚ

23. KAPLICA, XVIII w., mur., nr rej. 454, XVIII/XIX w.

PRUSY

24. DOM, XIX w., drewn., ok. 1870 r.
25. KAPLICZKA, XIX w., mur., 1890 r.

SKROBACZÓW

26. DOM NR 30, XX w., mur., l. 20 XX w.
27. DOM NR 61, XX w., mur., l. 20 XX w.
28. DOM NR 70, XX w., mur.,

ok. 1910 SMOGORZÓW

29. DOM NR 93, XX w., mur. - drewn., pocz. XX w.
  30. DOM NR 107, XX w., mur., l. 20 XX w.
- P.P. i U.I. „ABAKUS”, Kielce, ul. Świerkowa 24/23

31. DOM NR 110, XX w., mur., I. 20 XX w.

32. ZESPÓŁ DWORU

a) DWÓR, XIX w., mur., ob. szkoła podstawowa, XIX/XX

w. b) PARK, XIX w., 2 poł.

STARE KĄTY

33. DOM NR 29, XX w., drewn., I. 20 XX w.

STARY FAŁĘCIN

34. DOM NR 38, XX w., drewn., 1 ćw. XX w.

STARY MIETEL

35. DOM NR 53, XX w., mur., I. 20 XX w.

STRZAŁKÓW

36. DOM NR 9, wł. Ludwik Łukasik, murowany 1933,

37. DOM wł. Pelagia Walas, murowany, lata 30 XX w.

TOPOLA

38. PARK DWORSKI, użytkowany przez szkołę podstawową, k.XIX w.

39. DOM NR 42, właściciel Władysław Godos, drewniany, lata 20 XX

WOLI CA

40. 2 KAPLICZKI, murowane, 1895

Powyższy wykaz obiektów zabytkowych sporządzono w oparciu o aktualny katalog Ośrodka Dokumentacji Zabytków - Zabytki architektury i budownictwa w Polsce (województwo kieleckie - Warszawa 1995). Zawiera on jednak część obiektów nie istniejących lub przebudowanych w stopniu powodującym utratę ich walorów.

Listę zabytków objętych wojewódzkim rejestrem zabytków uzupełnia jeden obiekt będący przedmiotem czynnej ochrony archeologicznej.

Miejsca występowania terenów ochrony archeologicznej zarówno czynnej jak i biernej zilustrowano na rysunku studium w skali 1 : 10000.

III.3.3. Zagrożenia środowiska kulturowego spowodowane są głównie upływem czasu Na wielu obiektach w sposób szczególny zaznacza się upływ czasu. Wyższe koszty modernizacji i ostre reżimy ochronne są niewątpliwie powodem małego zainteresowania

substancją zabytkową ze strony inwestorów komercyjnych. Znaczne zagrożenie stanowi emisja gazów i substancji toksycznych do atmosfery. Dotyczy to zarówno budynków jak i przyrodniczych elementów środowiska kulturowego.

Zagrożenia kulturowego dziedzictwa archeologicznego spowodowane mogą być niekontrolowanymi procesami eksploatacyjnymi i inwestycyjnymi.

III.4. Uwarunkowania wynikające ze stanu układu komunikacyjnego, jego walorów,

barier i konfliktów :

Obszar gminy obsługiwany jest wyłącznie transportem drogowym. Najbliższe linie kolejowe o znaczeniu drugorzędym to linia relacji Kielce - Busko oraz Kielce - Włoszczowice - Staszów - Nowa Dęba. Znaczenie tych linii dla systemu transportowego gminy jest niewielkie.

Pod względem topologicznym sieć drogowa na terenie gminy jest dobrze rozwinięta. Problemem jest stan techniczny dróg oraz ewentualne uzupełnienia sieci. Drogi na terenie gminy są zarządzane przez administrację państwową i samorządową.

III.4.1 .Podstawowy szkielet komunikacyjny gminy stanowią :

droga krajowa nr 73 oraz dwie drogi regionalne nr 756 i 757.

Pierwsza z nich stanowi dogodne połączenie regionów środkowej Polski z obszarami aktywności turystycznej w regionie Beskidu Sądeckiego, a za pośrednictwem przejść granicznych w Piwnicznej, Niedzicy, Leluchowie z regionami słowackimi, a także z Węgrmi .Rumunią i krajami bałkańskimi.

W miejscowości Stopnica zrealizowana jest obwodnica przeprowadzająca ruch poza terenami ścisłej zabudowy. Szerokość jezdni wynosi 7 m i jest uzupełniona utwardzonymi poboczami. W terenach intensywnej zabudowy chodniki dla pieszych.

Dla gminy droga ta jest jednocześnie głównym łącznikiem z siedzibą powiatu Buskien Zdrój, siedzibą województwa Kielcami oraz z sąsiednimi gminami.

W większości przebiegu na terenie gminy droga przechodzi przez tereny zabudowane.

Droga wojewódzka nr 756 relacji Stopnica - Starachowice stanowi uzupełnienie sieci krajowej we wschodniej części województwa świętokrzyskiego łącząc w układzie południkowym powiaty : buski, staszowski, kielecki, starachowicki.

Droga wojewódzka nr 757 relacji Stopnica - Opatów i jej przedłużenie drogą krajową nr 74 aż do Annopola jest jedną z dwóch głównych osi komunikacyjnych południowo-wschodniego, rolniczego subregionu województwa świętokrzyskiego.

Drogi te niegdyś krajowe zostały w wyniku reformy administracyjnej przeklasyfikowane stosownie do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie ustalenia wykazu dróg krajowych i wojewódzkich (Dz. U. Nr 160, poz. 1071). Drogi te mają znaczenie regionalne i stanowią sprawne połączenie obszaru

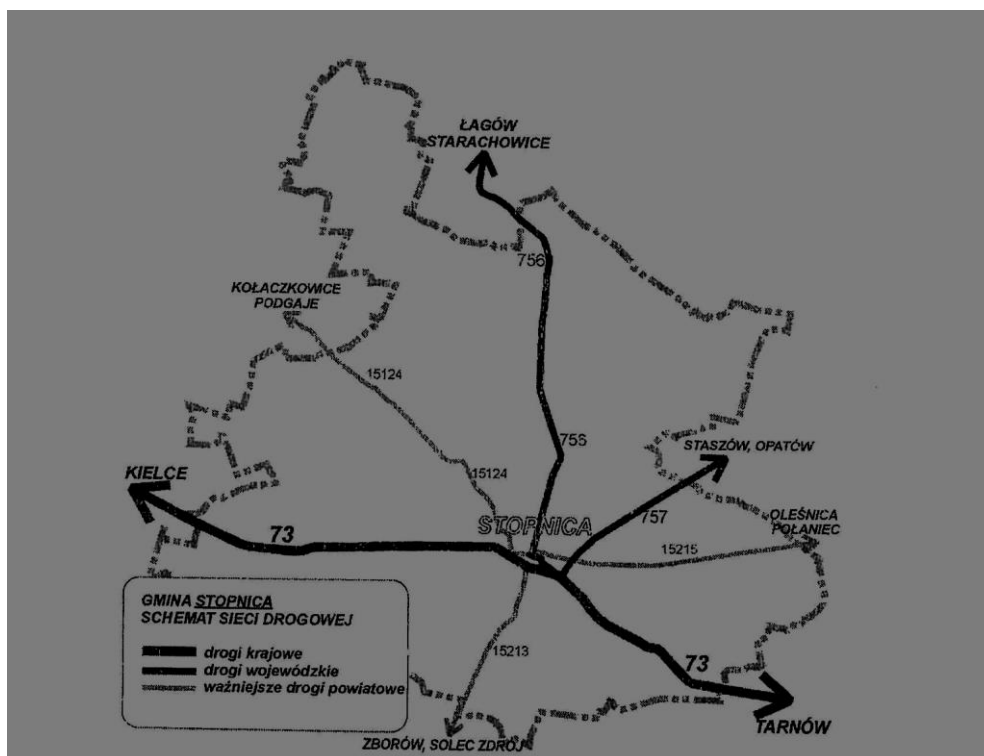
gminy z północnymi oraz północno wschodnimi powiatami województwa świętokrzyskiego (staszowski, opatowski, kielecki).

Drogi te mają jezdnie o szerokości 5,5 - 6,0 m oraz częściowo w terenach intensywnej zabudowy chodniki dla ruchu pieszego.

III.4.2 Pozostałe drogi na terenie gminy to drogi powiatowe (w całości przeklasyfikowane z dawnych dróg wojewódzkich) oraz drogi gminne.

W znacznej liczbie przypadków drogi te pod względem funkcjonalnym spełniają takie same zadania obsługi terenów zabudowy, powiązań sąsiadujących ze sobą miejscowości w obszarze gminy oraz powiązań z ośrodkiem gminnym. Ważniejsze drogi powiatowe o znaczeniu ponadgminnym to drogi: nr 15124 relacji Stopnica - Kołaczkowice - Chmielnik, nr 15215 relacji Stopnica - Oleśnica - Połaniec oraz nr 15213 relacji Stopnica - Solec Zdrój - Zielonki.

Wyszczególnione dotychczas drogi tworzą podstawowy układ komunikacyjny gminy. Układ ten pokazano na schemacie poniżej.

Pozostałe drogi zarówno powiatowe jak i gminne tworzą układ uzupełniający.

Szczegółową mapę dróg wraz z ich podziałem administracyjnym przedstawiono na odrębnym rysunku. Ponadto na terenie gminy istnieje szereg dróg o charakterze dróg wewnętrznych obsługujących mniejsze skupiska zabudowy lub będących łącznikami z innymi drogami a także drogi polne, leśne, dojazdy etc.

Ośrodek gminny Stopnica jest istotnym węzłem dróg zewnętrznych (siedem wlotów).

Komunikacja zbiorowa w obszarze gminy nie stwarza szczególnych problemów. Przebiegająca przez obszar gminy droga tranzytowa zapewnia korzystne warunki powiązań dalekosiężnych (z innymi województwami) oraz powiązań lokalnych.

Na podstawie analizy istniejącej sieci drogowej można sformułować następujące wnioski:

- Sieć dróg lokalnych, bezpośrednio obsługujących tereny mieszkalnictwa i produkcji rolnej (drogi powiatowe, gminne i pozostałe) jest stosunkowo dobrze rozwinięta i poza niewielkimi uzupełnieniami nie wymaga istotnych zmian. Należy dążyć do utrzymania odpowiedniego stanu technicznego tych dróg.
- Problemy transportowe w obszarze gminy są związane z tranzytową drogą krajową nr 73. Takie czynniki jak: natężenie ruchu na tej drodze, jej przebieg przez obszary zabudowane, parametry techniczne, konieczność obsługi ruchu lokalnego stwarzają potencjalne zagrożenia.

111.4.3. Transport kolejowy:

Przez gminę Stopnica nie przebiegają żadne szlaki kolejowe.

Najbliższy z nich to linia hutniczo - siarkowa (LHS) jest poprowadzona w niewielkiej odległości od najbardziej na północ wysuniętej części granicy gminy.

Mający większe znaczenie z punktu widzenia przewozów pasażerskich najbliższy przystanek kolejowy to dworzec w Busku Zdroju.

111.4.4. Komunikacja pasażerska:

Obsługę komunikacyjną gminy w zakresie komunikacji masowej pełni samodzielny oddział PKS w Busku Zdroju. Obszar gminy jest obsłużony prawidłowo i nie przewiduje się większych zmian w układzie tras

autobusowych.

111.4.5. Zaplecze motoryzacyjne

Stanowi jedynie stacja benzynowa w Stopnicy zlokalizowana przy trasie krajowej nr 73 , będąca własnością Polskiego Koncernu Naftowego.

III.5. Poziom obsługi gminy przez infrastrukturę komunalna - szanse i zagrożenia:

III.5.1. SYSTEM ZAOPATRZENIA W WODĘ

III.5.1.1.Stan techniczny głównych ciągów magistralnych:

Cała gmina Stopnica posiada wodociągi realizowane sukcesywnie począwszy od lat sześćdziesiątych. Najstarsze fragmenty sieci obejmujące wodociągi w Strzałkowie, Szklanowie i w Starej Wsi wykonane zostały z materiałów o kwestionowanej dziś jakości higienicznej co może skutkować koniecznością ich wymiany.

Przy realizacji wodociągów w pozostałych sołectwach wykonanych w latach 70-90 , stosowano materiały o właściwych parametrach techniczno - sanitarnych i do dnia dzisiejszego nie wykazują cech nadmiernego zużycia.

Ogólny dobry stan sieci i wysoki stopień zwodociągowania gminy plasuje gminę w gronie liderów województwa świętokrzyskiego.

Długość sieci wodociągowej:

- wodociąg Wolica: L. = 89,61 km - zaopatruje około 80 % gminy w wodę
- wodociąg Strzałków: L = 14,89 km
- wodociąg Podlasek: L= 19,41 km

Awaryjność (rok 1998):

Wodociąg	Ilość awarii
Wolica	24
Podlasek	1
Strzałków	0

111.5.1.2. Możliwość retencji p. poż. w zbiornikach wyrównawczych:

Zbiorniki wyrównawcze na sieci:

- Wolica: $V = 2 \times 300 \text{ m}^3$
- Smogorzów: $V = 200 \text{ m}^3$
- Strzałków: $V = 2 \times 100 \text{ m}^3$

111.5.1.2. Charakterystyki ujęć wody pitnej

Ujęcie	Wydajność eksploatacyjna Q_e
Strzałko w	studnia nr 1: $37 \text{ m}^3/\text{h}$ studnia nr 2: $23,9 \text{ m}^3/\text{h}$
Podlasek	studnia nr 1: $37 \text{ m}^3/\text{h}$ studnia nr 2: $37 \text{ m}^3/\text{h}$
Wolica	$110 \text{ m}^3/\text{h}$

Ujęcie „Strzałków”:

Warunki eksploatacji zawarte w wydanym na rzecz Urzędu Gminy w Stopnicy pozwoleniu wodno - prawnym określają:

1. Pobór wody podziemnej dla potrzeb wodociągu grupowego „Strzałków” z ujęcia w miejscowości Strzałków w ilości:
  - a) do końca 1993 roku, tj. do czasu oddania do eksploatacji studni nr 2:
    - $Q_{\text{śred dob}} = 350,0 \text{ m}^3/\text{d}$
    - $Q_{\text{max dob}} = 491,4 \text{ m}^3/\text{d}$
    - $Q_{\text{maxgodz}} = 23,9 \text{ m}^3/\text{h}$, tj. do wydajności eksploatacyjnej studni nr 1
  - b) po oddaniu do eksploatacji studni nr 2 jako zasadniczej ujęcia w Strzałkowie - docelowo tj. od 1994 roku do 2010 roku:

$$Q_{\text{śred}} = 591,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{maxdob}} = 786,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

$Q_{\text{maxgodz}} = 37,0 \text{ m}^3/\text{h}$, tj. do wysokości zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych w kategorii „B” ujęcia wody

1. Eksploatację urządzeń do poboru wody ze studni wierconej nr 1 - o głębokości 60 m, wydajności eksploatacyjnej: $Q_e = 23,9 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s = 3,3 \text{ m}$
2. Woda z ujęcia przeznaczona będzie do zaopatrzenia następujących miejscowości wraz z przysiółkami: Strzałków, Kuchary, Szczytniki, Falencin Stary, Jastrzębiec i Działawice.

Bilans prognozowanych potrzeb ilościowych w dostawie wody dla wsi: Strzałków, Kuchary,

Szczytniki w perspektywie roku 2012 wynosi:

- cele bytowo - gospodarcze: $Q_{\text{maxh}} = 70,28 \text{ m}^3/\text{h}$
 $Q_{\text{maxdob}} = 785,85 \text{ m}^3/\text{d} = 32,74 \text{ m}^3/\text{h}$
- cele p. poż.: $Q_{\text{PPOŻ}} = 18 \text{ m}^3/\text{h}$

Wydajność studni, która stanowi ujęcie wody dla projektowanego obszaru jest wprawdzie mniejsza od prognozowanego zapotrzebowania, ale znacznie większa od faktycznego zużycia określonego na poziomie $90 \text{ m}^3/\text{d}$.

Wodociąg grupowy „Strzałków” pracuje w zakresie dwóch stref ciśnienia:

- I - sza strefa ciśnienia.

Ze zbiornika wyrównawczego woda grawitacyjnie będzie zasilala sieć wodociagową w miejscowościach: Kuchary, Szczytniki, Falencin Stary, Działawice, Jastrzębiec.

- II - ga strefa ciśnienia.

Ze zbiornika wyrównawczego woda przy pomocy pomp współpracujących ze sobą, będzie tłoczona poprzez zbiornik hydroforowy o pojemności $V = 2,5 \text{ m}^3$ do istniejącej sieci wodociągowej we wsi Strzałków.

Ujęcie „Podlasek”:

Ujęcie wody dla wodociągu „Podlasek” stanowią dwie studnie wiercone we wsi Podlasek o zatwierdzonej wydajności eksploatacyjnej:

$$Q_e = 37,0 \text{ m}^3/\text{h}$$

Ujęcie „Wolica”:

Pobór wody dla wodociągu grupowego „Wolica - Stopnica” wykonano ze źródeł w Wolicy, którego zasoby określono dokumentacją hydrogeologiczną w kat. „B” oraz Decyzją Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Samodzielnego Oddziału Geologii oraz

Decyzją U. W. w Kielcach Wydziału Ochrony Środowiska Gospodarki Wodnej i Geologii:

- zasoby eksploatacyjne: $Q_e = 110 \text{ m}^3/\text{h}$
-

zasoby dynamiczne: $Q_d = 170 \text{ m}^3/\text{h}$ **Ujęcia**

„Kuchary”, „Czyżów” i „Prusy”.

Wymienione w tabeli na stronie 20 wykonane studnie oraz źródło w Prusach nie są w chwili obecnej eksploatowane i stanowią rezerwę eksploatacyjną do wykorzystania w okresie wzmożonego zapotrzebowania na wodę.

III.5.1.4. Technologia uzdatniania wody:

Woda na terenie gminy Stopnica we wszystkich ujęciach jest dobrej jakości. Dlatego też nie ma zakładów uzdatniania wody. Stosuje się wyłącznie chloratory do chlorowania wody.

III.5.1.5. Niezawodność w dostawie ilości i jakości wody:

Na terenie gminy Stopnica nie ma problemów z dostawą wody dla ludności.

Rozbiór wody w gminie:

- ujęcie Wolica: około $R = 600 \text{ m}^3/\text{d}$ przy $Q_e = 110 \text{ m}^3/\text{h} = 2640 \text{ m}^3/\text{d}$
rzeczywisty stopień wykorzystania ujęcia:
 $C_{pW} = R/Q_e * 100 \% = 600/2640 * 100 = 22,72 \%$
- ujęcie Strzałków: około $R = 90 \text{ m}^3/\text{d}$ przy $Q_e = 37 \text{ m}^3/\text{h} = 888 \text{ m}^3/\text{d}$
rzeczywisty stopień wykorzystania ujęcia:
 $C_{pS} = R/Q_e * 100 \% = 90/888 * 100 = 10,1 \%$
- ujęcie Podlasek: około $R = 150 \text{ m}^3/\text{d}$ przy $Q_e = 74 \text{ m}^3/\text{h} = 1776 \text{ m}^3/\text{d}$
rzeczywisty stopień wykorzystania ujęcia:
 $C_{pW} = R/Q_e * 100 \% = 150/1776 * 100 = 8,45 \%$

Istniejący system wodociągowy jest w stanie pokryć większe zapotrzebowanie od dotychczasowego uwzględniające także cele p. poz. oraz obsługę zwiększonej liczby ludności.

Ujęciem awaryjnym (rezerwowym) dla gminy Stopnica jest źródło wody w miejscowości Prusy o zatwierdzonej wydajności 110 m³/h.

III.5.1.. 6. Stan formalno - prawny stref ochrony ujęć:

Ujęcia posiadają nadane prawnie strefy bezpośredniej ochrony sanitarnej:

- ujęcie Wolica: strefę ochrony bezpośredniej stanowi teren o kształcie wielokąta, w granicach ogrodzenia ujęcia, Według operatu do dochodzeń wodno - prawnych projektowaną strefę ochrony pośredniej: od strony Pn, W, Pd stanowi okrąg o promieniu 70 m, zaś od strony Z o promieniu 52 m licząc od ogrodzenia ujęcia.
Do chwili obecnej nie ustanowiono strefy ochrony pośredniej jak też nie wystąpiono z wnioskiem o jej ustanowienie mimo zobowiązania zawartego w decyzji wydanej przez Wydział Ochrony Środowiska UW w Kielcach (OS I - 6210/205/94/95
- ujęcie Podlasek: strefę ochrony bezpośredniej stanowi ogrodzenie ujęcia. W chwili obecnej brak jest ustanowionej strefy ochrony pośredniej ujęcia .
Udzielone do końca 2000 r. pozwolenie wodnoprawne na pobór wody ze studni w Podlasku nie określa zobowiązania gminy do wystąpienia o ustanowienie strefy pośredniej.
- ujęcie Strzałków: strefę ochrony bezpośredniej stanowi obszar w granicach ogrodzenia ujęcia.
Podobnie jak dla ujęcia Podlasek brak jest ustanowionej strefy pośredniej ujęcia.

Udzielone decyzją UW w Kielcach nr OS.I - 6210/252/92/93 pozwolenie wodnoprawne na pobór wody ze studni nr 1 i 2 w Strzałkowie zawiera obowiązek opracowania do połowy 1995 r. projektu pośredniej strefy ochrony sanitarnej ujęcia wody i wystąpienia z wnioskiem do właściwych organów o jej ustanowienie.

Dla wymienionych wyżej ujęć oraz nie eksploatowanych ujęć w Kucharach i Czyżowie określono na rysunku studium leje depresji według opracowanej przez Przedsiębiorstwo Geologiczno - Fizjograficzne w Kielcach w 1991 Inwentaryzacji złóż surowców mineralnych w gminie Stopnica.

Wszystkie sieci wodociągowe oraz ujęcia wód są własnością gminy Stopnica. Zarządcą sieci i ujęć jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Stopnicy.

111.5.2. SYSTEM ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW I ICH OCZYSZCZANIA.

III.5.2.1. Stan techniczny głównych kolektorów kanalizacji:

Kanalizacja sanitarna w chwili obecnej obsługuje miejscowości: Stopnica, Wolica, Kąty Stare i Nowe

Całość kanalizacji sanitarnej została wykonana w latach 1991 - 1997 z rur PCV, stan techniczny dobry.

111.5.2.2. Podstawowe dane techniczno - technologiczne istniejących

oczyszczalni ścieków w Stopnicy:

Warunki odprowadzania ścieków do odbiornika:

Według pozwolenia wodno - prawnego ładunki odprowadzanych ścieków określa poniższe

zestawienie :

- BZT₅: 30 mgO₂/dm³
- ChZT: 150mgO₂/dm³
- zawiesina: 50 mg/dm³
- P_{og}: 5 mg/dm³

- N_{og} : 30 mg/dm³

Oczyszczalnia ścieków typu „LEMNA”.

Przepustowość oczyszczalni:

- przepustowość projektowana oczyszczalni: $P_{proj} = 300 \text{ m}^3/\text{d}$
- przepustowość robocza oczyszczalni: $P_{rob} = 220 \text{ m}^3/\text{d}$
 $C_p = P_{rob} / P_{proj} * 100 \% = 220/300 * 100 = 73,3 \%$

Wielkość odprowadzanego ładunku ścieków do odbiorników:

Rodzaj ładunku	Ilość ładunków w ściekach	
	Surowych	oczyszczonych
BZT₅	224,4	14,4
ChZT	628,3	54,8
Zawiesina	452	9
P_{og}	17,87	5,3
N_{0g}	75,68	28,61

Opis stref ochronnych:

Teren ograniczonego użytkowania wynikający z faktycznych uciążliwości występujących wokół oczyszczalni ścieków winien zamknąć się w obrębie działki.

III.5.2.3. Stan formalno - prawny przedsiębiorstwa zarządzającego systemem:

Wszystkie sieci kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalnia ścieków jest własnością gminy Stopnica. Zarządcą sieci i oczyszczalni jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Stopnicy.

III.5.2.4. Odprowadzenie wód opadowych.

Przewiduje się, że podstawowym sposobem odprowadzenia wód powierzchniowych z terenu gminy będzie powierzchniowy system odprowadzenia wody opadowej.

Lokalnie dla terenów produkcyjnych o znacznym stopniu zanieczyszczenia terenów wynikającym z prowadzonych procesów technologicznych wymagana będzie realizacja fragmentarycznej kanalizacji deszczowej wraz z ewentualnymi podczyszczalniami realizowanymi w ramach projektowanych przedsięwzięć inwestycyjnych.

Razem: długość ogółem - 25 310 mb, w tym uregulowana - 13 750
mb

Na terenie gminy Stopnica nie ma zabezpieczeń przeciwpowodziowych w postaci wałów, zbiorników czy też zapór na rzekach. Istniejące 10 budowli piętrzących na rzekach wybudowane zostały do piętrzenia wody w okresie niedoboru wody w glebie celem prowadzenia nawodnień gruntów do tego przystosowanych. W chwili obecnej jedna budowla w miejscowości Jastrzębiec z uwagi na uszkodzenie nie nadaje się do eksploatacji.

- Stan techniczny rzek uregulowanych jest dobry, chociaż występują odcinki gdzie dno jest zamulone warstwą do około 30 cm. Zamulenie to nie ma większego wpływu na prawidłowe funkcjonowanie rzek.
- Rzeki nieuregulowane poza rzeką Sanicą wymagają konserwacji, gdyż dno ich jest poważnie zamulone i przy większych opadach przyległe grunty są częściowo zalewane. Dotyczy to rzeki Stopniczanki na długości około 800 mb w miejscowości Jastrzębiec oraz rzeki Skrobaczówki na długości około 2000 mb powyżej wsi Folwarki i na długości około 300 mb w miejscowości Jastrzębiec.

Konserwacja urządzeń melioracji podstawowych wykonywana jest przez Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach Rejonowy Oddział w Busku Zdroju w miarę posiadanych środków.

- Urządzenia melioracji szczegółowych no około 70 % stanu ewidencyjnego wymagają niezwłocznej gruntownej konserwacji poprzez odmulenie dna rowów, warstwą od 20 - 60 cm, wycięcie ze skarp i dna rowów rosnących odcinkami krzaków i drzew, naprawę uszkodzonych budowli (wymianę uszkodzonych kręgów w przepustach, naprawę ubezpieczeń przy budowlach i uzupełnienie

brakującej ziemi na przewodach rurowych przepustów), odmulenie wylotów i studzienek drenarskich oraz naprawę uszkodzonych skarp rowów. Pozostałe około 30 % rowów jest w dobrym stanie technicznym i wymaga jedynie konserwacji bieżącej. Konserwacja urządzeń melioracji szczegółowych należy do rolników posiadających grunty zmeliorowane.

- W chwili obecnej brak jest wynikających z opracowań specjalistycznych danych, dotyczących charakterystyki przepływu wód w ciekach oraz określenia możliwości i warunków zabezpieczenia przeciwpowodziowego wraz z oszacowaniem ewentualnych skutków powodzi.
  - Urządzenia melioracyjne szczegółowe są własnością rolników, których grunty są zmeliorowane
- ® Urządzenia melioracyjne podstawowe są własnością Skarbu Państwa we władaniu Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach.

III.5.4.SYSTEM USUWANIA ODPADÓW.

III.5.4.1. Bilans odpadów:

Bilans odpadów komunalnych dla terenu gminy Stopnica wykonano w 1992 roku przez inż. Stanisława Karcza. Zgodnie z wyżej wymienionym opracowaniem aktualny jednostkowy wskaźnik nagromadzenia odpadów wynosi $0,24 \text{ m}^3/\text{M} \times \text{rok}$. Ogólne nagromadzenie odpadów z terenu całej gminy wynosi $2\,000 \text{ m}^3/\text{rok}$.

Zgodnie z cytowanym opracowaniem skład grupowy odpadów powstających na terenie gminy jest następujący:

• drobne odpady niezidentyfikowane (frakcja 0-10 mm):	43,0 %
• metale:	4,5 %
• szkło:	6,6 %
• tworzywa sztuczne:	1,2 %
• materiały tekstylne:	0,7 %
• papier, tektura, drewno:	1,2 %

- odpady spożywcze: 2,2 %
- inne odpady organiczne: 1,4 %
- inne odpady mineralne: 39,2 %

Razem: 100,0%

Skład odpadów jest typowy dla gmin, w których dominuje gospodarka rolnicza. Jednocześnie na podstawie przytoczonych danych można zaobserwować tendencje do wzrostu w ogólnej masie odpadów udziału opakowań tworzyw sztucznych.

III.5.4.1. Podstawowe parametry wysypiska:

Parametr	I etap	II etap	Razem
Objętość geometryczna [tys. m ³]	2,5	2,5	5,0
Chłonność [tys. m ³]	8,5	8,5	17,0
Okres eksploatacji [lata]	5	5	10

III.5.4.3. Stan formalno - prawny obiektów:

Pod składowisko odpadów przeznaczono działki nr 147 i 148, które są własnością gminy Stopnica.

Teren ten położony jest na gruntach wsi Klępie Dolne. Wskazana

lokalizacja jest zgodna z ustaleniami obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Stopnica.

W związku z możliwością pozyskania sąsiednich terenów i przeznaczenia ich pod wysypisko, będzie możliwa jego rozbudowa. W części graficznej studium przedstawiono sposób powiększenia wysypiska.

III.5.4.5. Strefy ochronne wysypiska odpadów oraz ocena oddziaływania na środowisko:

Mimo, że nie ustanowiono decyzją strefy ochronnej dla wysypiska to jednak liczyć się trzeba z faktycznie występującą uciążliwością zapachową przyjętą na podstawie analizy zawartej w „Ocenie

oddziaływania obiektu na środowisko” na obszarze rozciągającym się wokół wysypiska w promieniu 300 m .

Eliminacja takiej uciążliwości jest jeszcze na obecnym poziomie technologicznym trudna do wykonania, stąd też uzasadniona potrzeba rezerwacji z tego powodu odpowiedniej przestrzeni w rysunku studium mająca na celu uniknięcie ewentualnych konfliktów funkcjonalnych.

Analiza projektu technicznego wysypiska odpadów komunalnych wiejskich dla gminy Stopnica zlokalizowanego na gruntach wsi Kłępie Dolne pozwala stwierdzić, że zbudowane i eksploatowane wysypisko będzie obiektem nowoczesnym, spełniającym wymogi stawiane wysypiskom proekologicznym, a mianowicie:

- zabezpieczy wody gruntowe i wody powierzchniowe przed wpływem składowanych odpadów.
- będzie możliwa pełna kontrola nad wodami odciekowymi (będą one całkowicie przechwytywane za pomocą drenażu, gromadzone w specjalnym zbiorniku i w miarę potrzeb rozdeszczane tylko w obrębie wysypiska).
- podane zasady składowania odpadów wyeliminują, lub co najmniej ograniczą do minimum emisje do powietrza atmosferycznego, możliwości gromadzenia się ptactwa i gryzoni.
- zaproponowany obszar ochrony sanitarnej o szerokości 300 m spełni swoje zadanie

- hałas jako uciążliwość, powodowany pracą sprzętu na wysypisku i pojazdami dowożącymi odpady, z uwagi na naturalne ekrany (zielen izolacyjna) oraz znaczną odległość siedzib ludzkich, jest mało istotny.

- potencjalne możliwości skażenia gleb wokół wysypiska są mało prawdopodobne, z uwagi na wyeliminowanie wydzielania, emisji i ujęcie wód odciekowych. Nie lekceważąc problemu proponuje się, aby do czasu uruchomienia wysypiska inwestor dokonał badania gleb w zakresie zawartości metali ciężkich i bakteriologii oraz prowadzenie tych badań w ramach monitoringu środowiska.

- wyposażenie w zaprojektowane zaplecze techniczno - socjalne oraz odpowiedni ilościowo i jakościowo sprzęt daje podstawy do prawidłowego użytkowania wysypiska.
- opracowana w ramach projektu technicznej instrukcja prawidłowej eksploatacji obiektu powinna być bezwzględnie przestrzegana.
- wysypisko nie będzie stanowiło zagrożenia dla ludzi i zwierząt. Zalesienie pól uprawnych w strefie ochrony sanitarnej oraz prawidłowość rozwiązań technicznych pozwala wnioskować, że nie będzie zagrożenia dla zdrowotności ludzi. Zwierzęta, mając uniemożliwiony dostęp na teren składowiska dzięki ogrodzeniu całej jego długości, nie będą miały styczności z odpadami, a odpowiednie zabezpieczenie niecki uniemożliwi przedostanie się zanieczyszczeń do głębiej położonych warstw gruntu.

111.5.4.6. Stan formalno - prawny przedsiębiorstwa zarządzającego systemem:

Wysypisko odpadów jest własnością gminy Stopnica. Zarządcą wysypiska jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Stopnicy.

111.5.5. Zaopatrzenie w gaz .

Gazociągiem źródłowym dla gminy Stopnica jest gazociąg wysokoprężny o średnicy 0 100 PN 6,3 i długości 1154 m. Całość gazyfikacji gminy oparto na stacji redukcyjno - pomiarowej w Stopnicy o przepustowości $Q = 3000 \text{ Nm}^3/\text{h}$. Gazyfikacja gminy odbywa się średnim ciśnieniem z zastosowaniem reduktorów domowych Aktualnie na terenie gminy wybudowane jest 139,1 km sieci rozdzielczej średniego ciśnienia (z czego 99,5 km wykonane jest z rur PE a 39,6 km z rur stalowych). Zużycie

gazu w gminie 1012 tys.m³/rok. Stan techniczny sieci oraz stacji redukcyjno - pomiarowej jest dobry.

Sieć gazowa wysokiego ciśnienia wraz ze stacją I - go stopnia obsługiwana jest przez Regionalny Oddział Przesyłu w Tarnowie, a sieć rozdzielcza średniego ciśnienia obsługiwana jest przez Okręgowy Zakład Gazowniczy w Kielcach poprzez podległą Rozdzielnię Gazu w Busku Zdroju i bezpośrednio przez Posterunek Gazowniczy w Stopnicy.

Strefa zagrożenia wybuchem stacji redukcyjno - pomiarowej I - go stopnia w Stopnicy mieści się w granicach ogrodzenia terenu stacji.

Prawie cała gmina jest zgazyfikowana z wyjątkiem miejscowości: Zaborze, Konary. Planuje się zgazyfikowanie powyższych miejscowości.

III.5.6. Elektroenergetyka .

Zasilanie gminy Stopnica w energię elektryczną umożliwia przebiegająca linia wysokiego napięcia 110 kV relacji GPZ Wełecz- GPZ Grzybów, która poprzez odgałęzienie w Falęcinie zasila Podstację GPZ Stopnica wyposażoną w transformator 110/15 kVo mocy 10 IWA.

Dla potrzeb wewnętrznej obsługi gminy zrealizowano osiem linii średniego napięcia (15 kV).zasilanych z podstacji Stopnica

Sieć ta zapewnia dostawę energii elektrycznej o właściwych parametrach z uwzględnieniem planowanego wzrostu zapotrzebowania i dotychczas zarysowane trendy rozwoju inwestycji w gminie nie wskazują na konieczność podejmowania poważnych inwestycji energetycznych.

Sieć średniego napięcia dostarcza energię do 73 stacji transformatorowych zlokalizowanych na terenie gminy o wystarczającej na obecną chwilę mocy.

W przypadku znacznego zwiększenia zapotrzebowania na dostawę energii w danym rejonie w niektórych wypadkach zachodzić będzie konieczność wymiany transformatora na inny o większej mocy.

W północnej części gminy w sołectwie Bosowice przebiega tranzytowa linia wysokiego napięcia 400 kV relacji Połaniec - Kielce.

111.5.7. Energetyka ciepła.

Na terenie gminy brak zorganizowanej sieci ciepłowniczej. Obiekty ogrzewane są indywidualnie kotłami węglowymi i olejowymi.

111.5.8. Telekomunikacja.

Stan wyposażenia mieszkań i zakładów pracy w urządzenia zilustrowany wskaźnikiem 46,2/ 1000 mieszkańców lokuje gminę w grupie gmin o średnim stopniu wyposażenia w środki łączności.

Na koniec roku 1998 odnotowano 388 jednostek korzystających z usług telekomunikacji przewodowej. Blizsze informacje na temat infrastruktury technicznej nie są dostępne z uwagi na ochronę danych T.P.S.A.

Także z tych względów trudny jest do oszacowania poziom korzystających z telefonii komórkowej.

III.6. Uwarunkowania wynikające ze stanu gospodarki:

1. Rolnictwo i leśnictwo: a/ gleby najlepszych klas I - III obejmujące powierzchnię 3749 ha stanowią znaczną część rolniczej przestrzeni produkcyjnej bo wynoszącą prawie 40 % ogółu gruntów ornych. Około 37% gruntów ornych zajmują gleby IV klasy.

Na terenie gminy dominują gleby o dobrej i bardzo dobrej przydatności rolniczej z dużym udziałem najcenniejszych kompleksów glebowych ; pszennego dobrego i pszennego bardzo dobrego

Koncentracja kompleksów pszennych we wsiach Stopnica, Smogorzów, Mietel, Szczeglin, Kłępie Górne, Wolica predystynuje południową część gminy do uprawy najcenniejszych upraw polowych.

Gleby słabe stanowiąca. 23% gruntów ornych i występują na całym obszarze gminy Drugi pod względem przydatności rolniczej kompleks gleb , pastewny mocny obejmuje centralną część gminy i z uwagi na okresowe nadmierne zawilgocenie nadaje się bardziej pod uprawy roślin o przeciętnych wymaganiach wegetacyjnych np.: roślin pastewnych.

W północnych sołectwach gminy dominują gleby o niskiej przydatności rolniczej (zbożowy słaby i bardzo słaby) .

Są to tereny na których istnieją niewielkie możliwości upraw ograniczające się do żyta i ziemniaków oraz niektórych roślin pastewnych.

Jest to jednocześnie obszar o największych predyspozycjach dla realizacji szerokiego programu doleśń stanowiącego także element restrukturyzacji przestrzeni rolniczej. Użytki zielone skoncentrowane głównie w dolinie rzeki Stopniczanki zajmują łącznie około 15 % użytków rolnych.

Udział poszczególnych klas bonitacyjnych w ogólnym areale użytków rolnych przedstawia się następująco :

Użytki rolne	Ogółem w %	I	II	IIla	IIlb	IVa	IVb	V	VI i VIz
Grunty Orne	9012 100	223 2,5	583 6,5	1545 17,1	1128 12,5	1825 20,3	1565 17,4	1457 16,2	686 7,7
Użytki Zielone	1518 100	-	13 0,9	275 18,1	777	51,2		347 22,9	106 7,0

* dane w tabeli określono zgodnie z informacjami zawartymi w opracowanej przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Puławy -1994

Warunki agroklimatyczne gminy są sprzyjające dla uprawy roślin ciepłolubnych. Wskaźnik bonitacji agroklimatu wynoszący 11.4 pkt. Jest znacznie wyższy od analogicznego wskaźnika dla województwa wynoszącego 10.4 pkt.

b/ na ogólną powierzchnię 12543 ha użytki rolne stanowią 10530 ha tj. 84 % powierzchni gminy, lasy i grunty leśne w wielkości 1101 ha stanowią 8,8 %.

Użytkowanie gruntów w gminie przedstawia się następująco (zgodnie z informacjami: zawartymi w roczniku statystycznym województwa kieleckiego z 1998 r):

- Grunty orne - 7533 ha
- Sady - 393 ha
- łąki - 1583 ha
- Pastwiska - 722 ha
- Lasy i gr. leśne - 1101 ha

Razem -11332 ha -90,3 % ogółu powierzchni gminy *cl*

demografia i stosunki własnościowe:

1. Przemysł i drobna wytwórczość, handel i gastronomia:

Do najpoważniejszych firm w gminie należą:

Handel reprezentowany przez szereg firm prywatnych często w połączeniu z produkcją, spółdzielcze domy towarowe, Gminna Spółdzielnia „ Samopomoc Chłopska”, Spółdzielnia Kółek Rolniczych, Prywatna Lecznica dla Zwierząt, stacja paliw, Stopnickie Zakłady Wytwórczości Artystycznej, drobne zakłady usługowe z zakresu usług budowlanych, transportowych, stolarskich, elektrycznych, RTV.

Największą ilością miejsc pracy dysponują Urząd Gminy i szkoły podstawowe .

Znaczny nie wykorzystany w pełni potencjał gospodarczy stanowią gospodarstwa rybne w Falęcinie i Jastrzębcu.

III.6. Uwarunkowania wynikające z przesłanek demograficznych, wyposażenia w infrastrukturę społeczną oraz zasobów mieszkaniowych;

III.7.1 .Uwarunkowania demograficzne:

dynamikę wzrostu liczby ludności gminy w latach 1993 - 1998 przedstawia poniższa

tabela:

Lata	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1993
Ludność ogółem	8462	8490	8517	8478	8413	8398	8326
Mężczyźni	4211	4236	4242	4235	4197	4185	b.d.
Kobiety	4251	4254	4275	4243	4216	4213	b.d.
Gęstość zaludnienia	67,7	67,9	68,1	67,8	67,3	66,9	66,4
Kobiety na 100 mężczyzn	101	100	101	100	100	101	b.d. !

Strukturę wiekową ludności przedstawia poniższa tabela:

Lata	1993	1994	1995	1996	1997
Grupa przedprodukcyjna	2742	2777	2751	2701	2112
Grupa produkcyjna	4719	4812	4887	5002	4489
Grupa poprodukcyjna	1002	1016	1039	1055	1812

Ruch naturalny ludności w latach 1993-97 na tys. mieszkańców

Lata	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Urodzenia /na 1000	14,8	13	11,6	11,2	8,8	9,57
Zgony /na 1000	14,3	13,6	11,7	13,6	12,9	12,84
Przyrost naturalny / Na 1000 mieszk.	0,5	-0,6	-0,1	-2,4	-4,1	-3,27
Saldo migracji	-23	-14	24	-30	-20	-16

Ruch naturalny ludności w 1997 i 1998 roku w liczbach bezwzględnych i na tys. mieszkańców:

	1997 ogółem	1997 ilość/ na tysiąc	1998 ogółem	1998 ilość / na tysiąc
Małżeństwa	53	6.3	42	5.0
Urodzenia	74	8.8	82	9.8

Zgony ogółem	109	13	110	13.1
W tym niemowląt				
Przyrost naturalny	-35	-4.2	-28	-3.3

Migracja w 1997 i 1998 roku:

	Napływ 1997	Odływ 1997	Napływ 1998	Odływ 1998
Ogółem	100	120	104	120
Z wsi/ do miast	40	53	b.d.	b.d.
Ze wsi / na wieś	60	67	b.d.	b.d.
Z zagranicy				2
Saldo migracji	-2	0		-16

PROGNOZA:

Przy założeniu uwzględniającym kontynuację dotychczasowych trendów określających sytuację demograficzną w gminie Stopnica, charakteryzującej się występowaniem naprzemiennie interwałów wzrostu i spadku prognozę ludnościową w okresie perspektywy t.j do roku 2015 przedstawia poniższa tabela:

Rok	1980	1989	1995	1999	2000	2004	2010	2015
Ludność gminy	8529	8314	8517	8326	8319	8087	8290	8050

Konkluzja:

- a) Jednym z podstawowych czynników warunkujących rozwój gminy są jej mieszkańcy. Analiza demograficzna daje przesłankę do prognozowania możliwości i kierunków rozwoju gminy.
- b) Liczba mieszkańców gminy w roku 1998 wynosiła 8398 stanowiąc 0,63 % ludności woj. świętokrzyskiego. Wielkość ta lokuje gminę w grupie gmin wiejskich średniej wielkości.

Na Koniec 1999 ludność gminy stanowiło 8326 mieszkańców.

c) . Często występujący wśród gmin woj. świętokrzyskiego ujemny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji wskazują na regres ogólnej liczby mieszkańców.

d) . Pracujący w gospodarce narodowej stanowili w roku 1998 jedynie 5,4 % ludności gminy (454 osoby w tym 250 kobiet). Grupa zarejestrowanych

bezrobotnych w 1999 r. osiągnęła poziom 408 osób i stanowiła 4,9 % ludności gminy, 9,2 % ludności w wieku produkcyjnym,

e) . Struktura zatrudnienia gminy Stopnica świadczy o wiejskim charakterze gminy (w 00 gospodarstwach ca. ha pracuje osób, co oznacza szacunkową liczbę ukrytego bezrobocia w liczbie osób)

III.7.2. Wyposażenie gminy w infrastrukturę społeczną:

III.7.2.1 Usługi zdrowia:

Podstawowe usługi medyczne pełni Ośrodek Zdrowia znajdujący się na terenie Stopnicy. W zakresie opieki specjalistycznej mieszkańcy korzystają ze szpitali i przychodni znajdujących się w pobliskim Busku Zdroju.

W roku 1997 w gminie Stopnica zatrudnionych było 6 lekarzy w tym 2 lekarzy stomatologów oraz 7 pielęgniarek.

Na jednego lekarza opieki podstawowej przypadało w roku 1998 -2099 mieszkańców gminy co plasowało gminę w gronie gmin o średnim stopniu zaspokojenia potrzeb zdrowotnych mieszkańców.

W grupie liderów gmin wiejskich województwa świętokrzyskiego nie posiadających placówek lecznictwa zamkniętego wskaźniki te wynoszą:

Waśniów - 1473, Wodzisław - 1402, Miedziana Góra - 1498, Sitkówka Nowiny - 666, Wskaźnik określający liczbę mieszkańców przypadających na 1 ośrodek zdrowia wynoszący w roku 1998 - 8398 lokuje gminę w grupie gmin słabiej wyposażonych w placówki zdrowotne.

Powyzsze wskaźniki oraz zauważalna asymetria zasięgu obsługi istniejącej placówki zdrowotnej podtrzymuje aktualność postulatu, zawartego w obowiązującym do momentu opracowania „ studium” miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Stopnica sugerującego, P.P. i U.I. „ABAKUS”, Kielce, ul. Świerkowa 24/23

potrzebę realizacji placówki podstawowej opieki zdrowotnej w północnych sołectwach gminy np. we wsi Jastrzębiec.

III.7.2.2. Usługi oświaty:

W 1998 roku gmina Stopnica posiadała 10 szkół podstawowych w których naukę pobierało 974 uczniów.

Potrzeby mieszkańców gminy w zakresie wychowania przedszkolnego realizowane były przez 10 placówek przedszkolnych (klasy „0”) z 11 oddziałami mieszczącymi 134 dzieci.

Reforma oświaty jak i przyjęte przez Radę Gminy zadania zmierzające do realizacji celu strategicznego nr 5 zakładają racjonalizację sieci szkolnej polegającej na pozostawieniu oddziałów I - III w dotychczas funkcjonujących szkołach podstawowych i przeniesienie oddziałów IV - VI do placówki zorganizowanej w Stopnicy.

WYKAZ PLACÓWEK OŚWIATY W GMINIE STOPNICA / przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja i inne placówki oświatowe/

Lp	Nazwa placówki	Liczba Oddziałów	Liczba Uczniów	Liczba etatów nauczycieli
1	Szkoła Podstawowa w Czyżowie	5 I - VI	74	9,4
2	Szkoła Podstawowa w Klępiu Górnym	9(5) I - III + „0”	69	9,5
3	Szkoła Podstawowa w Mietlu	(5) I - V + „0”	66	7,5
4	Szkoła Podstawowa w Strzałkowie	4 I - VI + „0”	85	8,7
5	Szkoła Podstawowa w Smogorzowie	(5) I - VI + „0”	70	7,8

6	Szkoła Podstawowa w Stopnicy	19 I - VI + 3 „0”	456	32,5
7	Gimnazjum w Stopnicy	3 I-III	120	10,2

Wg. Danych Zespołu Obsługi Szkół U.G.

Do końca 1997 roku mieszkańcy gminy mogli korzystać z biblioteki publicznej której księgozbiór w roku 1997 wyniósł 9722 woluminów a 239 zarejestrowanych czytelników wypożyczyło przeciętnie 7,4 wolumina/1 czytelnika, plasując gminę w grupie gmin o najniższym poziomie czytelnictwa.

Gminy wiejskie najwyżej notowane posiadają księgozbiory powyżej 40 000 woluminów (Pawłów, Stąporków, Raków), a poziom czytelnictwa osiąga wskaźnik większy od 25 wypożyczeń na 1 czytelnika (Michałów, Nowa Słupia, Wodzisław).

Aktualnie cały zgromadzony księgozbiór przekazany został do bibliotek szkolnych pełniących obsługę mieszkańców w zakresie potrzeb czytelniczych.

III.7.2.3. Usługi publiczne i obsługa biznesu:

- Urząd Gminy w Stopnicy
- Urząd Stanu Cywilnego w Stopnicy
- Urząd Pocztowy w Stopnicy
- Placówka Usług Telekomunikacyjnych
- Oddział Banku Spółdzielczego w Stopnicy
- Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Stopnicy
- Komisariat Policji Lokalnej w Stopnicy
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Obwód drogowy Zarządu Dróg w Busku - Zdroju
- Ośrodek Zdrowia w Stopnicy
- Posterunek gazowniczy
- Pogotowie energetyczne

III.7.2.4. Rekreacja, sport, turystyka:

Bary w Smogorzowie i zajazd w Stopnicy to jedyne na razie obiekty zaplecza gastronomiczno - hotelowego gminy. Gospodarka wolnorynkowa nie wyzwoliła jeszcze dostatecznych motywacji do działań konkurencji, stąd brak podobnych placówek na terenie gminy. Duże walory krajobrazowe oraz sąsiedztwo Buska sprawia, iż teren gminy jest atrakcyjny dla rozwoju turystyki i wypoczynku sobotnio-niedzielnego.

Podstawowym obiektem sportowym gminy jest stadion i kąpielisko miejscowego klubu. Pewne funkcje rekreacyjne pełnić mogą także: zrealizowany zbiornik wodny w Wolicy oraz istniejące stawy rybne w Wójczy, Bosowicach, Falęcinie Starym

III. 7.2.5. Usługi sakralne:

Obsługę w tym zakresie większości terenów gminy pełnią 2 parafie kościoła rzymsko-katolickiego w Stopnicy i jedna w Czyżowie. Parafia w Czyżowie obejmuje swym zasięgiem położone w sąsiedniej gminie wsie sołeckie Dzieszławice i Pieczonogi.

W obrębie utworzonej w 1985 roku parafii w Kątach Starych znalazły się sołectwa : Wolica, Kąty Stare, Folwarki, Kuchary, Skrobaczów, Prusy.

Skrajnie położone sołectwa obsługiwane są przez parafie gmin sąsiednich, a mianowicie:

Parafia w Szczaworyżu obejmuje Smogorzów i Konary, a do Parafii w Pacanowie przynależy wieś Szczeglin;

Sołectwa Bosowice, Żerniki i Jastrzębiec wchodzi w skład parafii w Kargowie, natomiast wsie: Zaborze, Strzałków i Szczytniki to część parafii w Janinie.

III.7.3Mieszkalnictwo:

III.7.3.1. Zasoby mieszkaniowe gminy w 1998 roku wyniosły 155811 m² obejmując prawie wyłącznie sektor prywatny. Ilość mieszkań wyniosła 2446, a izb 8112. Przeciętna liczba osób na jedno mieszkanie to 3,35. Na 1 izbę przypadało 1,23 mieszkańca. Średnia wielkość mieszkania w gminie wyniosła 63,7 m², a przypadająca na 1 mieszkańca

powierzchnia użytkowa - 19,0 m².

III.7.3.2. Głównie skupiska zabudowy mieszkaniowej stanowią wsie sołeckie:

Stopnica, Wolica, Smogorzów, Mietel, Stary i Nowy Falęcín.

III.7.3.3. Rozwój budownictwa mieszkaniowego (zasoby mieszkaniowe zamieszkałe):

	1993	1995	1997	1998
Liczba mieszkań	2409	2437	2445	2446
Liczba izb	7885	8059	8107	8112
Pow. użytkowa w tys. m ²	150,6	154,5	155,7	155,8
Wskaźnik p.u./mieszkańca	18,4	18,1	19,0	19,0
Ilość mieszkańców	8462	8517	8202	8188

III.7.4. Standardy jakości życia wybranych elementów infrastruktury społecznej gminy:

Lp.	Wyszczególnienie dziedzin infrastruktury społecznej	Miernik	Wielkość miernika		
			Stan istniejący	Prognoza	
				War. pesymi st.	War. optymi st.
1	MIESZKALNICTWO				
1.1	Wygoda zamieszkania	ilość osób mieszkanie	3,32	4,00	3,00
	Wygoda zamieszkania	m ² pow. użytk. 1 mieszkanie	63,7	63,7	70,0
2	OSWIATA I WYCHOWA				
2.1	Objęcie opieką przedszkolną dzieci w wieku 3-6 lat	% uczestnictwa 149/220	b.d..		
2.2	Warunki nauki w szkole podstawowej. Zagęszczenie pomieszczeń do nauki.	Liczba uczniów Pomieszcz. do nauki	b.d.		

2.3	Zmianowość w szkołach podstaw.	Liczba oddziałów Pomieszcz.do nauki	b.d.		
3	KULTURA				
3.1	Możliwość korzystania z bibliotek i filii bibliotek	Liczba Mieszk. 1 placówkę	0	0	4 000
	Możliwość korzystania z bibliotek i filii bibliotek	Liczba woluminów 1000 M	0	0	4 000
3.2	Możliwość korzystania z ośrodków kultury, klubów	Liczba miejsc 1 obiekt	0	10 000	10 000
3.3	Możliwość korzystania z kin	Liczba miejsc 1000 M	0,01	0	0,03

Lp.	Wyszczególnienie dziedzin infrastruktury społecznej	Miernik	Wielkość miernika		
			Stan	Prognoza	
			Istniejący	War.pesymist.	War.optymist.
4	OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA				
4.1	Zasięg obsługi przez przychodnie	Liczba Mieszk. 1 placówkę	8 326	8 326	4 163
4.2	Warunki obsługi	Liczba Mieszk. 1 gabinet lek.	1 665	2081	1042
4.3	Możliwości hospitalizacji	Liczba łóżek 1000 M	0*	0*	0*
4.4	Możliwość opieki w domach pomocy społecznej	Liczba miejsc 1000 M	0	1,0	3,0
4.5	Objęcie opieką w żłobkach dzieci w wieku 0-2 lat	Liczba miejsc 1000 M	0	1,0	3,0

4.6	Możliwość nabycia leków	Liczba Mieszk. 1 aptekę	8 326	8 326	4 163
4.7	Nagła pomoc lekarska	Liczba Mieszk. 1 karetkę	0*	0*	0*
5	HANDEL				
5.1	Możliwość korzystania z placówek sklepowych	Liczba Mieszk. 1 placówkę	250,00	28,40	25,00
5.2	Warunki nabycia towarów	m ² pow. użyt. 1000 M	523	1 050	1 400
6	USŁUGI BYTOWE, RZEMIOSŁO				
6.1	Możliwość korzystania z usług zaspokajających drobne potrzeby materialne i niematerialne	Liczba Mieszk. 1 zakład usług.	141,00	144,30	100,00
6.2	Warunki obsługi ludności	m ² pow. użyt. 1000 M	425,30	415,60	600,00
7	GASTRONOMIA				

7.1	Możliwość korzystania z usług gastronomicznych w placówkach ogólnodostępnych	Liczba miejsc kons. 1000 M	31,20	30,50	45,00
7.2	Warunki obsługi ludności	m ² pow. użyt. 1000 M	43,20	42,70	55,00
8	SPORT				
8.1	Możliwość korzystania z pływalni	Liczba Mieszk. 1 obiekt	0	0	8 326
9	REKREACJA-ZIELEN URZĄD				
9.1	Możliwość korzystania z terenów urządzeń zieleni miejskiej (parki, zieleńce)	m ² pow. terenu 1000 M	5,60	5,50	6,00

9.2	Ogródki działkowe	m ² pow. terenu 1000 M	6,70	6,50	6,70
9.3	Cmentarze	m ² pow. terenu 1000 M	2,80	2,70	3,10
10	ŁĄCZNOŚC				
10.1	Możliwość korzystania z placówek pocztowych	Liczba Mieszk. 1 placówkę	8326	8326	8326
10.2	Telefonizacja	Abonenci 1000 M	388	388	450
11	OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA				
11.1	Stopień zabezpieczenia ludności	Liczba Mieszk. 1 placówkę	8 326	8 326	4 163

IV. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STOPNICA

IV. 1. Prognoza demograficzna:

- 1.1. Obserwowany w ostatnich latach regres ludności gminy stwarza podstawę do prognozowania zmian ilościowych w demograficznej strukturze gminy. Gmina Stopnica jest jedną z wielu gmin woj. świętokrzyskiego, w której zanotowano ujemny przyrost naturalny oraz ujemne i corocznie malejące saldo migracji. Przyjmując utrzymanie się dotychczas istniejących trendów w rozwoju demograficznym gminy ludność gminy będzie się stopniowo zmniejszać. Zmiany

te dotyczyć będą głównie grupy produkcyjnej i w niewielkim stopniu grupy poprodukcyjnej.

Przy założeniu uwzględniającym kontynuację dotychczasowych trendów określających sytuację demograficzną w gminie Stopnica, charakteryzującej się występowaniem naprzemiennie interwałów wzrostu i spadku prognozę ludnościową w okresie perspektywy t.j do roku 2015 przedstawia poniższa tabela:

rok	1980	1989	1995	1999	2000	2004	2010	2015
Ludność gminy	8529	8314	8517	8326	8319	8087	8290	8050

IV.2. Kierunki rozwoju wynikające z uwarunkowań środowiskowych: IV.2.1. Ochrona prawna na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Na obszarze gminy - w ramach Wielkoprzestrzennego Systemu Obszarów Chronionych województwa - obowiązuje ochrona różnorodnych form wyodrębnionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody, a mianowicie:

@{10}@ IV.2.1.1. **Szaniecki Park Krajobrazowy** z otuliną ustanowiony rozporządzeniem wojewody kieleckiego Nr 14/94 z dnia 14 września 1994r., który w omawianej gminie stanowi

południowo wschodni fragment liczącego 10 358 ha parku krajobrazowego Park stanowi element Zespołu Parków Krajobrazowych Ponidzia.

Wynika z tego obowiązek stosowania nakazów, zakazów i ograniczeń wynikających z przyjętych zasad ochrony zawartych w rozporządzeniu nr 14/94 Wojewody Kieleckiego z dnia 14.09.1994 oraz w ustaleniach planu ochrony stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia nr 2/97 Wojewody Kieleckiego z dnia 5 marca 1997 r oraz w rozporządzeniu Wojewody Świętokrzyskiego nr 21/99 zmieniającym rozp. Nr 2/97. Zgodnie z treścią pkt. 6 załącznika nr 2 do rozporządzenia nr 2/97 Wojewody Kieleckiego na terenie parku krajobrazowego i jego otuliny główne zasady gospodarowania w gminach obejmują:

- ochronę najcenniejszych walorów przyrodniczych gminy,
  - ochronę pojedynczych zabytków i zespołów,
  - budowę lokalnych systemów kanalizacyjnych i oczyszczania ścieków,
  - wprowadzenie systemu indywidualnej segregacji śmieci i odpadów, zorganizowanie odbioru surowców wtórnych i wywozu śmieci i odpadów, zagospodarowanie zorganizowanych wysypisk,
  - zwiększenie powierzchni zalesionych,
  - wzbogacenie obszaru zadrzewieniami i zakrzewieniami śródpolnymi,
  - ograniczenie melioracji odwadniających,
  - egzekwowanie kształtowania zabudowy mieszkalnej i gospodarczej, zgodnie z określonymi prawidłowościami,
-
- egzekwowanie od właścicieli zakładów produkcyjnych i przetwórczych przestrzegania zasad ochrony środowiska (w stosunku do wód, powietrza, gleb, pokrycia terenu roślinnością, krajobrazu),
  - dostosowanie rozwoju przestrzennego, jakościowego i ilościowego turystyki do uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych i społeczno- gospodarczych oraz do popytu

turystycznego; inicjowanie różnych ofert usług turystycznych.

Uwarunkowania rozwoju społeczno - gospodarczego na terenie Parku Krajobrazowego zostały określone w pkt. 4 ustaleń planu ochrony stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia nr 2/97 Wojewody Kieleckiego z dnia 5.03 .1997.

W zakresie osadnictwa i budownictwa przyjmuje się następujące zasady:

- wykluczenie wprowadzania nowej zabudowy na takie obszary i tereny, jak:
  - rezerваты przyrody i ich otoczenie,
  - bezpośrednio sąsiedztwo pomników przyrody,
  - tereny występowania stanowisk roślinnych chronionych i rzadkich,
  - tereny występowania chronionych i rzadkich gatunków fauny,
  - torfowiska i obszary podmokłe,
  - tereny z roślinnością kserotermiczną,
  - obszary geologiczne i geomorfologiczne kwalifikujące się do ochrony w postaci stanowisk dokumentacyjnych,
  - otoczenie naturalnych źródeł,
  - obszary węzłów ekologicznych
  - korytarze ekologiczne
- ograniczenia zabudowy na takich obszarach i terenach , jak:
  - grunty orne o wysokich klasach bonitacyjnych,
  - obszary źródliskowe,
  - tereny uniemożliwiające zaopatrzenie w wodę ze źródeł lokalnych,
  - strefy ochrony uzdrowiskowej (A,B,C)

- minimalizowania negatywnych oddziaływań zabudowy na otoczenie poprzez wzbogacanie wnętrza wszystkich jednostek osadniczych systemem terenów aktywnych biologicznie
- utrzymanie wszystkich zabytkowych układów, obiektów, zespołów oraz kompozycji

przestrzennych,

- utrzymanie regionalno - historycznej skali struktury jednostek osadniczych,
- zachowanie terenów otwartych,
- ograniczenie zabudowy współczesnej w obrębie:
  - zespołów zabytkowych,
  - terenów z obiektami archeologicznymi,
  - wyróżniających się ciągów widokowych.

Opracowania planistyczne dla obszarów wchodzących w skład parku lub jego otuliny muszą być zgodne z planami ochrony parku.

Działalność inwestycyjną na obszarze parku i jego otuliny należy uzgadniać z Dyrektorem Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych w Kielcach. Wszelkie działania podejmowane na terenach rezerwatów powinny być zgodne z planami ochrony rezerwatu.

Wszelkie prace mogące naruszyć istniejące zakazy i ograniczenia dotyczące ustanowionych na terenie gminy pomników przyrody należy uzgadniać z Wojewodą (WK Przyrody).

IV.2.1.2. **Solecko - Pacanowski Obszar Chronionego Krajobrazu**, który zajmują znaczny fragment z pozostającej poza Sz PK wraz z otuliną części gminy Stopnica został utworzony rozporządzeniem wojewody kieleckiego Nr 12/95 z dnia 29 września 1995r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie kieleckim.

IV.2.1.3. **Chmielnicko - Szydłowski Obszar Chronionego Krajobrazu** obejmujący północne sołectwa gminy (Bosowice i Zaborze) utworzony rozporządzeniem wojewody kieleckiego Nr 12/95 z dnia 29 września 1995 r.

Na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązują zasady zagospodarowania określone obowiązującymi w zakresie ochrony

zasobów przepisami, a w szczególności:

- zakaz budowy obiektów wpływających szkodliwie na środowisko na obszarach, które wymagają szczególnej ochrony (art.73 z dnia 31.01. 1980 ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska).
- obowiązek uzgadniania z Wojewodą zakresu prac związanych z gospodarką wodną, mogących wpływać na zachwianie równowagi przyrodniczej na terenach przyrodniczo wartościowych (art. 20 w/w ustawy)
- zakaz nawożenia i nawadniania ściekami (§ 4 zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 7.07.1986 w sprawie rolniczego wykorzystania ścieków)
- spełnienie wymagań określonych § 6 rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11.08.1999 określającego niezbędne do spełnienia warunki przy wykorzystaniu osadów ściekowych na cele nieprzemysłowe. @12@

IV.2.2. Tereny prawnie chronione na podstawie innych unormowań prawa ekologicznego;

W stosunku do terenów do których mają zastosowanie przepisy szczególne obowiązują zasady nimi określone, a w szczególności:

- 1) Gleby chronione - na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, które są chronione przed zmianą użytkowania, w tym szczególnie przed intensywną zabudową.
- 2) @13@Strefa ochrony uzdrowskiej „C” - wyznaczona na podstawie ustawy o uzdrowskach, która zajmuje w gminie niewielki skrawek na południu. Oznacza zaniechanie działań, które mogą doprowadzić do zmiany stosunków wodnych, w tym szczególnie ochrony wód podziemnych, mineralnych. @13@
- 3) Lasy chronione na podstawie ustawy o lasach.
- 4) Strefy bezpośrednie i pośrednie ujęć wody z ustawy „prawo wodne”.

- 5) Tereny zagrożone powodzią (rozporządzenie nr 11/92 Wojewody Kieleckiego z dnia 21 .XII.1992 r.)

IV.2.3. Przyrodniczy System Gminy

Z analizy walorów i zasobów środowiska, przyrody i krajobrazu wynika, że ustanowione przez Wojewodę Kieleckiego obszary chronione na powierzchni całej gminy obejmują tereny, które z ekologicznego punktu widzenia w skali gminy, mają wartość niewielką lub wręcz są zbędne. Ten wniosek spowodował, że przeprowadzono ponowną delimitację terenów pod kątem ich przydatności ekologicznej formułując Przyrodniczy System Gminy (PSG), obejmujący trzy kategorie obszarów:

- (1) przyrodnicze obszary węzłowe, czyli tereny stanowiące wybitne zgrupowanie najmniej antropogennie zmienionych ekosystemów, o cennych walorach florystyczno -famistycznych, dużej bioróżnorodności; wyodrębnione wg tego kryterium tereny są jednocześnie centrami rozprzestrzeniania się i wzbogacania na sąsiednie obszary gatunków fauny i flory.

Do tej grupy należą:

- obszar Szanieckiego Parku Krajobrazowego i przylegający do niego kompleks leśny (poza granicami gminy), który zasila system przyrodniczy w gatunki stepowe. Jest to obszar o dużej prężności ekologicznej i odporności na przekształcenia antropogenne,
- kompleks leśny w rejonie wsi Jastrzębiec, bezpośrednio sąsiadujący z doliną Sanicy; lasy mają charakter wodochronny i nasienny. Ważną cechą jest łączność omawianego obszaru ze strefą lasów wierzchwinowych poza gminą (do granicy zachodniej powiatu buskiego)

- (1) leśne węzły ekologiczne, czyli tereny uzupełniające w florystyczną pulę gatunkową obszary wyżej scharakteryzowane, mające więc podobną rangę do nich w strukturze przyrodniczej gminy.
W gminie Stopnica wyodrębniono następujące leśne węzły ekologiczne:

- „Las Świętnica”, to kompleks zwartej drzewostanu z dominacją sosny, dębu i grabu, który bezpośrednio przylega do granic Szanieckiego Parku Krajobrazowego w dolinach Szklanowa i w całości położony w otulinie Parku.
- Kompleks zróżnicowanych siedlisk leśnych, w północnej części gminy w okolicach Bosowca na wierzchołku doliny Wschodniej, który jest fragmentem rozciągniętego wzdłuż wspomnianej doliny pasma leśnego; cenne przyrodniczo i ekologicznie siedliska bagienne, torfowiskowe, boru wilgotnego i boru bagienne są rejonem o dużej różnorodności biologicznej, a więc cechy bardzo korzystnej dla warunków przyrodniczych gminy i regionu.

Należy podkreślić, że obydwa węzły ekologiczne pełnią ważną rolę wodochronną w zlewni Sanicy i Wschodniej.

(1) obszary łącznikowe, czyli tereny pełniące ważną rolę w systemie przyrodniczym: korytarze ekologicznych łączących przyrodnicze obszary węzłowe i leśne węzły ekologiczne w spójny system zróżnicowanych biocenoz i walorów biotycznych; należy również podkreślić środowiskotwórczą rolę tych terenów, poprzez bezpośrednie ich oddziaływanie na sąsiadujące z nimi tereny - tym bardziej, że przemieszczanie gatunków odbywa się w obszarach intensywnie użytkowanych rolniczo i ze względu na wysoką jakość gleb o dużym potencjale ekologicznym występujących biotopów.

Wyodrębniono następujące obszary łącznikowe:

- korytarz ekologiczny bezimiennego ciekłu spod Konar, który jest najważniejszy dla PSG Stopnica a jego rola wynika z połączenia przyrodniczego obszaru węzłowego Szanieckiego Parku Krajobrazowego (czyli południowego, stepowego fragmentu gminy) z kompleksem leśnym koło Jastrzębca i ważnym łącznikiem dolinny Sanicy i Wschodniej. Charakteryzowany korytarz pełniący rolę środowiskotwórczą dla agrocenoz jest narażony na antropogenne oddziaływanie: spływy z chemizacji rolnictwa i zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych.

Ważną rolę wzbogacającą pełni „uchodzący” do niego korytarz ekologiczny fragmentu doliny cieką spod Nowej Wsi.

- Korytarz ekologiczny w dolinie Sanicy i Wschodniej, którego rolę podkreśla transgraniczność w stosunku do gminy i znaczenie w regionalnym systemie i strukturze przyrodniczej województwa świętokrzyskiego. W PSG Stopnica łączy on przyrodniczy obszar węzłowy lasów koło Jastrzębca z węzłem ekologicznym przy granicy gminy w rejonie Zaborza a poprzez dolinę Wschodniej z węzłem na północ od Bosowca. Znaczenie omawianego obszaru łącznikowego polega również na dużych zasobach wodnych w skali gminy i występowaniu wielu ekosystemów hydrogenicznym, a także na bezpośrednim i zwrotnym oddziaływaniu na tereny sąsiednie, szczególnie od wsi Żerniki na agrocenozy w północno wschodniej części gminy.

(1) Obszary pozostałe, poza Przyrodniczym Systemem Gminy stanowią około 75% powierzchni omawianego obszaru. Nie oznacza to, że z punktu widzenia ochrony środowiska i warunków życia mieszkańców są nieważne - tym bardziej że chronią je inne, ale poprzez brak zasad zagospodarowania nieprecyzyjne, formy ochrony. W kontekście wyodrębnionego PSG Stopnica oznacza to, że ustalanie zasad ich użytkowania i zagospodarowania przestrzennego musi opierać się na dwóch przesłankach:

1. formy gospodarowania przestrzenią przyrodniczą mogą destrukcyjnie oddziaływać na system przyrodniczy lub jego poszczególne elementy, z których najbardziej wrażliwe na przekształcenia antropogenne są obszary łącznikowe,
2. zagospodarowanie terenów położonych poza PSG w krótkim i długim przedziale czasowym powinno uwzględniać jego korzystne oddziaływanie na warunki przyrodnicze i życia mieszkańców. Tak więc żywotnym interesem mieszkańców jest stałe wspieranie funkcjonowania przyrody w

ramach systemu!

IV.2.4. Podstawy formalno - prawne wydzielenia PSG

Jak stwierdzono wyżej na terenie gminy istnieją obszary, których delimitacja i utworzenie opiera się o ustawy: o odnowie przyrody (park krajobrazowy i obszar chronionego krajobrazu), o uzdrowiskach, ochronie gruntów rolnych i leśnych, 1 lasach. Odnoszą się do ochrony poszczególnych elementów środowiska, przyrody lub krajobrazu albo stanowią „gminny” fragment obszaru wyodrębnionego w skali regionalnej (np. strefa „C” uzdrowiska, obszar chronionego krajobrazu).

Tymczasem przedstawiony wyżej system przyrodniczy odnosi się do skali lokalnej i do warunków przyrodniczych gminy odnosi sposób zagospodarowania, bowiem w skali miejscowej najłatwiej jest osiągnąć poprawę warunków życia mieszkańców.

W ustawie o zagospodarowaniu przestrzennym mocno podkreśla się konieczność uwzględnienia uwarunkowań zagospodarowania i rozwoju wynikających z lokalnych walorów i funkcjonowania środowiska, a także miejscowych wartości, zasobów 2 zagrożeń środowiskowych. Spełnieniem tych postulatów jest właśnie delimitacja PSG Stopnica - jako podstawy ustalenia zasad i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Tak więc warunkiem koniecznym takiego podejścia jest uchwalenie granic systemu, rangi poszczególnych składowych elementów i zasad gospodarki przestrzennej - jako wytycznych polityki przestrzennej gminy i wszelkich działań planistycznych. Należy również podkreślić i pamiętać, że PSG uszczegóławia i „przekłada” na poziom lokalny uwarunkowania wynikające z utworzenia obszarów i form ochrony o inne unormowania prawne polskiego prawa ekologicznego. Ponadto umożliwia strefowanie zagospodarowania przestrzennego w zależności od rangi ochrony i znaczenia obszaru w systemie przyrodniczym. Nie można zapominać, że PSG Stopnica jest powiązany z terenami sąsiednimi gdzie jest jego kontynuacja.

IV.2.4. Przyrodnicze cele zagospodarowania przestrzennego

IV.2.4.1. Cel główny

Przyrodniczy System Gminy Stopnica - jako „szkielet” struktury gospodarki przestrzennej - jest trwałym czynnikiem polityki przestrzennej obszaru a wszystkie działania planistyczne odnoszą się do zwiększania bioróżnorodności, zachowania i poprawy zdolności samoregulacyjnych i stanu środowiska, a także oddziaływania na obszary spoza PSG.

IV.2.4.2. Cele uzupełniające

- (1) Stałe zwiększanie pokrywy roślinnej, w tym ekosystemów leśnych na wierzchowinach, zakrzaczeń i zadrzewień w obszarach łącznikowych i obszarach występowania agrocenoz, terenów rekultywowanych.
- (2) Opracowanie i wdrażanie zasad systemowej gospodarki wodnej, w tym ochrony wód i zwiększania zasobów wodnych.

Brak ustanowionych pośrednich stref ochrony sanitarnej ujęć wody w gminie wymaga podjęcia w trybie pilnym czynności zmierzających do ich prawnego określenia.

Tymczasowo w celu przeciwdziałania ewentualnym negatywnym skutkom wynikłym z prowadzenia działalności gospodarczej mogącej mieć wpływ na pogorszenie jakości wód wglębnych pozyskiwanych w ujęciach, należy przyjąć konieczność wprowadzenia ograniczeń w obrębie leja depresji polegających na zabezpieczeniu terenów projektowanych i istniejących elementów zagospodarowania terenu przed przenikaniem zanieczyszczeń do zbiorników wód podziemnych.

- (3) Rozwiązanie problemów niekontrolowanej i pozakoncesyjnej eksploatacji surowców mineralnych i ochrony powierzchni ziemi przed odpadami stałymi.

IV.2.5. Ustalenia ogólne i szczegółowe zagospodarowania przestrzennego

IV.2.5.1. Przyrodnicze obszary węzłowe

- (1) Opracowanie - zgodnie z ustaleniami ustawy o ochronie przyrody - planu ochrony

Szanieckiego Parku Krajobrazowego. Jest to zadanie pilne, bowiem dotyczy obszaru najcenniejszego przyrodniczo i intensywnie wykorzystywanego rolniczo. Zachowanie muraw kserotermicznych z możliwością rozwoju gospodarczego i przestrzennego powinno być głównym celem tego planu. Realizacja zadania jest obowiązkiem wojewody.

- (2) Zasadą zagospodarowania doliny cieku spod Konar w SzPK musi być dotychczasowe jego użytkowanie rolnicze, wprowadzanie w dolinę kęp roślinności, zgoda na wykonywanie lokalnych oczek wodnych, podpiętrzeń, ochrona przed zanieczyszczeniami.
- (3) Kompleks leśny z okolic Jastrzębca powinien oprócz funkcji gospodarczej pełnić rolę wodochronną poprzez zwiększanie zwartości, podnoszenie wieku drzewostanów, przywracanie zgodności siedlisk i drzewostanów. Są to wytyczne do planów urządzania lasów. Są to zadania długofalowe i należą do Nadleśnictwa Kurozwęki. Należy ponadto umożliwić w planach zalesiania terenów w okolicach wsi Jastrzębiec i obecnie użytkowanego rolniczo obszaru na północ od wsi Sady.

IV.2.5..2. Leśne węzły ekologiczne

- (1) Węzeł „Świętnica”: zwiększanie wieku drzewostanów, dostosowanie siedlisk i gatunków i w miarę możliwości dolesienia w bezwodnej dolinie cieku spod Konar. Zadanie długofalowe, realizowane pod nadzorem Nadleśnictwa Pińczów.
- (2) Podobne zasady zagospodarowania, ze wzmocnieniem funkcji wodochronnej w kompleksie na północ od wsi Bosowiec. Pod nadzorem Nadleśnictwa Kurozwęki. Należy umożliwić i popierać retencję powierzchniową w rejonie istniejącego kompleksu stawów „Toporów”.

IV.2.5.3. Obszary łącznikowe

- (1) Dolina cieku spod Konar-jako podstawowy korytarz ekologiczny w gminie - powinna

zachować dotychczasowe użytkowanie ze stałym podnoszeniem roli ekologicznej.

Należy preferować w planie następujące działania:

- podniesienie zasobów wód dolinnych w wyniku przetamowywania koryta, docelowo likwidację odwadniania doliny (terasy zalewowej), budowę oczek wodnych, rozbudowę retencji powierzchniowej, zakaz ujęć wodnych i lokalizacji składowisk odpadów,

- preferowanie wyłączenia z produkcji roślinnej terenów najsłabszych i w to miejsce wprowadzanie roślinności dolinnej, pasów roślinności przykorytowej, pod - i przy zboczowej, odsunięcia od doliny zabudowy w Stopnicy, Kątach Starych i Wilicy.

Są to zasady, które należy uwzględnić w kierunkach gospodarki przestrzennej w Studium... i planach przestrzennych.

- (1) W zagospodarowaniu przestrzennym korytarza ekologicznego dolin Sanicy i Wschodniej należy uwzględnić planistyczne i formalno - prawne preferencje dla:
  - zwiększania retencji powierzchniowej poprzez: rozbudowę stawów w rejonie Jastrzębca, budowę zbiorników w okolicach Wymysłowa,
  - zaniechanie odwadniania terasy zalewowej,
  - podniesienia poziomu wody w korycie Sanicy z wykorzystaniem trwałych podpiętrzeń cieku,
  - zwiększenia bioróżnorodności obszarów dolinnych kosztem najsłabszych i słabych użytków zielonych,
  - umożliwienie eksploatacji udokumentowanych złóż „Dolina Wschodniej” A, B, C jedynie w powiązaniu z budową zbiorników retencyjnych.

- Zakaz wznoszenia obiektów w obszarze powodziowym doliny Wschodniej i Sanicy z wyjątkiem inwestycji związanych z działalnością wydobywczą i gospodarką wodną.

IV.2.5.4. Obszary pozostałe

- (1) Leśna rekultywacja terenów zdegradowanych i poeksploatacyjnych - jako zasadnicza wytyczna ochrony powierzchni litosfery,
- (2) Preferencje dla zalesień lub zakrzaczeń wąwozów i suchych dolin,
- (3) Uwzględnić w planowaniu rozwoju i zabudowy jako bezkolizyjne z odnową środowiska glebowego następujące obszary (mapa przyrodnicza):

- Stopnica, w kierunku wschodnim i południowym,
- Bosowiec, w kierunku wschodnim,
- Jastrzębiec, na zachód i południe (uwaga na złożę piasków)
- Czyżów - w kierunku północnym,
- Zaborze - w kierunku północnym,
- Szczytniki - możliwość rozbudowy na wschód i zachód od obecnej zabudowy.

(1) Przyjmować w planowaniu zagospodarowania jako generalną zasadę preferencji dla zalesień, zakrzaczeń i zadrzewień.

(2) W zakresie ochrony powodziowej terenów nie obwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi należy przestrzegać zasad wynikających z rozporządzenia nr 11/92 Wojewody Kieleckiego z dnia 21 .Xii. 1992 r. w sprawie określenia nie obwałowanych obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (Dz.Urz. Woj. Kieleckiego Nr 18/92).

IV.2.6. Gleby najlepszych klas bonitacyjnych (III, IV) podlegają bezwzględnej ochronie prawnej przed zmianą ich użytkowania. Nie należy więc dopuszczać do przeznaczenia ich na cele nierolnicze. Natomiast znaczne obszary słabych gleb winny zostać zalesione. Postuluje się również, aby przy nawożeniu gleb nie zwiększać ilości nawozów na 1 ha i wprowadzać metody nawożenia naturalnego.

Gleby położone na terenach o powierzchniach znacznie nachylonych a nie zalesionych podlegają erozji bądź są zagrożone erozją. Należy temu zapobiegać poprzez:

- Stosowanie orki prostopadłej do spadku
- Tworzenie zadrzewień i zakrzewień
- Ochronie istniejących zadrzewień śródpolnych
- Zmianę użytkowania gruntów na zboczach o dużych spadkach (zakładanie trwałych użytków zielonych, zadrzewień).

Obowiązuje bezwzględna ochrona obszarów leśnych przeznaczonych do intensywnej gospodarki leśnej oraz lasów ochronnych (wodochronnych, glebochronnych), a w rejonach rekreacyjnych prowadzenie odrębnych sposobów eksploatacji drzewostanu.

Należy więc:

- Prowadzić racjonalną gospodarkę zasobami leśnymi,
- Zwiększać powierzchnię leśną zwłaszcza w sąsiedztwie już istniejących skupisk i na najslabszych glebach (VI, VIz),
- Zakazać całkowitych zrębów,
- Nie stosować nawożenia (środków chemicznych) w obszarach źródliskowych,
- Prowadzić na bieżąco prace pielęgnacyjne,
- Zwiększać udział drzewostanów bukowo-dębowych w miejsce dominującej sosny.

IV.2.7. Gospodarka odpadami winna być uporządkowana przez zorganizowany wywóz śmieci na wysypisko w. Należy zlikwidować szereg „dzikich” wysypisk rozmieszczonych na całym terenie gminy i egzekwować zakaz składowania odpadów w dowolnych miejscach. Przy porządkowaniu gospodarki odpadami komunalnymi należy dążyć do maksymalnego odzysku surowców wtórnych (przez właściwą organizację punktów skupu) i selektywnego składowania odpadów.

@{15}@IV.3. Priorytety i bariery rozwoju wynikające z uwarunkowań kulturowych:

Objęcia ochroną wymagają zabytki łącznie ze strefami ochrony konserwatorskiej (wg wykazu Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków) oraz obiekty, rezerваты i pomniki przyrody (wg wykazu Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody).

Wszelka działalność w obiektach zabytkowych, ochrony przyrodniczej i ochronnym ich otoczeniu musi być każdorazowo uzgadniana z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków lub odpowiednio z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody.

Większe rozpropagowanie walorów środowiska kulturowego oraz wyeksponowanie wartościowych obiektów zabytkowych i muzealnych, tradycyjnych wartości historycznych, a także zorganizowanie ciekawych tras turystycznych może stać się jedną z kluczowych przesłanek ożywienia gospodarczego gminy.

Przyjmuje się konieczność prowadzenia ochrony dla zespołów i obiektów architektonicznych, technicznych i archeologicznych objętych ewidencją Państwowej Służby Ochrony Zabytków, a i zawarte w wykazie rozdziału 11.2 niniejszego opracowania. @{15}@

Wprowadza się konieczność ochrony krajobrazu kulturowo - historycznego poprzez zachowanie walorów licznych punktów i ciągów widokowych.

Przyjmuje się potrzebę ochrony krajobrazu współczesnego wyrażoną poprzez harmonijne jego kształtowanie dotyczące w szczególności ograniczenia rozpraszania zabudowy, niewprowadzania obiektów agresywnych krajobrazowo, preferowania zabudowy nawiązującej do stylu regionalnego, stosowania szczegółowych wytycznych

architektonicznych dla nowopowstającego budownictwa zagrodowego, mieszkaniowego i usługowego, utrzymania regionalno - historycznej skali jednostek osadniczych, ograniczenia sieci napowietrznych linii energetycznych i telekomunikacyjnych, izolowania wysoką zielenią obiektów dysharmonijnych.

@{16}@IV.4. Priorytety wynikające z uwarunkowań komunikacyjnych:

Głównym celem przekształceń przestrzennych w zakresie transportu winno być zaspokajanie wzrastających potrzeb transportowych z uwzględnieniem minimalizacji kosztów społecznych i środowiskowych, jakie wywołuje rozbudowa systemu transportowego. Można wskazać także cele cząstkowe, którymi są:

- Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ruchu,
- Zwiększenie dostępności i osiągalności wszystkich rejonów gminy, minimalizacja czasu podróży,
- Zapewnienie wystarczającej przepustowości układu (swobody ruchu) na kierunkach największych ciężarów,
- Zmniejszenie uciążliwości transportu dla mieszkańców i środowiska.

Cele takie są możliwe do osiągnięcia przede wszystkim poprzez modernizację i zmianę parametrów elementu układu transportowego oraz poprzez wprowadzanie nowych elementów do tego układu. W wyniku takich działań powinny powstać sprawne i wygodne połączenia pomiędzy poszczególnymi rejonami gminy oraz połączenia tranzytowe zmniejszające uciążliwość ruchu tranzytowego szczególnie w obszarach mieszkaniowych i centrum gminy. Hierarchiczna struktura układu komunikacyjnego pozwoli na jasne i czytelne ograniczanie funkcji niekomunikacyjnych dla dróg niższego poziomu. Istotną rolę w kształtowaniu systemu transportowego winny odgrywać preferencje dla ruchu pieszego (w tym osób niepełnosprawnych), ruchu rowerowego oraz dla środków komunikacji zbiorowej. Kierunki rozwoju systemu transportowego gminy odnoszą się do następujących zagadnień:

IV.4.1. Powiązania zewnętrzne i przebieg ruchu tranzytowego:

Kluczowym elementem systemu drogowego jest przebieg drogi krajowej nr 73 relacji Wiśniówka - Tarnów.

IV.4.2. Podstawowy układ drogowy:

Wymieniona wyżej droga tranzytowa pełniąca także funkcje powiązań zewnętrznych gminy uzupełniona siecią dróg wojewódzkich nr 756 i 757 oraz siecią dróg powiatowych stanowią podstawowy układ drogowy. Zadaniem tego układu jest zapewnienie sprawnych powiązań pomiędzy rejonami gminy oraz wprowadzanie i wyprowadzanie ruchu zewnętrznego. Pozostałe drogi powiatowe oraz gminne stanowią powiązania wewnętrzngminne lub połączenia obszarów przyległych do gminy.

IV.4.3. Priorytety rozwoju:

I.

Zewnętrzne uwarunkowania transportowe można określić jako sprzyjające, bowiem nie ma żadnych elementów natury komunikacyjnej, które byłyby

czynnikami w istotny sposób ograniczającymi rozwój gminy natomiast istnienie znaczącego drogowego ciągu tranzytowego sprzyja jej aktywizacji.

II.

Gęstość i układ sieci drogowej w obszarze gminy należy uznać za wystarczające w kontekście istniejącego i prognozowanego sposobu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to układu drogowego jako całości, niezależnie od administracyjnej klasyfikacji dróg. Obsługiwane są zainwestowane tereny budownictwa mieszkaniowego i zagrodowego oraz zapewnione są powiązania z zewnętrznym układem drogowym oraz z ośrodkiem gminnym -

Stopnicą, a także z sąsiednimi gminami (realizowane przez drogi powiatowe, wojewódzkie i drogę krajową).

III.

Niewielki stopień urbanizacji gminy jest z punktu widzenia komunikacyjnego czynnikiem pozytywnym. Oprócz odcinka drogi krajowej nr 73 na terenie gminy nie ma intensywnych, skoncentrowanych w przestrzeni i czasie źródeł i celów ruchu. Takie zjawiska jak:

- przeciążenie sieci drogowej w godzinach szczytu (przekroczenia dopuszczalnych poziomów swobody ruchu, stałe spiętrzenia),
- problemy związane z niekontrolowanym parkowaniem,
- utrudniona dostępność do istotnych celów podróży (centrum, skupiska miejsc zatrudnienia, itp.)
- trudności w podróżowaniu i szczególne zagrożenie bezpieczeństwa komunikacyjnego,
- problemy dotyczące kwestii ochrony środowiska, tj. zanieczyszczenie powietrza spalinami, hałas komunikacyjny nie będą czynnikiem destrukcyjnym rozwoju gminy.

IV.

Stwierdzenie powyższe nie oznacza zaniechania działań związanych z rozwojem a przede wszystkim modernizacją i utrzymaniem na odpowiednim poziomie technicznym istniejącego układu komunikacyjnego. Przy opracowywaniu

miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego niezbędnym jest doprowadzanie parametrów technicznych dróg i ulic (wymienianych w ustaleniach realizacyjnych dla terenów komunikacji - dróg) do wartości zgodnej z warunkami jakie są podane w „Rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r., w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie”. Na terenie gminy Stopnica szczególnie dotyczy to drogi krajowej i dróg wojewódzkich, które w rozumieniu przepisów o drogach publicznych powinny mieć parametry techniczne i użytkowe odpowiadające w przypadku drogi krajowej co najmniej

klasie „GP” natomiast w przypadku dróg wojewódzkich klasie „G” lub „Z”. W najskromniejszej sytuacji - klasy „Z”, oznacza to minimalną zalecaną szerokość w liniach rozgraniczających: 20 m dla przekroju jednojezdniowego oraz 30 m dla dwujezdniowego - (dotyczy to zarówno przekroju drogowego jak i ulicznego). Również pozostałe parametry winny zostać poddane analizie i zbadaniu możliwości ich **zachowania** w poszczególnych przypadkach. Istotne są także warunki związane z sytuowaniem budynków mieszkalnych i przeznaczonych na pobyt ludzi względem takich dróg. Zgodnie z obowiązującymi przepisami (Wytyczne projektowania Dróg III, IV, i V klasy technicznej WPD-2 wprowadzone do stosowania zarządzeniem Generalnego Dyrektora Dróg Publicznych nr 5/95 z dnia 31 marca 1995) oraz dyspozycjami zarządców dróg, odległości mierzone od krawędzi jezdni winny wynosić w przypadku@{16}@

@{17}@drogi krajowej międzyregionalnej:

- 50 m dla budynków jednokondygnacyjnych,
- 70 m dla budynków wielokondygnacyjnych,
- 200 m dla budynków szpitali, sanatoriów i innych, wymagających szczególnej ochrony.@{17}@

@{18}@w przypadku dróg wojewódzkich:

- 30 m dla budynków jednokondygnacyjnych,
- 40 m dla budynków wielokondygnacyjnych,
- 130 m dla budynków szpitali, sanatoriów i innych, wymagających szczególnej ochrony.@{18}@

@{19}@Z uwagi na obciążenie drogi nr 73 ruchem tranzytowym, ze znaczącym udziałem ruchu ciężkiego polityka przestrzenna na terenie gminy winna zmierzać w kierunku zapewniającym płynność ruchu pojazdów oraz odpowiedni poziom bezpieczeństwa. Może być to dokonywane poprzez stopniowe ograniczanie dostępności tej drogi dla ruchu lokalnego. Oznacza to, że istniejące lub projektowane tereny przeznaczone w planach zagospodarowania przestrzennego pod jakąkolwiek działalność inwestycyjną (zabudowa

mieszkaniowa, usługowa, przemysłowa, itp.) muszą być obsługiwane komunikacyjnie poprzez układy lokalne, np. sieci dróg zbiorczych.

Lokalizacja dodatkowych włączyń do istniejącej drogi krajowej nr 73 może nastąpić tylko po przeprowadzonej analizie warunków bezpieczeństwa ruchu i za zgodą zarządcy drogi. @19@

@20@Dla drogi wojewódzkiej nr 756 obowiązuje dyspozycja aktualnego w dacie sporządzenia studium planu ogólnego dotycząca przełożenia tej drogi w Stopnicy.

Sporządzane koncepcje i plany miejscowe zagospodarowania przestrzennego dotyczące przełożenia drogi nr 756 winny być uzgadniane z Generalną Dyрекcją Dróg Publicznych, Oddziałem Południowo - Wschodnim , Biurem w Kielcach. @20@

V.

@21@Istotną rolę powinien odgrywać ruch rowerowy, nie tylko jako sposób realizacji podróży bytowych ale także jako forma rekreacji. W zasadzie wszystkie drogi tworzące podstawowy układ komunikacyjny w obszarze gminy powinny mieć możliwość prowadzenia ruchu rowerowego. Najtańszą formą realizacji takiego postulatu jest ciąg pieszo - rowerowy usytuowany poza koroną drogi lecz w pasie rozgraniczającym bądź samodzielna ścieżka rowerowa. Techniczne aspekty tego zagadnienia regulują §43-§48 Rozporządzenia MTiGM z dnia 2 marca 1999 r. @21@

VI.

Głównym środkiem komunikacji zbiorowej pozostanie tak jak dotychczas transport autobusowy i mikrobosowy realizowany przez przewoźnika publicznego i prywatnego. Podział przewozów powinien odbywać się z wykorzystaniem mechanizmów rynkowych. Nowo realizowane plany miejscowe winny swymi ustaleniami objąć przystanki autobusowe wraz z zatokami.

VII.

Zaplecze motoryzacji obsługujące teren gminy, tak jak obecnie będzie zlokalizowane w jej obszarze.

Stan obecny oraz przewidywany rozwój systemu transportowego gminy pokazano na rysunku „KOMUNIKACJA”.

@{22}@IV.4.4. Drogi rowerowe:

W opracowaniu przedstawiono przebieg tras rowerowych. Trasy te mają charakter rekreacyjno - turystyczny lub są elementem zwiększającym bezpieczeństwo dróg tranzytowych. Mogą one być realizowane bądź jako oddzielne jezdnie mieszczące się w liniach rozgraniczających istniejących lub projektowanych ulic. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy wprowadzić obligatoryjne zapisy dotyczące realizacji ścieżek rowerowych dla wyznaczonych dróg.@{22}@

IV.5. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej:

IV.5.1. Uwzględniając znaczny stopień realizacji sieci wodociągowej w gminie przy jednoczesnym nieznacznym zaawansowaniu dotychczasowych działań inwestycyjnych w zakresie gospodarki ściekowej należy nadać priorytet takim zamierzeniom inwestycyjnym, które podejmowałyby równolegle dokończenie programu zaopatrzenia mieszkańców w wodę i jednocześnie rozwiązywałyby problemy związane z systematycznym odprowadzaniem ścieków.

@{23}@W obszarach najbardziej zagrożonych nieprawidłowym funkcjonowaniem szamb należy w pierwszej kolejności podejmować realizację sieci kanalizacji sanitarnej.

Realizacja urządzeń infrastruktury kanalizacji sanitarnej winna posiadać priorytet w działaniach podejmowanych przez Zarząd Gminy.@{23}@

Proponuje się skanalizowanie całej gminy poprzez realizację jednego z dwóch zorganizowanych systemów gospodarki ściekowej

bazujących na średniej (wariant podstawowy) i małej wielkości (alternatywa)

oczyszczalniach:

W wariantcie I system kanalizacji będzie oparty o 3 oddzielne oczyszczalnie ścieków zlokalizowane w Stopnicy, w Czyżowie oraz w Żernikach. Oczyszczalnia w Stopnicy obsługiwałaby miejscowości: Stopnica, Wolica, Kąty Stare i Nowe, Folwarki, Klępie Dolne i Górne, Nowa Wieś, Fałęcin Nowy, Białoborze, Szklanów, Suchowola, Strzałków, Kuchary, Skrobaczów, Prusy, Szczytniki, Smogorzów, Podlasek, Topola, Mariampol, Borek, Szczeglin, Mietel; oczyszczalnia w Czyżowie o przepustowości 59,28 m³/d obsługiwałaby miejscowości: Czyżów, i Dzieszławice; oczyszczalnia w Żernikach o przepustowości 92,73 m³/d obsługiwałaby miejscowości: Żerniki,

Fałęcin Stary, Jastrzębiec, Bosowice, Zaborze i Konary w obu wariantach posiadają swoje odrębne niewielkie urządzenia sanitacyjne.

Układ sytuacyjno - wysokościowy terenów istniejących i rozwojowych gminy Stopnica wymaga zastosowania układu grawitacyjno - pompowego.

W obu wariantach winna być uwzględniona możliwość maksymalnego zwiększenia istniejącej oczyszczalni „Lemna” w Stopnicy t.j. do przepustowości 1050 m³/d.

Projektowane wydajności dla alternatywnego systemu oczyszczalni w okresie perspektywnym:

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców	[m ³ /IWld]	Q [m ³ /d]
1	Klępie Dolne	306	0,152	46,51
2	Białoborze	310	0,152	47,12
3	Fałęcin Nowy	129	0,152	19,61
4	Nowa Wieś	157	0,152	23,86
5	Klępie Górne	314	0,152	47,73
6	Stopnica	1290	0,152	196,08
7	Kąty Nowe	238	0,152	36,18
8	Kąty Stare, Folwarki	253	0,152	38,46
9	Wolica	520	0,152	79,04
10	Szklanów	121	0,152	18,39
11	Suchowola	319	0,152	48,49
Razem alternatywna oczyszczalnia w Stopnicy:				601,47
12	Strzałków	293	0,152	44,53
13	Kuchary	225	0,152	34,20
14	Skrobaczów	324	0,152	49,25
15	Prusy	121	0,152	18,39
16	Szczytniki	201	0,152	30,55
Razem alternatywna oczyszczalnia w Skrobaczowie:				176,92

17	Smogorzów	575	0,152	87,40
18	Podlasek	109	0,152	16,57

19 I	Topola	145	0,152	22,04
Razem alternatywna oczyszczalnia w Smogorzowie:				126,01
20	Mariampol	87	0,152	13,22
21	Szczeglin	115	0,152	17,48
22	Mietel	468	0,152	71,14
Razem alternatywna oczyszczalnia w Szczeglinie:				101,84
Razem pożądana przepustowość oczyszczalni w Stopnicy:				1006,24
23	Bosowice	406	0,152	61,71
Razem pożądana przepustowość oczyszczalni w Bosowicach:				61,71
24	Zaborze	64	0,152	9,73
Razem pożądana przepustowość oczyszczalni w Zaborzu:				9,73
25	Konary	110	0,152	16,72
Razem pożądana przepustowość oczyszczalni w Konarach:				16,72
26	Czyżów	150	0,152	22,80
27	Dziesławice	240	0,152	36,48
Razem pożądana przepustowość oczyszczalni w Czyżowie:				59,28
28	Falęcín Stary	190	0,152	28,88
29	Jastrzębiec	188	0,152	28,58
Razem alternatywna oczyszczalnia w Jastrzębcu:				57,45
30	Zerniki	174	0,152	35,27
Razem alternatywna oczyszczalnia w Zernikach:				35,27
Razem pożądana przepustowość oczyszczalni w Zernikach:				92,73

Dopuszcza się realizację indywidualnych oczyszczalni ścieków w wyjątkowych przypadkach udokumentowanych nieracjonalnością rozwiązań zbiorczych (znaczne rozproszenie siedlisk lub zakładów pracy).

IV.5.2. Z uwagi na znacznie posuniętą gazyfikację obszarów gminy Stopnica dalsza realizacja systemu gazowniczego obejmować będzie nie zgazyfikowane do chwili obecnej sołectwa t.j Zaborze i Konary.

Zapotrzebowanie na gaz dla niezgazyfikowanych miejscowości:

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców	[m ³ /Mr]	Qq ^{az} [m ³ /r]
1.	Zaborze	64	14,9	953,6
2.	Konary	110	14,9	1639,0

IV.5.3. W zakresie gospodarki odpadami stałymi postuluje się opracowanie i realizację gminnego programu segregacji śmieci w oparciu o funkcjonujące wysypisko śmieci oraz odbiorcę wyselekcjonowanych nie nadających się do recyklingu odpadów .

IV.5.4. Kierunki rozwojowe gminy w zakresie energetyki związane są ściśle z

prognozowanymi potrzebami jak i z zamierzeniami „Energetyki krajowej”.

Z uwagi na potrzebę rezerwacji terenu dla energetyki krajowej niezbędne będzie dalsze pozostawienie w przestrzeni gminy pasa terenu wynikającego z przebiegu linii wysokiego napięcia 400 kV relacji Połaniec - Kielce . Zapotrzebowanie mocy wynikające z przewidywanego w studium zagospodarowania przestrzennego gminy rozwoju budownictwa mieszkaniowego, zagrodowego oraz terenów przedsiębiorczości może być zaspokojone poprzez wykorzystanie istniejącego systemu energetycznego w gminie.

IV.6. Priorytety rozwoju infrastruktury społecznej:

Dalszy rozwój infrastruktury społecznej zależeć będzie od potrzeb wynikających z trzech podstawowych czynników:

- Przemian demograficznych i zmiennej ilości przyszłych użytkowników
- Konieczności poprawy standardów obsługi
- Konieczności poprawy dostępności do podstawowego poziomu obsługi, zwłaszcza w odniesieniu do najmniejszych jednostek osadniczych gminy.

Prognozę poziomu usług w wariacie optymistycznym i pesymistycznym przedstawiono poprzez określenie ograniczeń brzegowych.

Ograniczenia brzegowe poziomów obsługi dają możliwość bieżącego dostosowania realizacji planu i jego oceny, w zależności od możliwości finansowych. Określają także potrzeby poszczególnych elementów infrastruktury społecznej.

- III. 6.1. W szkolnictwie przewiduje się potrzebę realizacji nowej placówki oświatowej dla potrzeb gimnazjum oraz zakłada się konieczność przemian jakościowych związanych z wdrażaniem nowego systemu oświaty i potrzebę utrzymania odpowiedniego poziomu technicznego bazy materialnej. W szczególności dotyczy to uzupełnień w postaci kubaturowych przyszkolnych obiektów sportowych.

Likwidacja szkół podstawowych w Jastrzębcu, Skrobaczowie i Suchowoli powinna być powiązana z realizacją programów rozwoju kultury i pomocy socjalnej (potrzebne placówki kultury oraz gminne domy opieki społecznej).

IV.6.2. Niewystarczającą sieć placówek kultury winno wzbogacić gminne centrum kultury, którego lokalizacja będzie stanowić podstawowe tworzywo ośrodka administracyjno-usługowego gminy. Potrzeba wykreowania takiego ośrodka w oparciu o jednolitą koncepcję programowo-przestrzenną jest dość ewidentna, a przesłanki do tego wynikają ze zrealizowanych chaotycznie niektórych gminnych funkcji centrowirycznych (Urząd Gminy, Straż Pożarna, Komisariat Policji, kościół parafialny).

IV. 6.3. Określone w III.7.2.2 wskaźniki oraz zauważalna asymetria zasięgu obsługi istniejącej placówki zdrowotnej podtrzymuje aktualność postulatu, zawartego w obowiązującym do momentu opracowania „ studium” miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Stopnica sugerującego potrzebę realizacji placówki podstawowej opieki zdrowotnej w północnych sołectwach gminy np. we wsi Jastrzębiec.

IV. 6.4. Funkcjonujące na terenie gminy obiekty sportowo-rekreacyjne wymagają rezerw terenu dla funkcji towarzyszących, a umożliwiającą łatwiejsze przystosowanie się podmiotów gospodarczych zajmujących się taką działalnością do reguł gry rynkowej. Szczególnie duże znaczenie dla rozwoju gminy może mieć opracowanie kompleksowego programu aktywizacji turystycznej i sportowo- rekreacyjnej gminy.

Z uwagi na współcześnie określone standardy wyposażenia gmin w krajach wysoko rozwiniętych sędzić należy , że na liście podejmowanych przez gminę inwestycji ze sfery społecznej winna znaleźć się gminna kryta pływalnia.

IV. 7. Priorytety i bariery rozwoju wynikające ze stanu gospodarki:

IV. 7.1. Zakłada się systematyczny ubytek terenów produkcji rolniczej na rzecz zainwestowania mieszkaniowego, usługowego, głównie w centralnej części gminy.

IV. 7.2. Lasy państwowe stanowiące większość terenów zalesionych gminy pełnią funkcje wodochronne, glebochronne i gospodarcze. Gospodarka prowadzona w lasach państwowych winna być oparta na ekologicznych zasadach zawartych w ustaleniach do planów urzędzenia lasów. Tereny proponowanych zalesień będą wymagały opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

IV. 7.3. Dla realizacji przedsięwzięć gospodarczych o znaczeniu strategicznym dla gminy, a nie mieszczących się w obrębie wyznaczonych niniejszym opracowaniem terenów, studium uznaje za zgodne ze studium inne przesądzenia lokalizacyjne pod warunkiem zachowania podstawowych zasad gospodarki przestrzennej gminy.

IV. 8. Aspekty obronne.

Zasadnicze znaczenie dla bezpieczeństwa i ochrony mieszkańców gminy mają przedsięwzięcia z zakresu obrony, jakie należy uwzględniać na różnych poziomach działań związanych z zagospodarowaniem przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wymagań w toku działalności inwestycyjnej określonych w wytycznych wojewódzkich służb zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i spraw obronnych.

Przedsięwzięcia obrony cywilnej obejmują budownictwo ochronne i urządzenia specjalne do przeprowadzania odkażania i dezaktywacji sprzętu, alarmowanie i powiadamianie mieszkańców

w przypadku zagrożeń, zaciemnianie i wygaszanie zewnętrznego oświetlenia oraz zaopatrzenie w wodę w warunkach specjalnych, a także zachowanie odpowiednich wymagań dotyczących formy przestrzennej i struktury wewnętrznej zabudowy.

V. POLITYKA PRZESTRZENNA GMINY:

Określone w niniejszym „Studium...” zasady polityki przestrzennej stanowią podstawę do koordynacji działań z zakresu zagospodarowania przestrzennego w obrębie gminy Stopnica. Polityka przestrzenna proponowana w niniejszym dokumencie oparta została o obecnie funkcjonujące uniwersalne cele gospodarki przestrzennej, w tym głównie cele związane z poprawą jakości życia, racjonalnym wykorzystaniem terenów, zapewnieniem zrównoważonego rozwoju, właściwą gospodarką zasobami przyrodniczymi.

Kreacja tej polityki dokonuje się w oparciu o przesłanki uwzględniające położenie gminy i walory jej środowiska przyrodniczego, stanu jej zagospodarowania oraz przesłanki wynikające z obserwacji obecnej tendencji zmian.

Kierunki polityki przestrzennej określone w „Studium...” obejmują:

- Politykę osiągnięcia celów ekologicznych obejmującą ochronę niekwestionowanych wartości środowiska przyrodniczego, a także poprawa jego stanu wynikająca z potrzeby przemian technologicznych przemysłu;
- Politykę osiągnięcia celów kulturowych chroniącą licznie występujące na obszarze gminy zabytki;

- Politykę osiągnięcia celów społecznych wyrażającą się podniesieniem jakości życia mieszkańców.

Spośród polityk szczegółowych warunkujących osiągnięcie celów generalnych szczególnego omówienia wymagają:

IV. 1. Polityka osiągnięcia celów ekologicznych polegać winna na:

- Zabezpieczeniu równowagi ekologicznej w funkcjonowaniu przyrody na terenach objętych różnymi formami ochrony, a przede wszystkim na obszarze Zespołu Parków Krajobrazowych Ponidzia i jego otuliny, w którym polityka przestrzenna określana jest poprzez ustalenia zawarte w załączniku nr 2 do rozporządzenia nr 2/97 Wojewody Kieleckiego z dnia 05.03.1997.

IV. 2. Polityka aktywnej gospodarki nieruchomościami:

Prawidłowo prowadzona przez gminę polityka w tym zakresie decyduje o skuteczności działań w rozwiązywaniu problemów gospodarczo - finansowych. Niezależnie od celów przestrzennych polityka ta ma głównie na celu:

- Podniesienie poziomu dochodów w gminie,
- Pozyskanie terenów niezbędnych do kreowania polityki przestrzennej.

Celem podstawowym w tym zakresie winno być powiększenie stanu posiadania przez gminę dużej ilości terenów o znaczeniu strategicznym w miejscach najkorzystniejszych. Gmina jest właścicielem obszarów rozproszonych w dużej mierze w miejscach przewidzianych pod przyszłą lokalizację ciągów komunikacyjnych.

Z powyższych względów za szczególnie ważne w gospodarce nieruchomościami uznać należy:

- 1) Zakaz sprzedaży własności komunalnej przeznaczonej pod przyszłe cele komunalne.
- 2) Sprzedaż mienia w mało atrakcyjnych lokalizacjach lub znajdującego się w nadmiernym rozproszeniu (działki pojedyncze).
- 3) Stworzenia odrębnego funduszu gospodarki mieniem komunalnym umożliwiającego przeznaczenie pozyskanych środków na zakup nowych terenów, w szczególnie atrakcyjnych miejscach lub miejscach niezbędnych do realizacji celów publicznych.

4) Działania mające na celu koncentrację terenów (scalenie) i ewentualną wymianę bezpośrednią. @24@

IV. 3. Studium a problematyka Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego gminy:

W świetle wymagań ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 07.07.1994 r. określającej tryb i problematykę, jaką powinny spełniać projektowane plany miejscowe; winny one zapewnić osiągnięcie pożądaných i określonych w studium celów:

- ◆ Ładu przestrzennego,
- ◆ Ochrony środowiska przyrodniczego, zdrowia i bezpieczeństwa ludni i mienia,
- ◆ Ochrony dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury,
- ◆ Możliwie wysokiej jakości życia mieszkańców,
- ◆ Zachowanie warunków obronności i bezpieczeństwa,
- ◆ Tworzenie warunków dalszego rozwoju.

Warto zwrócić uwagę na potrzebę konstruowania, przy opracowywaniu tych planów, jednoznacznych ustaleń przy jednoczesnej ich elastyczności, dając na przyszłość możliwość realizacji także trudno przewidywalnych przedsięwzięć. Zasadniczymi przesłankami opracowywanych planów winny być między innymi:

- ◆ Osiągnięcie kompromisu pomiędzy interesami publicznymi i prywatnymi
- ◆ Struktura własności terenu.

Zakłada się konieczność opracowania planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego w terenach istniejącego zainwestowania, w pierwszej kolejności dla obszarów, w których procesy urbanizacyjne zostały znacznie zaawansowane. Ustala się zatem obowiązek opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów:

- 1) Centrum gminy - obszar Stopnica - ze względu na istniejące uwarunkowania i potrzeby społeczności lokalnej (art. 13 ust. 1 pkt. 4 i 3a)
- 2) Obszar Jastrzebiec i Żerniki - ze względu na istniejące uwarunkowania i potrzeby społeczności lokalnej - (art. 13 ust. 1 pkt. 4 i 3a)
- 3) Obszar Czyżów - ze względu na istniejące uwarunkowania i potrzeby społeczności lokalnej - (art. 13 ust. 1 pkt. 4 i 3a)

- 4) Obszar Falęcín - ze względu na istniejące uwarunkowania i potrzeby społeczności lokalnej - (art.13 ust. 1 pkt. 4 i 3a)
- 5) Obszar Smogorzów - ze względu na istniejące uwarunkowania i potrzeby społeczności lokalnej - (art.13 ust. 1 pkt. 4 i 3a)
- 6) Obszar Mietel - ze względu na istniejące uwarunkowania i potrzeby społeczności lokalnej - (art.13 ust. 1 pkt. 4 i 3a)
- 7) Obszar wokół złoża Zaborze -teren górniczy (art.13 ust 1 pkt 1)

Niezbędne są również koncepcje studialno-projektowe i w konsekwencji miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, terenów sportu i rekreacji, obszarów wyznaczonych pod lokalizację obiektów publicznych.

Nie objęte planami mogą być tereny w obszarach wyznaczonych przez granicę polno-leśną i tereny zainwestowania z wyjątkiem obszarów przeznaczonych do zalesienia.

Planami miejscowymi należy również objąć tereny przeznaczone pod realizację celów publicznych, a głównie ciągów komunikacyjnych, obiektów oświaty, służby zdrowia, kultury, itp. Z przytoczonych wyżej ustaleń wynika, że z wyjątkiem terenów przeznaczonych do produkcji rolnej oraz terenów istniejących lasów ochronnych, w których gospodarkę prowadzi się w oparciu o plany zagospodarowania lasów, pozostały obszar gminy musi mieć plany sporządzone głównie w związku z konsekwencją spełnienia art. 13 ust. 1 pkt. 3a (tereny dla

zaspokojenia potrzeb wspólnoty samorządowej) oraz art. 13 ust. 1 pkt. 4 (ze względu na istniejące uwarunkowania).

Rysunek studium określa plany, których posiadanie przez Zarząd Gminy jest. zdaniem zespołu autorskiego, niezbędne w momencie utraty ważności obecnie obowiązujących planów miejscowych, a więc wg aktualnego stanu prawnego na, dzień 31.12.2001 r.

Ostateczną decyzję w sprawie zakresu terytorialnego Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego podejmie Rada Gminy w uchwałach o przystępowaniu do opracowanych planów. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego mogą zawierać inne ustalenia niż zawarte w Studium, jeżeli wynika to z dokładniejszego rozpoznania zagadnień w nich ujmowanych, pod warunkiem obowiązku umieszczenia ustaleń określających różnice pomiędzy ustaleniami Planu, a ustaleniami studium wraz ze stosowną motywacją. @24@

IV. 4. Polityka zabezpieczenia ponadlokalnych celów publicznych określonych strategią rozwoju i zagospodarowania województwa:

Reforma administracyjna kraju powołała do życia nowe samorządowe województwo świętokrzyskie, którego ostateczne granice uformowane zostały poprzez połączenie dawnego województwa kieleckiego i części województwa tarnobrzesckiego leżącej po zachodniej stronie Wisły. Strategia rozwoju województwa świętokrzyskiego została przyjęta przez samorząd województwa w dniu 30.06.2000. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego jest w fazie opracowywania. W obu opracowaniach zakłada się zasadniczo kontynuację przyjętych w dokumentach planistycznych obu województw priorytetów realizacyjnych odnoszących się do zadań ponadlokalnych.

Gmina Stopnica znajduje się w strefie niezbędnych przekształceń strukturalnych w rolnictwie.

Zadania szczegółowe wynikające z uwarunkowań ponadlokalnych w zakresie:

- a) Środowiska przyrodniczego - realizacja zadań ochronnych wynikających z istnienia

- Parku Krajobrazowego i jego otuliny oraz uzdrowiskowej strefy ochronnej;
- b) Dziedzictwa kulturowego - w tym zakresie studium wprowadza ustalenia wynikające z aktualnej listy obiektów zabytkowych;
  - c) Rozwiązań komunikacyjnych - priorytetowe zadania inwestycyjne dotyczą ewentualnej modernizacji drogi krajowej nr 73; studium rezerwuje odpowiednią dla przebiegu tej trasy przestrzeń;
  - d) Ponadlokalne zadania w zakresie infrastruktury technicznej uwzględniane w studium obejmują uwzględnienie uciążliwości linii energetycznych wysokiego napięcia oraz wysokoprężnych gazowych linii przesyłowych ;
- e) W zakresie zagospodarowania terenów leśnych wprowadza się zasadę maksymalnej ochrony tych terenów przed wyłączeniem z użytkowania leśnego oraz sukcesywnego dostosowywania się do rosnącej penetracji turystycznej oraz rezerwuje się przestrzeń na zalesienia. @}{2}@ @}{25}@

IV. 5. Polityka przestrzenna gminy dla stref struktury gminy:

Polityka przestrzenna została odniesiona do wodrębionych przestrzennie i funkcjonalnie stref uwidocznionych w rysunku studium na planszy polityki przestrzennej i oznaczonych oddzielnymi pozycjami legendy.

Strefa I - tereny leśne

Obejmują tereny lasów państwowych w zarządzie Nadleśnictwa Pińczów i Nadleśnictwa Staszów oraz niewielkie obszary lasów prywatnych.

- Obowiązują ustalenia planów urządzenia lasów
- Dla terenów lasów prywatnych obowiązują ustalenia uproszczonych planów urządzenia lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa.
- W zagospodarowaniu terenów leśnych należy uwzględnić potrzeby związane z prowadzeniem ewentualnych szlaków turystycznych pieszych i rowerowych oraz ścieżek dydaktycznych@}{25}@

@{26}@Strefa II - obszary zalesień i zadrzewień

- Rysunek studium zawiera preferowane tereny dolesień określonych poprzez potrzebę wzmocnienia ochrony lasów SPK , potrzebę zagospodarowania ziem gorszych klas, zmniejszenia obszarów gleb o stałym lub okresowym deficycie wody.
- Za zgodne z niniejszym studium uznać należy inne propozycje zalesieniowe z warunkiem nie lokowania ich na gruntach chronionych i w sposób utrudniający przewietrzanie dolin.
- Wszystkie wnioski zalesieniowe będą wymagały określenia granicy polno - leśnej poprzez opracowanie i uchwalenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. @{26}@

@{27}@Strefa III - tereny łąk, zieleni łąkowej.

- Postuluje się zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania i ochronę przed zmniejszeniem powierzchni tych terenów.
- Obowiązuje zakaz usuwania zadrzewień i zakrzewień śródpolnych o cennych walorach przyrodniczych. @{27}@

@{28}@Strefa IV. - tereny zabudowy ekstensywnej

- Są to głównie tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej ekstensywnej .
- Politykę przestrzenną na tym obszarze wyznaczają wymagania ochrony środowiska. Na terenach zabudowy ekstensywnej dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz innych funkcji usługowych pod warunkiem nie ograniczania wykonywania funkcji podstawowej tych terenów.
- Ograniczenia w swobodnym zagospodarowaniu terenów przyległych do tras krajowych stwarzają konieczność eliminacji powstałych lub uniknięcia potencjalnych uciążliwości komunikacyjnych.
- W planach miejscowych opracowywanych dla terenów zabudowy mieszkaniowej należy dążyć do określenia szczegółowych zasad .którym winny odpowiadać obiekty

kubaturowe w zakresie odnoszącym się do skali i podstawowych cech zabudowy oraz wzajemnych relacji przestrzennych pomiędzy jej elementami, a także generalnych wymagań estetycznych.

- Za podstawowe w tej strefie należy uznać przekształcenia i uzupełnienia funkcjonalno - przestrzenne polegające na wykorzystaniu sprzyjających warunków do rozwoju agroturystyki oraz wyznaczanie lokalizacji inwestycji z sektora usługowego wynikających z wdrażania zasady wielofunkcyjności wsi.
- Uwalnianie nowych terenów pod zabudowę winno następować sukcesywnie i wraz z równoległym przygotowaniem infrastruktury technicznej w zakresie urządzeń drogowych, energetycznych wodociągowych i kanalizacyjnych.
- Dopuszczenie funkcji usługowych i innych pomocniczych pod warunkiem ich bezkolizyjności z funkcją podstawową. @28@

@29@ Strefa V - strefa wielofunkcyjna z dominacją skoncentrowanych usług

- Szczególne preferencje w tej strefie przewiduje się dla usług handlu, rzemiosła, gastronomii, administracji i innych nie wymagających otoczenia dużych terenów zieleni.
- Elementami zagospodarowania terenu obowiązkowo określonymi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego winno być wyznaczenie terenów niezbędnych miejsc postojowych oraz zasady obsługi transportowej, a także warunki architektoniczne dla proponowanej zabudowy. @29@

@30@ Strefa VI - tereny usług ekstensywnych

- Są to lokalizacje preferujące programy inwestycyjne zawierające propozycje realizacji w towarzystwie obiektów kubaturowych znacznych terenów otwartych w postaci urządzeń terenowych, zieleni urządzonej niskiej i wysokiej (szkoły, szpitale, ośrodki sanatoryjne , wolnostojące przedszkola i żłobki, domy dziecka itp.). @30@

@31@ Strefa VII - tereny, sportu, turystyki i wypoczynku

- Obejmują funkcje usługowe dla których dominujący jest teren otwarty , a zagospodarowanie kubaturowe stanowi nieznaczny dodatek.

W szczególności niniejsze „studium” zalicza tereny o funkcji rekreacyjnej w sąsiedztwie istniejących i planowanych zbiorników wodnych, tereny bazy turystycznej, tereny sportów samochodowych, parku gminnego oraz obszary budownictwa letniskowego.

- Uwarunkowania realizacyjne wynikające z przesłanek środowiskowych jak w przypadku pozostałych form zagospodarowania. @31@

@32@ Sterfa VIII - tereny przedsiębiorczości o nieznacznym stopniu uciążliwości

- Wymagane zamknięcie uciążliwości w granicach terenów będących w dyspozycji inwestorów lub terenów co do których inwestorzy posiadają prawnie przyznane uprawnienia .
- Wykonane prognozy skutków wpływu zagospodarowania terenu na środowisko winny określać ewntualne warunki na jakich realizacja określonej funkcji w tej strefie może być dokonana . @32@

@33@ Strefa IX - tereny przemysłu, baz i składów, hipermarketów .

- Dla terenów przemysłu wydobywczego istnieje ustawowy obowiązek sporządzenia miejscowego planu .
- Ograniczenia w użytkowaniu wynikają z udzielonej koncesji i winny być uwzględnione w sporządzonych planach zagospodarowania przestrzennego.
- Dla pozostałych terenów przemysłowych należy przyjąć zasadę zamknięcia uciążliwości w granicach wyznaczonych dla określonej funkcji. @33@

@34@ Strefa X - komunikacja

- Ustalenia dla elementów infrastruktury drogowej i kolejowej określono w odpowiednich rozdziałach części dotyczącej uwarunkowań i kierunków rozwoju przestrzennego.

Strefa XI - infrastruktura techniczna

- W zakresie infrastruktury technicznej obowiązują ustalenia określone w rozdziałach II 1.4 i IV.5 niniejszego opracowania, w szczególności zaś sugerujące rozwiązania problemów gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami. @34@

@35@ Strefa XII - tereny upraw rolnych

- Wymagane jest stosowanie zabiegów przeciwozyjnych na terenach podlegających erozji gleb
- Obowiązuje ustawowa ochrona gruntów 1, 11, 111, i IV klasy bonitacyjnej przed wyłączeniem ich z produkcji rolnej.
- Obowiązuje zakaz lokalizacji nowych siedlisk w obrębie rolniczej przestrzeni produkcyjnej zarówno w strefie wyznaczonych gruntów ornych jak i w obszarze użytków zielonych.
- Grunty klasy bonitacyjnej I - III nie mogą być przeznaczane na zalesienia. @35@

@36@ Strefa XIII - tereny sadownictwa i warzywnictwa.

- Na terenach przeznaczonych pod sadownictwo i warzywnictwo wolno wznosić obiekty wynikające z potrzeb technologicznych określonej specjalności (przechowalnie warzyw i owoców, suszarnie, cieplarnie i.t.p.). @36@ @3@

IV. 6. Polityka przestrzenna dla wyodrębnionych jednostek struktury przestrzennej gminy:

1. Politykę przestrzenną wspólną dla większej liczby sołectw wyznaczają:

- Ograniczenia i nakazy wynikające z określonych w rozdziałach II, III i IV uwarunkowań środowiskowych, kulturowych, społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych, a w szczególności wymagania wynikające z ustanowienia dla

większości terenów gminy terenów objętych różnymi formami ochrony.

1. Przekształcenia i uzupełnienia funkcjonalno - przestrzenne, w skład których wchodzi:

- powiększenie terenów budowlanych w ciągach zabudowy zdeterminowanej stanem istniejącym.
Istnieje możliwość wznoszenia takich form budownictwa jak: budownictwo zagrodowe, jednorodzinne, usługi nieuciążliwe, nieszkodliwe dla środowiska obiekty małej przedsiębiorczości.
- Przebudowa i rozbudowa lokalnego układu infrastruktury technicznej, w szczególności telekomunikacji przewodowej, średnioprężnej sieci gazowej, systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych.
- Budowa właściwie funkcjonującego systemu usuwania odpadów komunalnych
- Aspekty obronne, określone w pkt. IV.8

1. dbałość o wymagania ładu przestrzennego i architektury wyrażająca się potrzebą-
- zachowania historycznie ukształtowanych układów osadniczych,
  - dążeniem do kształtowania wzajemnie niekolizyjnych stref zabudowy w głąb działek (wyodrębnienie stref zabudowy mieszkaniowej, letniskowej, nieuciążliwych usług, zabudowań gospodarczych, obiektów zagrodowych, obiektów drobnej przedsiębiorczości.

- Zaostrzenie wymagań dotyczących architektury obiektów budowlanych również na terenach nie objętych rygorami związanymi z Parkiem Krajobrazowym lub jego otuliną,
- Zwiększenie wymagań dotyczących zagospodarowania otoczenia budynków,

SOŁECTWO BOSOWICE

Wieś sołecka, w której dominującą funkcją jest indywidualna i uspołeczniona produkcja rolna.

Lokowanie inwestycji budownictwa zagrodowego i mieszkaniowego oraz usług według zasad ogólnych określonych powyżej.

W szczególności zaś przyjmuje się adaptację utrwalonych w czasie i przestrzeni funkcji takich jak: istniejące obiekty usług podstawowych i handlu, działająca remiza OSP, zabudowania dworskie z ogrodem, obiekty bazy hodowlano - magazynowej SP ze Słupi oraz tereny istniejących stawów.

Zgodne z ustaleniami niniejszego studium, pożądane będą zmiany funkcji obiektów zabytkowych dokonane w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków z przeznaczeniem na ośrodek wypoczynkowo - kolonijny, ewentualną bazę turystyczną, placówkę kultury lub inną usługę możliwą do zastosowania w obiekcie zabytkowym. Koniecznej restrukturyzacji wynikającej z transformacji ustrojowej podlegać będzie majątek Spółdzielni Produkcyjnej z możliwością adaptacji na funkcje o podobnym do obecnych charakterze.

Tereny rozwojowe zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zagrodowej przewidziano jako powiększenie terenów obecnego zainwestowania.

Studium rezerwuje także tereny umożliwiające dalszy rozwój gospodarstwa rybnego. Zakłada się możliwość lokalnej eksploatacji złoża piasków czwartorzędowych przydatnych do budownictwa drogowego i na potrzeby budowlane.

Na obszarze sołectwa znajduje się także złoża łąk trzeciorzędowych „Chałupki” nie przeznaczone do eksploatacji.

Obszar lokalnego wydobycia piasku wymagał będzie rekultywacji. Studium przewiduje jego zalesienie.

SOŁECTWO CZYŻÓW

Indywidualna produkcja rolnicza jest i będzie w okresie perspektywy podstawową funkcją sołectwa.

Realizacja nowej zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej i usługowej w oparciu o ustalenia dla poszczególnych stref struktury przestrzennej gminy oraz w oparciu o ustalenia wspólne dla większości sołectw.

Tereny rozwojowe wyznaczono w nawiązaniu do układu istniejącego.

Studium rezerwuje przestrzeń niezbędną do lokalizacji cmentarza grzebalnego związanego z nowo powstałą parafią w Czyżowie, zaleca utrzymanie rezerwy na rozbudowę szkolnych urządzeń sportowych (terenowych i kubaturowych).

Przewiduje się adaptację istniejących obiektów usługowych i remizy OSP.

SOŁECTWO DZIESŁAWICE

Wieś o funkcji indywidualnej produkcji rolnej. Dominuje zabudowa zagrodowa z uzupełnieniami mieszkaniową zabudową jednorodzinną. Poza sklepami spożywczymi brak jest innych usług podstawowych.

Tereny rozwojowe wyznaczono w przestrzeni stanowiącej uzupełnienie i dopełnienie aktualnie zainwestowanych terenów na warunkach ustalonych dla całego obszaru gminy.

SOŁECTWO FAŁĘCIN NOWY

Podobnie jak wieś omówiona powyżej indywidualna produkcja rolnicza i tu zdaje się dominować wśród innych funkcji realizowanych na jej obszarze.

Realizacja zabudowy mieszkaniowej i usługowej na zasadach ogólnych określonych dla poszczególnych stref struktury przestrzennej gminy.

Brak usług podstawowych. Funkcję tę wypełniają wsie sąsiedzkie.

Funkcjonująca hodowla drobiu do adaptacji pod warunkiem spełnienia wymagań środowiskowych w zakresie stwarzanych uciążliwości. Z uwagi na bliskie sąsiedztwo zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej pożądany kierunek przemian winien zmierzać do przekształcenia w obiekty nieuciążliwej drobnej przedsiębiorczości.

Na obszarze sołectwa występuje złoża łąk krakowieckich nie przewidzianych do eksploatacji.

SOŁECTWO FAŁĘCIN STARY

Ustalenia ogólne odniesione dla obszaru całej gminy są wyznacznikiem ustaleń dla projektowanego i realizowanego zainwestowania wsi.

Na obszarze sołectwa występują tereny niewielkich kompleksów leśnych oraz budynek istniejącej leśniczówki. Studium przewiduje powiększenie tych kompleksów poprzez sugerowane dolesienia i zalesienia.

Znaczącą funkcją w gospodarce przestrzennej sołectwa oprócz indywidualnej produkcji rolniczej jest również hodowla ryb.

Za zgodne z ustaleniami studium należy uznać zarówno powiększanie powierzchni akwenów hodowlanych jak i przekształcanie bazy materialnej gospodarstwa rybnego w inne odrębne lub współzależne funkcje gospodarcze i przestrzenne wynikające z dostosowania się do wymagań gospodarki rynkowej.

W drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych zrealizowano w obrębie sołectwa oczyszczalnię ścieków dla Stopnicy. Przewiduje się pełne jej wykorzystanie i ewentualną budowę w jej sąsiedztwie nowej wynikającej z gminnego programu gospodarki ściekowej.

SOŁECTWO FOLWARKI

Indywidualna i uspołeczniona produkcja rolnicza jest funkcją dominującą tego sołectwa.

Tereny istniejącej i projektowanej zabudowy uwarunkowane ustaleniami ogólnymi zawartymi w studium, a ponadto:

- konieczność zachowania uciążliwości w granicach władania dla terenów przedsiębiorczości odnoszących się głównie do terenów Spółdzielni Produkcyjnej w Słupi (gm. Pacanów);
- utrzymanie rezerwy terenu dla potrzeb przetwórstwa owocowo-warzywnego;
- preferencje terenowe dla rozwijającej się funkcji intensywnych upraw ogrodniczych;
- istniejące funkcje usługowe do zachowania, adaptacji lub przekształceń

SOŁECTWO JASTRZĘBIEC

Produkcja rolnicza oraz hodowla ryb stanowią funkcję podstawową tej wsi.

W obrębie sołectwa znajduje się grodzisko wpisane do rejestru zabytków.

Warunki adaptacji istniejącej oraz realizacji projektowanej zabudowy określają zasady ogólne określone w rozdziałach II, III, IV i V niniejszego opracowania.

Studium przewiduje wyznacza tereny wielofunkcyjne z dominującą funkcją usług skoncentrowanych i ewentualną intensywną zabudową mieszkaniową.

Uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wymaga działalność inwestycyjna podejmowana w obrębie byłego parku dworskiego.

Postuluje się potrzebę rewitalizacji założenia parkowego.

Z terenów pozostawianej do adaptacji bazy techniczno - gospodarczej zakładu rybackiego wyodrębnia się intensywną zabudowę mieszkaniową.

W odniesieniu do istniejących stawów hodowlanych przewiduje się możliwość ich poszerzenia.

Eksploatowaną lokalnie piaskownię wiejską przewiduje się do prowadzenia w niej dalszego zorganizowanego wydobycia i rekultywacji na cele leśne.

Ponadto na terenie sołectwa występują obszary małych enklaw leśnych przewidziane do zachowania, uzupełnień i powiększenia przez zalesienie nowych terenów.

W obrębie udokumentowanego złoża piasku w kategorii C2 przewiduje się możliwość lokalnej eksploatacji tej kopaliny.

SOŁECTWO KĄTY NOWE

Przestrzeń rolnicza i jej wykorzystanie są podstawowym elementem funkcjonalnym sołectwa.

Istniejącą i projektowaną zabudowę warunkują zasady ogólne zawarte w studium.

W odniesieniu do terenów przetwórstwa lub rzemiosła uciążliwego oraz zakładów hodowlanych i bazy technicznej SKR obowiązuje zasada ograniczenia uciążliwości do granic własnych działek.

Studium rezerwuje także tereny dla rozwoju przedsiębiorczości oraz tereny dla lokalizacji urządzeń infrastruktury komunalnej.

SOŁECTWO KLĘPIE DOLNE

To wieś o podstawowej funkcji charakterystycznej dla większości sołectw gminy. Za wiążące należy uznać ustalenia ogólne określone we wszystkich rozdziałach opracowania.

Wobec niskiego jeszcze stopnia wyposażenia sołectwa w usługi podstawowe przewiduje się możliwość ich koncentracji w rejonie centralnym wsi.

Na terenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej wsi występują nie przewidziane do eksploatacji udokumentowane w kat. C2 złoża łąk krakowieckich.

Zrealizowane w 1998 roku wysypisko śmieci stanowiące podstawowy element realizowanego przez gminę programu selektywnego gromadzenia i usuwania odpadów. Z uwagi na korzystne uwarunkowania lokalizacyjne wysypiska przewiduje się możliwość znacznego powiększenia jego obszaru także w powiązaniu z potrzebami gmin sąsiadujących.

SOŁECTWO KLĘPIE GÓRNE.

Podstawową funkcję wsi stanowi indywidualna produkcja rolnicza, chociaż coraz większe znaczenie mają także uprawy sadownicze i warzywnicze .

Ustalenia dla istniejącej i projektowanej zabudowy są określone zasadami ogólnymi zawartymi w studium.

Niski stopień wyposażenia sołectwa w infrastrukturę usług podstawowych jest przesłanką do zarezerwowania przestrzeni koncentracji usług w centralnej części wsi w obrębie obszarów wielofunkcyjnych.

Tereny usług publicznych to lokalizacja szkoły podstawowej z możliwością rozwoju terenowych urządzeń sportowych.

SOŁECTWO KONARY

Jedno z mniejszych sołectw gminy Stopnica o dominującej funkcji indywidualnego rolnictwa. Obowiązują ustalenia ogólne jak dla wyżej wymienionych sołectw.

Niewielki kompleks leśny znajdujący się w obrębie sołectwa pozostawia się do zachowania i uzupełnienia.

Sołectwo znajduje się w granicach Szanieckiego Parku Krajobrazowego i w związku z tym obowiązuje obowiązek uzgadniania podejmowanych zamierzeń inwestycyjnych z Dyrektorem Zespołu Parków Świątokrzyskich i Nadnidziańskich.

SOŁECTWO KUCHARY.

Ciekawy wieloboczny układ zabudowy wsi dla której produkcja rolnicza jest jeszcze podstawowym źródłem utrzymania mieszkańców.

Znaczna część terenu wsi posiada korzystne warunki do rozwoju sadownictwa i warzywnictwa, których dalszy rozwój przyjmuje się w opracowaniu.

Zabudowa istniejąca i projektowana uwarunkowana głównie zasadami ogólnymi określonymi w studium.

W obrębie sołectwa znajduje się ujęcie wody i zbiornik wyrównawczy.

Realizacja inwestycji w obszarze wskazanego leja depresji wymaga zastosowania rozwiązań eliminujących możliwość przedostawania się zanieczyszczeń w obręb stref poboru wody podziemnej.

W centralnej części wsi przewiduje się tereny usług skoncentrowanych realizowanych w ramach obszarów wielofunkcyjnych.

SOŁECTWO MARIAMPOL.

Wieś sołecka o funkcji rolniczej z terenami istniejącej i projektowanej zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej.

Istniejące obszary leśne do utrzymania i ewentualnego dolesienia.

SOŁECTWO MIETEL.

Rozciągnięta wzdłuż drogi krajowej nr 73 wieś Mielcel to obszar indywidualnej produkcji rolniczej i nabierający coraz większego znaczenia rejon produkcji sadowniczej i warzywniczej.

Studium przewiduje rezerwę terenu dla ekstensywnych usług publicznych (szkoła podstawowa, Dom Strażaka) oraz usług występujących w powiązaniu z zabudową mieszkaniową i zagrodową wyznaczając dla nich miejsce w środkowej części pasma zabudowy.

Postuluje się także konieczność utrzymania istniejącego zbiornika wodnego oraz urządzenia terenów towarzyszących w formie parku wiejskiego.

SOŁECTWO NOWA WIEŚ.

Położone w sąsiedztwie stawów hodowlanych w Jastrzębcu sołectwo Nowa Wieś to teren produkcji rolniczej.

Dla zabudowy istniejącej i projektowanej obowiązują ustalenia ogólne określone w studium. Sąsiedztwo stawów daje przesłankę do sugerowania potencjalnych możliwości rozwoju agroturystyki i wypoczynku powiązanego z uprawianiem wędkarstwa, a możliwości wędrówek konnych w położone w północnej części gminy kompleksy leśne mogą wyzwalać organizację wczasów w siodle.

SOŁECTWO PODLASEK

Najmniejsza obszarowo wieś gminy położona w sąsiedztwie drogi krajowej nr 73 z dominującymi obszarami terenów upraw ogrodnich i indywidualnej produkcji rolnej. W obrębie sołectwa znajduje się teren istniejącego ujęcia wody wokół, którego ustalono strefę ochrony sanitarnej.

Wyznaczanie nowych terenów budowlanych może odbywać się pod warunkiem eliminacji ruchu lokalnego z drogi krajowej nr 73.

SOŁECTWO PRUSY.

Wieś położona na północ od wsi Podlasek z dominującą funkcją rolniczą o znacznym udziale upraw ogrodnich przewidzianych do dalszej intensyfikacji ze względu na korzystne warunki glebowe.

Istniejący zbiornik wodny do renowacji i utrzymania.

Na terenie sołectwa znajdują się źródła ujęcia wody.

Do modernizowanej zabudowy istniejącej i realizowanej projektowanej należy odnieść ustalenia ogólne studium.

SOŁECTWO SKROBACZÓW.

Indywidualnej produkcji rolnej dominującej funkcji przeznaczono największy obszar sołectwa. Realizacja nowych przedsięwzięć zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej oraz modernizacja istniejącej na zasadach ogólnych określonych w studium.

Tereny usług publicznych obejmują obszar po zlikwidowanej szkole podstawowej.

W centralnej części gminy wyznaczono obszary wielofunkcyjne z koncentracją usług podstawowych.

Przewiduje się także rewitalizację funkcjonujących niegdyś stawów i otoczenia ich parkiem sołeckim.

Znaczny kompleks leśny w obrębie sołectwa do utrzymania i dolesień na glebach klas V i VI.

Wykorzystanie terenu upraw ogrodniczych na warunkach określonych dla strefy XIII

SOŁECTWO SMOGORZÓW

Podobnie jak dla większości wsi dominującą funkcją jest indywidualna i zanikająca uspołeczniona produkcja rolna.

Zabudowa istniejąca i projektowana określona głównie warunkami ogólnymi studium
Rozbudowa i modernizacja usług oświatowych zlokalizowanych w obiekcie zabytkowym na warunkach określonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Inne usługi publiczne oraz usługi handlu, rzemiosła i gastronomii winny być trwale zaadaptowane z uwzględnieniem możliwości ich rozwoju.

Południowa część sołectwa znajduje się w granicach Szanieckiego Parku Krajobrazowego i w związku z tym obowiązuje obowiązek uzgadniania podejmowanych zamierzeń inwestycyjnych z Dyrektorem Zespołu Parków Świątokrzyskich i Nadnidziańskich.

W szczególności zaś dotyczy to działań eksploatacyjnych w kamieniołomie wapieni.

W rejonie trasy krajowej nr 73 na zachodnich krańcach wsi funkcjonuje miejsce obsługi podróżnych dla którego rezerwuje się niezbędne tereny rozwojowe.

SOŁECTWO STOPNICA.

Obecnie osada , niegdyś miasto jest siedzibą Urzędu Gminy i stanowi główną jednostkę rozwojową struktury przestrzennej gminy.

W granicach sołectwa koncentrują się i będą lokowane w pierwszej kolejności ponadpodstawowe usługi dla ludności i instytucje otoczenia biznesu oraz rolnictwa. Jest to również miejsce koncentracji przemysłu i drobnej przedsiębiorczości.

Po okresach świetności pozostał niewątpliwie ukształtowany na przestrzeni XVI - XIX wieku układ urbanistyczny .

Studium zaleca konieczność opracowania koncepcji rewitalizacji małomiasteczkowego centrum oraz wyznacza sugestie w zakresie przebiegów ciągów przestrzeni publicznej stanowiącej o indywidualnym obliczu jednostki osadniczej.

Na obszarze Stopnicy znajdują się obiekty wyszczególnione w zawartych w studium uwarunkowaniach kulturowych podlegające ochronie konserwatorskiej, a w szczególności zespół kościoła parafialnego i zespół klasztorny.

Lokalizacje inwestycji wewnątrz strefy ochrony konserwatorskiej wymagają pozytywnej akceptacji WKZ w Kielcach.

Istniejący Dom Towarowy, miejsca handlu detalicznego, usługi gastronomiczne, instytucje finansowe i administracyjne oraz rezerwy terenu dla nowych obiektów usługowych z zakresu

handlu, rzemiosła i gastronomii przewidziano w obszarze wielofunkcyjnym o dużej koncentracji funkcji usługowej występującej równolegle z funkcją mieszkaniową.

Tereny upadającego przemysłu i baz składowo - transportowych wymagają niezbędnych zabiegów restrukturyzacyjnych zmierzających do zmian funkcjonalnych odpowiadających lepiej na zapotrzebowanie gospodarki rynkowej.

Przekształcenia terenów wymagających restrukturyzacji są dopuszczalne bez ograniczeń w kierunku funkcji nieuciążliwych i warunkowe w przypadku wprowadzenia procesów technologicznych mogących naruszać równowagę ekologiczną przestrzeni gminy.

Na wypadek znacznego wzrostu zainteresowania terenami przemysłowymi studium sugeruje rezerwowanie na ten cel przestrzeni położonej po północnej i wschodniej stronie sołectwa Stopnica.

Na terenie siedziby gminy lokowane są także ważne urządzenia infrastruktury technicznej.

Dotyczy to głównie posterunku energetycznego i stacji redukcyjnej gazu. Na obszarze zieleni urządzonej, zieleni łąkowej oraz projektowanych i istniejących terenów sportowych postuluje się zorganizowanie gminnego ośrodka sportu i wypoczynku. Niezbędne byłoby zatem wykonanie stosownej koncepcji programowo - przestrzennej.

@{38}@Nieczynny obecnie cmentarz grzebalny podlega przekształceniom na teren zieleni urządzonej (park pamiątek).@{38}@

SOŁECTWO STRZAŁKÓW.

Poza terenami zabudowy ekstensywnej zagrodowej i mieszkaniowej określonej ustaleniami ogólnymi studium rezerwuje się odpowiednią przestrzeń dla szkoły podstawowej, punktu skupu owoców i warzyw Spółdzielni Ogrodniczej, usług podstawowych handlu, gastronomii i rzemiosła.

W granicach sołectwa znajduje się ujęcie wody dla wodociągu grupowego zasilającego wieś: Strzałków, Kuchary, Szczytniki i Ruczynów.

Niewielka enklawa leśna przewidziana jest do utrzymania jako ochrona terenów erozyjnych.

Z uwagi na dobre warunki glebowe przewiduje się dalszą intensyfikację produkcji ogrodniczej. Sołectwo znajduje się w granicach otuliny Szanieckiego Parku Krajobrazowego i w związku z tym obowiązuje obowiązek uzgadniania podejmowanych zamierzeń inwestycyjnych z Dyrektorem Zespołu Parków Świętokrzyskich i Nadnidziańskich.

SOŁECTWO SUCHOWOLA.

Wieś o dominującej indywidualnej produkcji rolniczej obejmuje poza rolniczą przestrzenią produkcyjną głównie tereny zabudowy zagrodowej i uzupełniająco mieszkaniowej.

Teren zlikwidowanej szkoły podstawowej należy rezerwować na cele publiczne. Istniejący zbiornik wodny do renowacji i eksploatacji w ramach gminnego programu małej retencji. Znaczna ilość korzystnych gleb stwarza przesłankę do dalszego intensywnego rozwoju produkcji sadowniczej i warzywniczej.

SOŁECTWO SZCZ EGLIN.

Obszar, którego znaczną część stanowi przestrzeń produkcji rolniczej o dominacji upraw rolnych i coraz mocniej rozwijającej się produkcji ogrodniczej.

Tereny istniejącej i projektowanej zabudowy określone są uwarunkowaniami wynikającymi z zasad ogólnych studium.

Działalność inwestycyjna w strefie upraw sadowniczych i warzywniczych ograniczona do lokowania w niej jedynie obiektów powiązanych technologicznie z funkcją podstawową.

SOŁECTWO SZCZYTNIKI.

Ustalenia analogiczne jak dla sołectwa Szczeglin, a ponadto rezerwacja terenu dla usług publicznych (świetlica i remiza OSP).

Istniejący staw do zagospodarowania w ramach gminnego programu małej retencji oraz otoczenia go stosowną przestrzenią zieleni urządzonej.

Dolesienie enklaw leśnych przewidziano w obrębie znajdującego się w granicach sołectwa kompleksu leśnego.

SOŁECTWO SZKLANÓW.

Ustalenia jak dla sołectwa Szczeglin.

Sołectwo znajduje się w granicach otuliny Szanieckiego Parku Krajobrazowego i w związku z tym obowiązuje obowiązek uzgadniania podejmowanych zamierzeń inwestycyjnych z Dyrektorem Zespołu Parków Świętokrzyskich i Nadnidziańskich.

SOŁECTWO TOPOLA.

Wieś o dominującej funkcji w formie indywidualnej produkcji rolniczej .

Istniejące tereny zainwestowania i projektowane tereny rozwojowe uwarunkowane ustaleniami ogólnymi niniejszego opracowania.

Na terenie sołectwa znajduje się objęty ochroną konserwatorską dwór i park podworski przewidziany do odbudowy drzewostanu.

W obrębie sołectwa występują obszary lokalnej eksploatacji przewidziane do rekultywacji .

Obok produkcji rolniczej coraz bardziej intensyfikuje się produkcja ogrodnicza napotykalająca bardzo dobre warunki agrotechniczne.

Południowa część sołectwa znajduje się w granicach Szanieckiego Parku Krajobrazowego i w związku z tym obowiązuje obowiązek uzgadniania podejmowanych zamierzeń inwestycyjnych z Dyrektorem Zespołu Parków Świętokrzyskich i Nadnidziańskich.

SOŁECTWO WOLICA.

Najsilniej związane z osadą Stopnica sołectwo. Stanowi przedłużnie układu osadniczego Stopnicy w kierunku zachodnim.

Dla większości obszaru tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej uwarunkowane ustaleniami ogólnymi.

Zabudowa istniejąca i projektowana wzdłuż trasy krajowej nr 73 uwarunkowana koniecznością ograniczenia nadmiernej ilości włączy w granicach dopuszczonych przez warunki techniczno - eksploatacyjne dróg krajowych.

W granicach sołectwa znajduje się ujęcie dla wodociągu grupowego Wolica zaopatrującego w wodę południową część gminy Stopnica z możliwością zaopatrzenia północnej części gminy Solec.

Zrealizowany w ostatnich latach zbiornik retencyjny w Wolicy oraz możliwość realizacji w bezpośrednim sąsiedztwie drugiego jest powodem wyznaczenia wokół tych zbiorników urządzonych terenów wypoczynku.

SOŁECTWO ZABORZE.

Obszar indywidualnej produkcji rolniczej dokonywanej na słabych na ogół gruntach. Stąd też propozycje przeznaczenia znacznej części gruntów słabych na cele dolesień i zalesień stanowiących powiększenie znajdującego się w obrębie sołectwa obszaru leśnego.

Istniejąca i projektowana zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa na warunkach określonych we wcześniejszych rozdziałach studium.

Po zakończeniu eksploatacji piachu w kopalni „Zaborze” niezbędna będzie rekultywacja na cele leśne.

SOŁECTWO ŻERNIKI DOLNE.

Jedna z najniższej położonych wsi gminy Stopnica licznie pocięta rzekami i drobnymi ciekami ze znacznym arealem użytków zielonych.

Projektowana i istniejąca zabudowana uwarunkowana ustaleniami analogicznymi dla większości wsi.

W granicach sołectwa znajduje się cmentarz grzebalny parafii w Kargowie z 50 metrową strefą ochrony sanitarnej.

Znajdujące się na terenie sołectwa złoża piasków udokumentowane w kat. C2 nie są przewidziane do eksploatacji.

VI. Załączniki graficzne: W skali 1:100000 Rys nr 1 - system

zaopatrzenia w wodę- stan istniejący

Rys nr 2 - system zaopatrzenia w wodę - stan docelowy

Rys nr 3 - system odprowadzania i oczyszczania ścieków - stan istniejący

Rys nr 4 - system odprowadzania i oczyszczania ścieków - stan docelowy

Rys nr 5 - system gazowniczy - stan docelowy

Rys nr 6 - system gazowniczy - stan docelowy

Rys nr 7 - system elektroenergetyczny - stan istniejący

Rys nr 8 - system elektroenergetyczny - stan docelowy

W skali 1:10000

Załącznik nr 1 - Polityka przestrzenna gminy

Załącznik nr 2 - Środowisko przyrodnicze

Załącznik nr 3 - Systemy infrastruktury
Technicznej

Załącznik nr 4 - System komunikacyjny

Załącznik nr 5 - Uwarunkowania kulturowe

Załącznik nr 6 - Inwentaryzacja

@{3}@

Zarząd
Świętokrzyskich i Nadodrzańskich
Parków Krajobrazowych
25-955 KIELCE, Al. IX Włókna 10
tel./fax (041) 342-11-11
28-400 PIŃCZÓW, ul. Pińczowska 10
tel./fax (041) 342-11-11
2000.10.02

Z up. DYREKTORA
[Signature]
mgr Elżbieta Bednarska
GŁÓWNY SPECJALISTA
SWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w KIELCACH
WYDZIAŁ ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO,
OCHRONY LUDNOŚCI I SPRAW OBRONNYCH

Z up. WOJEWODY
04.10.2000
[Signature]
mgr inż. Eugeniusz Siewierski
st. insp. wojewódzki